

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA
GOVERNMENT GAZETTE
STAATSKOERANT
VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

PRICE + 1c GST 20c PRYS + 1c AVB

Registered at the Post Office as a Newspaper

ABROAD 30c BUITELANDS

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

POST FREE · POSVRY

Vol. 184]

PRETORIA, 31 OCTOBER 1980
OKTOBER

[No. 7282

GENERAL NOTICE

NOTICE 776 OF 1980

DEPARTMENT OF CO-OPERATION AND
DEVELOPMENT

**LAWS ON CO-OPERATION AND DEVELOPMENT
AMENDMENT BILL**

The following Draft Bill is hereby published for general information and comment.

Any comment or representations thereon should be forwarded to the Director-General of Co-operation and Development, P.O. Box 384, Pretoria, 0001, within 14 days of publication hereof.

BILL

To provide for the development of urban and rural Black communities outside the national states, to amend and consolidate different laws affecting such communities and to provide for matters connected therewith.

Introduced by the Minister of Co-operation and Development

Whereas it is the declared policy of the Government that the urban and the rural Black communities outside the national states are, to be developed in a positive manner on local government level and with that end in view, that such communities be equipped with the requisite infra-structures and statutory framework to ensure regular and sustained stimulation towards the achievement of this goal;

And whereas it is considered expedient for this purpose to establish a Black Community Development and Revolving Fund and to create community development organs;

And whereas it is considered expedient to revise and to consolidate existing legislation affecting such communities;

ALGEMENE KENNISGEWING

KENNISGEWING 776 VAN 1980

DEPARTEMENT VAN SAMEWERKING
EN ONTWIKKELING

**WYSIGINGSWETSONTWERP OP WETGEWING
OP SAMEWERKING EN ONTWIKKELING**

Die volgende Konsepwetsontwerp word hierby vir algemene inligting en vir kommentaar gepubliseer.

Kommentaar op die Wetsontwerp of vertoë daaromtrent, moet binne 14 dae na publikasie hiervan aan die Direkteur-generaal van Samewerking en Ontwikkeling, Posbus 384, Pretoria, 0001, gestuur word.

WETSONTWERP

Om voorsiening te maak vir die ontwikkeling van stedelike en landelike Swart gemeenskappe buite die nasionale state, om verskillende wette rakende sodanige gemeenskappe te wysig en te konsolideer en om vir bykomstige aangeleenthede voorsiening te maak.

Ingedien deur die Minister van Samewerking en Ontwikkeling

Nademaal dit die verklaarde beleid van die Regering is dat die stedelike en die landelike Swart gemeenskappe buite die nasionale state op 'n positiewe wyse ontwikkel moet word op plaaslike bestuursvlak en dat die gemeenskappe vir dié doel toegerus moet word met die nodige infrastrukture ten einde gereelde en voortgesette stimulerings vir die bereiking van die doel te verseker;

En nademaal dit dienstig geag word om vir die doel 'n Swart Gemeenskapsontwikkelings- en Wentel-fonds te stig en om gemeenskapsontwikkelingsorgane te skep;

En nademaal dit dienstig geag word dat die bestaande wetgewing rakende dié gemeenskappe hersien en gekonsolideer word;

Now, therefore, it is enacted by the State President and the House of Assembly of the Republic of South Africa, as follows:

CHAPTER I

DEFINITIONS AND APPLICATION

Definitions

1. In this Act, unless the context otherwise indicates—

“accommodate”, in relation to any land or premises, means to house or provide with lodging; and “accommodation” has a corresponding meaning;

“accommodation manager” means any person (other than a person supervising Black employees at their work) having the superintendence and control of fifty or more Black employees;

“acquire”, in relation to land, means to acquire by purchase, exchange or donation or to hire; and “acquisition” has a corresponding meaning;

“administration area”, in relation to a board, means the area for which that board has been established;

“Administrator” in relation to a local authority, means the Administrator of a Province in which such local authority’s area of jurisdiction is situated, acting on the advice and with the consent of the executive committee thereof;

“aid centre” means an aid centre referred to in section 40;

“association” means a partnership consisting of Black persons only or any company in which Black persons have a controlling interest;

“authorised officer” means—

- (a) a Commissioner;
- (b) a magistrate, including an additional or an assistant magistrate;
- (c) a justice of the peace;
- (d) a member of the South African Police or of the South African Railways and Harbours Police;
- (e) a person appointed by a local authority for the management of or for the purpose of performing within or in regard to a township such functions as relate to the maintenance of the good order therein and the peaceful administration thereof;
- (f) a designated officer referred to in section 31;
- (g) any person authorized by the Minister to demand the production of such documents under this Act as may be specified in such authority; and
- (h) any member of a class of persons specified by the Minister in a notice in the *Gazette*;

“Black” or “Black person” means a member of the Black group as defined in section 12 (1) (b) of the Group Areas Act, 1966 (Act 36 of 1966);

“board” means a development board established under section 2 of the Black Affairs Administration Act, 1971 (Act 45 of 1971);

“Chief Commissioner” means a Chief Commissioner appointed under section 2 (1) of the Black Administration Act, 1927 (Act 38 of 1927), and includes an Assistant Chief Commissioner;

“chief executive officer” means a chief executive officer appointed in terms of the Local Government Act, 1981;

“Commissioner” means a Commissioner appointed under section 2 (2) of the Black Administration Act, 1927 (Act 38 of 1927), and includes an additional or an assistant Commissioner and in respect of any area in respect of which no Commissioner has been appointed, means a magistrate or an additional or an assistant magistrate having jurisdiction in such area;

Derhalve word daar deur die Staatspresident en die Volksraad van die Republiek van Suid-Afrika soos volg bepaal:

HOOFSTUK I

WOORDOMSKRYWINGS EN TOEPASSING

Woordomsrywings

1. In hierdie Wet tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

“administrasiegebied”, ten opsigte van ’n raad, die gebied waarvoor daardie raad ingestel is;

“Administrateur” met betrekking tot ’n plaaslike bestuur, die Administrateur van die Provinsie waarin daardie plaaslike bestuur se regsgebied geleë is, handelende op die advies en met die toestemming van sy uitvoerende komitee;

“afhanklike” met betrekking tot iemand, ook—

(a) die vrou van of deelgenoot in ’n gebruikelike verbinding met sodanige persoon;

(b) die ongetroude kinders van daardie persoon wat saam met sodanige persoon woon en van hom afhanklik is;

(c) ’n ander kind van sodanige persoon wat saam met hom woon en wat vanweë sieklikheid of ander ongeskiktheid van hom afhanklik is;

(d) enige ouer of grootouer van sodanige persoon wat vanweë hoë ouderdom, sieklikheid of ander ongeskiktheid van hom afhanklik is;

“beheersende belang”, met betrekking tot ’n maatskappy of ingelyfde of nie-ingelyfde vereniging—

(a) die meerderheid van sy aandele; of

(b) aandele wat meer as die helfte van sy aandelekapitaal verteenwoordig; of

(c) aandele ter waarde van meer as die helfte van die gesamentlike waarde van al sy aandele; of

(d) aandele wat aan die houeurs daarvan die reg op meer as die helfte van sy winste of bates verleen; of

(e) aandele wat aan die houeurs daarvan reg op ’n meerderheid of oorwig van stemme verleen; of

(f) ’n belang verkry uit hoofde van die verstreking van lenings tot ’n bedrag wat in totaal meer is as die helfte van sy aandelekapitaal, of obligasies vir so ’n bedrag; of

(g) die mag om regstreeks of onregstreeks, deur die besit van die een of ander belang, hetsy van die in paragrafe (a) tot en met (f) bedoelde aard al dan nie, in ’n ander maatskappy of organisasie of op enige ander wyse, enige beheer van welke aard ook oor die bedrywighede of bates van die maatskappy of organisasie uit te oefen;

“belang”, in verband met grond, ook, benewens ander belange by grond, enige reg uit hoofde van ’n huurkontrak van of verband of serwituut oor of ’n beswaring van grond;

“behuisingsbestuurder” iemand (anders as ’n persoon belas met die toesig oor Swart werknemers by hul werk) wat toesig en beheer oor 50 of meer Swart werknemers uitoefen;

“besit”, in verband met grond, om eienaar te wees of om te besit kragtens huurkontrak of om op ’n ander wyse grond wettiglik te okkupeer; en het “besitter” ’n dienooreenkomstige betekenis;

“bestuur” ’n ingevolge die Wet op Plaaslike Bestuur, 1981, ingestelde stadsraad of dorpsbestuur;

“bevoegde persoon”, met betrekking tot ’n reg van huurpag, ’n persoon, vereniging of organisasie in artikel 13 (2) bedoel wat bevoeg is om ’n reg van huurpag te besit;

"competent person" in relation to a leasehold, means a person, association or organisation referred to in section 13 (2) competent to hold a right of leasehold; "controlling interest", in relation to any company or any incorporated or unincorporated association of persons means—

- (a) a majority of its shares; or
- (b) shares representing more than half its share capital; or
- (c) shares of a value in excess of half the aggregate value of all its shares; or
- (d) shares entitling the holders thereof to more than half its profits or assets; or
- (e) shares entitling the holders thereof to a majority or preponderance of votes; or
- (f) any interest acquired by virtue of the grant of loans for an amount exceeding in the aggregate half its share capital, or debentures for such an amount; or
- (g) the power to exercise, directly or indirectly, by holding any interest, whether or not of the nature referred to in paragraphs (a) to and including (f), in any other company or association, or otherwise, any control whatsoever over the activities or assets of the company or association;

"council" means a town council or a community council established or deemed to have been established under the Local Government Act, 1981;

"dependant" in relation to any person, includes—

- (a) the wife or a partner in a customary union with such person;
- (b) the unmarried children of such person living with and dependant on him;
- (c) any other child of such person living with him and who by reason of infirmity or other disability is dependant on him;
- (d) any parent or grandparent of such person who by reason of old age, infirmity or other disability is dependant on him;

"Director-General" means the Director-General of the Department of Co-operation and Development and includes any other officer in the public service acting under his authority;

"disqualified person" means—

- (a) in relation to immovable property, land or premises in a township, any person not authorised by this Act to be therein;
- (b) in relation to any immovable property, land or premises outside a township and for any other purpose (including employment), a Black;

"employee" means a Black who has to render services to an employer under a contract of service and includes a domestic servant;

"employer" includes the State, the Railway Administration, the Department of Posts and Telecommunications and any provincial administration and any person who employs or provides work for a disqualified person and remunerates or expressly or tacitly undertakes to remunerate such disqualified person in money or in kind or both in money and in kind or who permits such disqualified person in any manner to assert him in the carrying on or conducting of his business;

"hold" in relation to land means to own or hold under lease or otherwise lawfully to occupy land; and "holder" has a corresponding meaning;

"Direkteur-generaal" die Direkteur-generaal van die Departement van Samewerking en Ontwikkeling en ook enige ander beampte in die Staatsdiens wat op sy gesag optree;

"dorp" 'n terrein kragtens artikel 3 (1) (a) bepaal, afgesonder en aangelê of geag aldus bepaal, afgesonder en aangelê te wees en ook geboue of groepe geboue daarop opgerig, strate of enige ander geriewe in daardie dorp voorsien;

"eienaar", in verband met grond—

(a) iemand wat in werklike okkupasie daarvan is en wat die huurder daarvan is of die grond besit kragtens 'n lisensie, toewysingsertifikaat, of ander vorm van titel wat okkupasiereg verleen; en

(b) indien geen sodanige persoon in werklike okkupasie van die grond is nie, iemand wat die geregi-streerde eienaar daarvan is, hetsy geregistreer is as enigste of as eienaar van 'n onverdeelde aandeel daarin, en sluit in, in die geval van grond geregi-streer op naam van 'n liggaam met regs persoonlikheid, die verteenwoordiger van daardie liggaam aan wie die bestuur of beheer van die grond toevertrou is; en besit het 'n dienoreenkomstige betekenis;

"enkelkwartiere" behuising deur 'n werkgewer voorsien ingevolge die regulasies vir die behuising van Swart werknemers;

"gemagtigde beampte"—

- (a) 'n Kommissaris;
- (b) 'n landdros, met inbegrip van 'n addisionele of 'n assistent-landdros;
- (c) 'n vredevegter;
- (d) 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie of van die Suid-Afrikaanse Spoorweg- en Hawepolisie;
- (e) iemand deur 'n plaaslike bestuur aangestel om binne of met betrekking tot 'n dorp die werksaamhede te verrig wat in verband staan met die handhawing van die goeie orde en vreedsame bestuur van so 'n dorp;
- (f) 'n in artikel 31 bedoelde aangewese beampte;
- (g) iemand deur die Minister gemagtig om die oorlegging van dié dokumente ingevolge hierdie Wet te eis wat in daardie magtiging genoem word; en
- (h) 'n lid van 'n kategorie van persone wat deur die Minister in 'n kennisgewing in die *Staatskoerant* vermeld word;

"geregistreer" geregistreer soos voorgeskryf;

"gesinsbehuising" behuising deur 'n werkgewer voorsien ingevolge die regulasies vir die behuising van die gesinne van Swart werknemers;

"grond" ook 'n belang in grond;

"hierdie Wet" ook die regulasies;

"Hoofkommissaris" 'n by artikel 2 (1) van die Swart Administrasie Wet, 1927 (Wet 38 van 1927), aangestelde Hoofkommissaris en ook 'n Assistent-hoofkommissaris;

"hoof uitvoerende beampte" 'n ingevolge die Wet op Plaaslike Bestuur, 1981, aangestelde hoof uitvoerende beampte;

"huisves", met betrekking tot grond of 'n perseel, om te herberg of van losies te voorsien; en "huisvesting" het 'n ooreenstemmende betekenis;

"hulpentrum" in 'n artikel 40 bedoelde hulpentrum;

"identiteitsdokument" ook 'n bewysboek soos in die Swartes (Afskaffing van Passe en Koördinerende van Dokumenten) Wet, 1952 (Wet 67 van 1952), omskryf of 'n dokument in artikel 3 (1)bis (c) van daardie Wet bedoel of 'n paspoort, permit, identiteitsdokument of ander reisdokument in die Wet op die Reëling van die Toelating van Persone tot die Republiek, 1972

"hostel" means any area of land defined, set apart and laid out under section 3 (1) (b) and includes any buildings provided thereon for occupation by persons not living under normal family conditions;

"identity document" includes a reference book as defined in the Blacks (Abolition of Passes and Coordination of Documents) Act, 1952 (Act 67 of 1952), or any document referred to in section 3 (1)(b) (c) of that Act or any passport, permit, document of identity or other travel document referred to in the Admission of Persons to the Republic Regulation Act, 1972 (Act 59 of 1972) or any other document prescribed whereby the identity and right to be at the place where he is, can be established;

"interest", in relation to land includes, in addition to other interests in land, any right under a lease or a mortgage of, or a servitude or a charge over, land;

"land" includes an interest in land;

"local authority", means the board, save where a function has been transferred to or is vested in a council, when it means that council;

"local government body" includes any institution or body contemplated in section 84 (1) (f) of the Republic of South Africa Constitution Act, 1961 (Act 32 of 1961), and includes any body performing similar functions;

"married quarters" means accommodation provided by an employer under the regulations for the housing of the families of Black employees;

"medical officer" means any medical officer in the full-time employment of the State;

"Minister" means the Minister of Co-operation and Development and includes any officer of that Department acting under his authority;

"national states" means land referred to in section 21 (1) of the Development Trust and Land Act, 1936 (Act 18 of 1936), or any scheduled Black area as defined in that Act;

"owner" in relation to land means—

(a) a person who is in actual occupation thereof and who is the lessee thereof or holds the land under licence, certificate of allotment or other form of title conferring a right of occupation; and

(b) if no such person is in actual occupation of the land, a person who is the registered owner thereof, whether he is registered as sole owner or as owner of an undivided share thereof, and, in the case of land registered in the name of a corporate body, includes the representative of that body to whom has been entrusted the management and control of the land; and "own" has a corresponding meaning;

"prescribed" means prescribed by regulation;

"recruiting" means procuring or engaging or attempting to procure or to engage a disqualified person for employment in work of any kind;

"registered" means registered as prescribed;

"registrar" means a registrar appointed in terms of section 14 and includes an assistant of a registrar;

"regulation" means a regulation made or in force under this Act;

"rural area" means any area which is not in the area of a township of an urban area;

"single quarters" means accommodation provided by an employer under the regulations for the housing of Black employees;

(Wet 59 van 1972), bedoel of 'n ander voorgeskrewe dokument waardeur die identiteit en die reg om te wees op die plek waar hy is, bepaal kan word;

"Kommissaris" 'n by artikel 2 (2) van die Swart Administrasie Wet, 1927 (Wet 38 van 1927), aangestelde Kommissaris en ook 'n Addisionele of 'n Assistent-kommissaris en ten opsigte van 'n gebied waarvoor geen kommissaris aangestel is nie, 'n landdros of 'n addisionele of 'n assistent-landdros met regsbevoegdheid in daardie gebied;

"landelike gebied" 'n gebied buite 'n dorps- of stadsgebied;

"mediese beampte" 'n mediese beampte heeltyds in die diens van die Staat;

"Minister" die Minister van Samewerking en Ontwikkeling en ook 'n beampte van daardie Departement wat kragtens sy magtiging optree;

"nasionale staat" grond in artikel 21 (1) van die Ontwikkelingstrust en Grond Wet, 1936 (Wet 18 van 1936), bedoel, of 'n afgesonderde Swart gebied soos in daardie Wet omskryf;

"onbevoegde persoon"—

(a) met betrekking tot onroerende goed, grond of 'n perseel in 'n dorp, iemand wat nie deur hierdie Wet gemagtig is om daarin te wees nie;

(b) met betrekking tot onroerende goed, grond of 'n perseel buite 'n dorp, en vir enige ander doel (met inbegrip van diensverrigting), 'n Swarte;

"opgemete perseel" 'n perseel, in 'n dorp uitdruklik deur die Minister vir doeleindes van artikel 13 en 14 goedgekeur, wat aangedui word op 'n algemene plan van daardie dorp of 'n gedeelte van daardie dorp, welke plan opgestel en goedgekeur is—

(a) ooreenkomstig die Opmetingswet, 1927 (Wet 9 van 1927); of

(b) in die geval van 'n dorp uitdruklik vir die doel deur die Minister in die *Staatskoerant* aangedui, op die voorgeskrewe wyse;

"plaaslike bestuur" die raad behalwe met betrekking tot 'n werksaamheid wat aan 'n bestuur oorgedra is of by hom berus, wanneer dit daardie bestuur beteken;

"plaaslike bestuursliggaam" ook 'n instelling of liggaam in artikel 84 (1) (f) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1961 (Wet 32 van 1961), bedoel en ook 'n liggaam wat soortgelyke werksaamhede verrig;

"raad" 'n by artikel 2 van die Wet op die Administrasie van Swart Sake, 1971 (Wet 45 van 1971), ingestelde ontwikkelingsraad;

"registrateur" 'n registrateur kragtens artikel 14 aangestel en ook 'n assistent van 'n registrateur;

"regulasie" 'n regulasie uitgevaardig of van krag ingevolge hierdie Wet;

"stadsgebied" 'n gebied (uitgesonderd 'n dorp) onder die gesag van 'n munisipale raad, stadsraad of dorpsraad of 'n stadsbestuur of 'n dorpsbestuursraad, plaaslike raad, gesondheidsraad of gesondheidskomitee of 'n liggaam met soortgelyke werksaamhede;

"Swarte" of "Swart persoon" 'n lid van die Swart groep soos in artikel 12 (1) (b) van die Wet op Groepsgebiede, 1966 (Wet 36 van 1966), omskryf;

"tehuis" 'n kragtens artikel 3 (1) (b) bepaalde, afgesonderde en aangelegde stuk grond en omvat 'n gebou of groep geboue daarop wat voorsien is vir persone wat geen normale familie lewe lei nie;

"vereniging" 'n vennootskap van Swartes alleenlik of 'n maatskappy waarin Swartes 'n beheersende belang het;

"surveyed site" means a site, in a township specially approved by the Minister for the purposes of sections 13 and 14, indicated on a general plan of that township or any portion of that township, which plan has been prepared and approved—

(a) in terms of the Land Survey Act, 1927 (Act 9 of 1927); or

(b) in the case of a township specially identified for the purpose by the Minister by notice in the *Gazette*, in the manner prescribed;

"this Act" includes the regulations;

"township" means any area of land defined, set apart and laid out under section 3 (1) (a) or deemed to have been so defined, set apart and laid out and includes any buildings or groups of buildings, streets or any other amenities provided in such township;

"urban area" means an area (other than a township) under the jurisdiction of a municipal council, borough council, town council or village council or any town board, village management board, local board, health board or health committee or any body with similar functions.

Application of Act

2. (1) This Act shall, subject to the provisions of subsection (2), apply outside the national states.

(2) (a) The State President may by proclamation in the *Gazette* declare that such provisions of this Act as may be specified therein shall not apply in or in respect of any area defined therein or that such provisions shall apply subject to such adaptations or additional limitations or conditions as may be set out therein.

(b) The State President may likewise amend or repeal any such proclamation.

CHAPTER II

ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF TOWNSHIPS AND HOSTELS

Establishment of townships and hostels

3. (1) Subject to the approval of the Minister, a local authority may—

(a) define, set apart, lay out and develop one or more areas of land for the occupation, residence and other reasonable requirements of Black persons, either as extensions of any area already set apart for that purpose or as separate areas;

(b) define, set apart and lay out any area of land, either within or outside an area referred to in paragraph (a), on which buildings may be provided for the accommodation of Black persons not living under conditions of family life.

(2) The Minister shall by notice in the *Gazette* describe any area referred to in subsection (1) (a) or (b) and the production of the *Gazette* containing such notice shall in any legal proceedings be deemed to be prima facie proof that the land referred to therein has been duly defined, set apart and laid out as a township or as a hostel, as the case may be.

(3) The provisions of any law in force in the province concerned governing the establishment of townships shall not apply in respect of any area referred to in subsection (1) (a) or (b).

Continuation of existing townships, laws and actions in terms of laws

4. (1) Any township or hostel established or deemed to have been established under any law repealed by this Act, shall be deemed to have been established under the corresponding provision of this Act.

"verkry", met betrekking tot grond, om te verkry deur aankoop, ruil of skenking of om te huur; en "verkryging" het 'n ooreenstemmende betekenis.

"voorgeskryf" by regulasie voorgeskryf;

"werf" 'n onbevoegde persoon verkry of in diens neem of onderneem of poog om 'n onbevoegde persoon te verkry of om diens te neem vir diensverrigting in werk van watter aard ookal;

"werkgewer" ook die Staat, die Spoorwegadministrasie, die Departement van Pos- en Telekommunikasiewese en 'n provinsiale administrasie en ook iemand wat 'n onbevoegde persoon in diens het of aan hom werk verskaf en sodanige onbevoegde persoon beloon of uitdruklik of stilswyend onderneem om hom te beloon, hetsy in kontant of *in natura*, of sowel in kontant as *in natura*, of wat sodanige onbevoegde persoon toelaat om hom op enige wyse te help om sy besigheid voort te sit of te bedryf;

"werknemer" 'n Swarte wat aan 'n werkgewer dienste moet lewer ingevolge 'n dienskontrak en ook 'n huisbediende.

Toepassing van Wet

2. (1) Hierdie Wet is, behoudens die bepalings van subartikel (2), van toepassing buite die nasionale state.

(2) Die Staatspresident kan by proklamasie in die *Staatskoerant* verklaar dat die bepalings van hierdie Wet daarin vermeld, nie van toepassing sal wees in of ten opsigte van 'n gebied daarin omskryf nie of dat bedoelde bepalings van toepassing sal wees behoudens die aanpassings of bykomende beperkings daarin uiteengesit.

(3) Die Staatspresident kan insgelyks so 'n proklamasie wysig of herroep.

HOOFSTUK II

STIGTING EN ONTWIKKELING VAN DORPE EN TEHUISE

Stigting van dorpe en tehuise

3. (1) 'n Plaaslike bestuur kan met die goedkeuring van die Minister—

(a) een of meer terreine vir die gebruik van, ter bewoning deur, en vir ander redelike behoeftes van Swartes bepaal, afsonder en ontwikkel, hetsy as uitbreidings van 'n reeds vir daardie doel afgesonderde terrein of as afsonderlike terreine;

(b) 'n stuk grond, hetsy binne of buite die grense van 'n in paragraaf (a) bedoelde terrein, bepaal, afsonder en ontwikkel om daarop geboue op te rig vir die huisvesting van Swartes wat nie 'n familie lewende is.

(2) Die Minister omskryf by kennisgewing in die *Staatskoerant* 'n in subartikel (1) (a) of (b) bedoelde terrein en die voorlegging van die *Staatskoerant* bevatende sodanige kennisgewing word in alle geregtelike verrigtinge geag prima facie bewys te wees dat die grond daarin genoem, behoorlik as 'n dorp of tehuis, na gelang van die geval, bepaal, afgesonder en uitgelê is.

(3) Die wetsbepalings wat in die betrokke provinsie van krag is met betrekking tot die stigting van dorpe, is nie ten opsigte van 'n kragtens 'n subartikel (1) (a) of (b) bedoelde terrein van toepassing nie.

Voortbestaan van bestaande dorpe, wette en handelinge ingevolge wette

4. (1) 'n Dorp of tehuis wat kragtens 'n wet gestig is of geag word gestig te wees het ingevolge 'n wetsbepaling deur hierdie Wet herroep, word geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Wet gestig te gewees het.

(2) Any proclamation, regulation, notice, declaration, direction, approval, authority, prohibition, requirement, licence, permit, certificate or document issued, renewed, promulgated, made, given or granted, and any other action taken, under any provision of a law repealed by this Act shall be deemed to have been issued, renewed, promulgated, made, given, granted or taken under the corresponding provision of this Act.

Effect of extension of certain areas

5. Any proclamation, regulation, notice, declaration, direction, approval, authority, prohibition, requirement, licence, permit, certificate or document which is in force under this Act in respect of any township or hostel, shall apply also with reference to any extension of such township or hostel, as the case may be.

Powers of board in respect of establishment and development of townships and hostels

6. (1) For the purpose of providing, setting apart, establishing, equipping and developing or redeveloping any township or hostel, a board may, subject to the approval of the Minister—

(a) acquire any land deemed by the board to be necessary, and, in the absence of agreement with the owner of such land and subject to the provisions of subsections (2) and (5), expropriate such land subject to an obligation to pay compensation;

(b) borrow moneys on the security of the board's rates or on the security of any township or under any law to provide facilities for the construction of dwellings and buildings and to provide water, sanitation, lighting and road services for such dwellings and buildings, subject to repayment upon such terms and conditions as may be approved;

(c) permit subject to such terms and conditions as may be prescribed, persons or associations to acquire a limited interest in land for the construction thereon of dwellings or buildings or for the development of such land for purposes approved by the local authority;

(d) itself provide the dwellings or buildings referred to in paragraph (c) and dispose of the right of occupation thereof to persons or associations, subject to such terms and conditions as may be prescribed;

(e) advance moneys or supply material on credit to Black persons or associations for the construction of the dwellings or buildings referred to in paragraph (c).

(2) When a board wishes to acquire land and such land is portion of a farm and such acquisition would unduly interfere with the full and beneficial occupation of the remainder of the farm, the board shall not be entitled to expropriate such land unless it expropriates such portion of that remainder as is reasonable in the circumstances of the case.

(3) Whenever any Black person residing on land of which he is the owner or in which he holds any interest is required under the provisions of this Act to reside elsewhere than on such land, the board exercising jurisdiction shall at his request acquire such land at a price, in default of agreement, to be determined in the manner described in subsection (1) (a).

(4) (a) The provisions of sections 6 to 23 of the Expropriation Act, 1975 (Act 63 of 1975), shall *mutatis mutandis* apply in respect of the expropriation of any land under subsection (1) (a).

(2) 'n Proklamasie, regulasie, kennisgewing, verklaring, bevel, goedkeuring, magtiging, verbod, vereiste, lisensie, permit, sertifikaat of dokument, uitgevaardig, uitgereik, hernu, afgekondig, gemaak, gegee of verleen en enige ander stappe gedoen, kragtens 'n wetsbepaling by hierdie Wet herroep, word geag uitgevaardig, uitgereik, hernu, afgekondig, gemaak, gegee, verleen, of gedoen te gewees het kragtens die ooreenstemmende bepalings van hierdie Wet.

Gevolg van uitbreiding van sekere gebiede

5. 'n Proklamasie, regulasie, kennisgewing, verklaring, bevel, goedkeuring, magtiging, verbod, vereiste, lisensie, permit, sertifikaat of dokument wat ingevolge hierdie Wet ten opsigte van 'n dorp of tehuis van krag is, is ook met betrekking tot 'n uitbreiding van so 'n dorp of tehuis, na gelang van die geval, van toepassing.

Bevoegdhede van raad ten opsigte van die stigting en ontwikkeling van dorpe en tehuise

6. (1) Vir die doel van die daarstelling, afsondering, stigting, uitrusting en ontwikkeling of herontwikkeling van 'n dorp of tehuis, kan 'n raad, onderworpe aan die goedkeuring van die Minister—

(a) grond bekom wat deur die raad nodig geag word en, hy ontstentenis van ooreenkoms met die eienaar van die grond en behoudens die bepalings van subartikels (2) en (5), die grond onteien onderworpe aan 'n verpligting om vergoeding te betaal;

(b) geld leen teen sekerheid van die belasting van die raad of teen sekerheid van 'n dorp kragtens 'n wet om fasiliteite vir die oprigting van woonhuise en geboue te voorsien en vir die voorsiening van water, sanitêre, beligtings- en paddienste vir sodanige woonhuise en geboue, onderhewig aan terugbetaling op sodanige bedinge en voorwaardes wat goedgekeur word;

(c) behoudens sodanige bedinge en voorwaardes wat voorgeskryf mag word, persone of verenigings toelaat om 'n beperkte in grond te bekom vir die oprigting daarop van huise of van geboue of vir die ontwikkeling van sodanige grond vir doeleindes deur die plaaslike bestuur goedgekeur;

(d) self die in paragraaf (c) bedoelde huise of geboue voorsien en die reg van bewoning daarvan aan persone of verenigings van die hand sit behoudens sodanige bedinge en voorwaardes wat voorgeskryf mag word;

(e) aan Swartes of verenigings geld voorskiet of boumateriaal op krediet verskaf vir die oprigting van die in paragraaf (c) bedoelde huise of geboue.

(2) Wanneer 'n raad verlang om grond te verkry, en sodanige grond deel van 'n plaas uitmaak en sodanige verkryging die volle en voordelige okkupasie van die restant van so 'n plaas uitermate sou belemmer, het die raad nie die reg om daardie grond te onteien nie tensy hy so 'n gedeelte van daardie restant onteien as wat onder die omstandighede van die geval redelik is.

(3) Wanneer van 'n Swarte op grond waarvan hy die eienaar is of waarby hy 'n belang het, ingevolge die bepalings van hierdie Wet vereis word om elders dan op daardie grond te woon, moet die bevoegde raad op sy versoek bedoelde grond of belang verkry teen 'n prys wat, by ontstentenis van ooreenkoms, bepaal word volgens voorskrif van subartikel (1) (a).

(4) (a) Die bepalings van artikels 6 tot 23 van die Onteieningswet, 1975 (Wet 63 van 1975), geld *mutatis mutandis* ten opsigte van die onteiening van grond kragtens subartikel (1) (a).

(b) In the application of sections 6 to 23 of the said Act in terms of paragraph (a) of this subsection—

(i) any reference in the said sections to "Minister" and "State" shall be construed as a reference to the board in question; and

(ii) any reference in the said sections to "section 2", shall be construed as a reference to subsection (1) (a) of this section.

(5) For the purpose of the exercise of the powers referred to in subsection (1) a board shall be deemed to be a "local authority" for purposes of the Housing Act, 1966 (Act 4 of 1966), and shall exercise such powers in accordance with the relevant provisions of any law governing such authority.

(6) When a board under the provisions of subsection (1)—

(a) acquires land without its area but within the area of another local government body, the Minister, after consultation with the Administrator and subject to such conditions as the Administrator may prescribe, may declare by notice in the *Gazette* that such land shall, upon and after such acquisition, cease to be within the jurisdiction of the local government body within whose area of jurisdiction it was prior to such acquisition and shall fall in all respects under the jurisdiction of the board which has acquired it;

(b) acquires land without its area but not within the area under the jurisdiction of another local government body, such land shall, upon and after such acquisition, fall in all respects under the jurisdiction of such board.

(7) (a) The State President may by proclamation in the *Gazette* declare that land in a township, the ownership of which vests in a board, shall vest in the Minister who may make such land or any portion thereof available to a town council referred to in the Local Government Act, 1981, subject to such conditions as he may determine.

(b) The Registrar of Deeds shall upon production to him of the title deed of any land referred to in paragraph (a) endorse the same, without any duty, fee or charge being paid, to the effect that the land therein described is vested in the Minister and make the necessary entries in his registers and thereupon the said title deed shall serve and avail for all purposes as the title deed of the Minister to the said property.

Curtailment or disestablishment of townships and hostels

7. (1) No township or hostel shall be curtailed or disestablished without the consent of the Minister, and except upon such terms and conditions as to compensation, if any, and otherwise as the Minister, after consultation with the local authority, may direct.

(2) The Minister may, subject to the provisions of subsection (1)—

(a) on representations made by a local authority for the curtailment or disestablishment of any township or hostel situate within or without the area of jurisdiction of that local authority; or

(b) whenever it appears to him that the conditions under which persons are living in any township or hostel are such that unless such township or hostel is curtailed or disestablished, the health or safety of the public generally, or of any group of persons may be endangered; or

(b) By die toepassing van artikels 6 tot 23 van genoemde Wet ingevolge paragraaf (a) van hierdie subartikel—

(i) word 'n verwysing in daardie artikels na 'Minister' en 'Staat' as 'n verwysing na die betrokke plaaslike bestuur uitgeleë; en

(ii) word 'n verwysing in daardie artikels na 'artikel 2' as 'n verwysing na subartikel (1) (a) van hierdie artikel uitgeleë.

(5) Vir die uitoefening van die bevoegdheid in subartikel (1) bedoel, word 'n raad vir doeleindes van die Behuisingwet, 1966 (Wet 4 van 1966), geag 'n "plaaslike bestuur" te wees en oefen dit daardie bevoegdheid uit ooreenkomstig die betrokke wetsbepalings wat daardie bestuur beheers.

(6) Wanneer 'n raad ingevolge die bepaling van subartikel (1)—

(a) grond verkry wat buite sy gebied maar binne die gebied van 'n ander plaaslike bestuursliggaam geleë is, kan die Minister, na oorlegpleging met die Administrateur en behoudens die voorwaardes wat die Administrateur voorskryf, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, verklaar dat daardie grond by en na sodanige verkryging nie langer sal val binne die regsgebied van die plaaslike bestuursliggaam binne wie se regsgebied dit vóór sodanige verkryging geleë was nie, en in alle opsigte onder die regsmag van die raad waardeur dit verkry is, sal val;

(b) grond buite sy regsgebied maar nie binne die regsgebied van 'n ander plaaslike bestuursliggaam nie, verkry, val daardie grond by en na sodanige verkryging in alle opsigte binne die regsmag van sodanige raad.

(7) (a) Die Staatspresident kan by proklamasie in die *Staatskoerant* verklaar dat grond in 'n dorp waarvan die eiendomsreg in 'n raad berus, by die Minister sal berus, wie sodanige grond of 'n gedeelte daarvan aan 'n in die Wet op Plaaslike Bestuur, 1981, bedoelde stadsraad beskikbaar kan stel op daardie voorwaardes wat hy mag bepaal.

(b) By oorlegging aan hom van die transportakte van grond in paragraaf (a) bedoel, endosseer die Registrateur van Aktes bedoelde transportakte, sonder betaling van enige reg, fooi of koste, ten effekte dat die grond daarin omskryf by die Minister berus en maak hy die nodige inskrywings in sy registers en daarmee dien bedoelde transportakte vir alle doeleindes as die titelakte van die Minister ten opsigte van bedoelde eiendom.

Verkleining of afskaffing van dorpe en tehuise

7. (1) Geen dorp of tehuis mag verklein of afgeskaf word nie behalwe met die toestemming van die Minister, en behalwe op sodanige voorwaardes insake vergoeding, as daar is, en op 'n ander wyse as wat die Minister, na oorlegpleging met die plaaslike bestuur, bepaal.

(2) Die Minister kan, behoudens die bepaling van subartikel (1)—

(a) verhoë van enige plaaslike bestuur vir die verkleining of afskaffing van 'n dorp of 'n tehuis wat binne of buite die regsgebied van daardie plaaslike bestuur val; of

(b) wanneer dit aan hom blyk dat die toestand waarin Swartes in 'n dorp of tehuis woon, sodanig is dat, tensy daardie dorp of tehuis verklein of afgeskaf word, die gesondheid of veiligheid van die publiek oor die algemeen of van enige kategorie persone in gevaar gestel mag word; of

(c) whenever it appears to him that the curtailment or disestablishment of any township or hostel is desirable having regard to any town or regional planning undertaken under or in furtherance of the objects of this Act or any other law;

after consultation with the local authority within whose area of jurisdiction such township or hostel is situate, by notice in writing require local authority within whose area of jurisdiction such township or hostel is situate to take such steps as may be prescribed in that notice for the curtailment or disestablishment of such township or hostel.

(3) Whenever a township or hostel has been curtailed or disestablished under subsection (1) or (2), the Minister shall publish a notice to that effect in the *Gazette*, and the production of the *Gazette* containing such notice shall in any legal proceedings be deemed to be prima facie proof that the land referred to therein is no longer an area defined and set apart as a township or hostel.

Procedure on the curtailment or disestablishment of a township or hostel

8. (1) Whenever a local authority—

(a) has received the consent of the Minister, under section 7 (1), to curtail or disestablish any township or hostel; or

(b) is required by the Minister under section 7 (2) to take steps for the curtailment or disestablishment of any township or hostel;

any person who is proved to the satisfaction of a Commissioner, by means of affidavits placed before him, to have entered or to have remained in or to have been found, on or after a date fixed by the Minister by notice in the *Gazette*, and without the permission in writing of the local authority, within such township or hostel, may, on the application of such local authority or of the Director-General and under a warrant issued by such Commissioner and addressed to a member of the South African Police, be removed, with his personal effects, from such township or hostel to any other place, whether within or without the area of jurisdiction of such local authority, having in the opinion of the Director-General adequate housing accommodation and any building or structure proved to have been erected in such township or hostel at or after the said date by such person, may, under such warrant, be demolished.

(2) Any such local authority may, until the date mentioned in subsection (1), prohibit or permit but subject to such conditions as it may impose, the construction or alteration of any building or structure in such township or hostel.

(3) Whenever any township or hostel has been curtailed or disestablished in terms of section 7 (1) or (2) and a notice to that effect has been published in terms of section 7 (3), any person who thereafter without the permission in writing of the local authority concerned, enters or remains on or is found on the land referred to in such notice, shall be guilty of an offence and upon conviction the court may, in addition to imposing any penalty prescribed in this Act, on the application of such local authority or the Director-General, order a member of the South African Police to remove such person and his personal effects to such other place as is referred to in subsection (1).

(c) wanneer dit aan hom blyk dat die verkleining of afskaffing van 'n dorp of tehuis wenslik is met inagneming van enige dorps- of streeksbeplanning ingevolge of ter bevordering van die oogmerke van hierdie of enige wet onderneem,

na oorlegpleging met die plaaslike bestuur binne wie se regsgebied daardie dorp of tehuis geleë is, by skriftelike kennisgewing die plaaslike bestuur binne wie se regsgebied daardie dorp of tehuis geleë is, gelas om die in daardie kennisgewing voorgeskrewe stappe te doen om daardie dorp of tehuis, te verklein of af te skaf.

(3) Wanneer 'n dorp of tehuis ingevolge subartikel (1) of (2) verklein of afgeskaf is, plaas die Minister 'n kennisgewing te dien effekte in die *Staatskoerant*, en die oorlegging van die *Staatskoerant* bevattende sodanige kennisgewing word in alle geregtelike verrigtinge geag *prima facie*-bewys te wees dat die grond daarin genoem, nie meer 'n terrein is wat as 'n dorp of tehuis bepaal en afgesonder is nie.

Prosedure by die verkleining of afskaffing van 'n dorp of tehuis

8. (1) Wanneer 'n plaaslike bestuur—

(a) die Minister se toestemming kragtens artikel 7 (1) ontvang het om 'n dorp of tehuis te verklein of af te skaf; of

(b) deur die Minister kragtens artikel 7 (2) gelas word om stappe te doen om 'n dorp of tehuis te verklein of af te skaf;

kan enigiemand ten opsigte van wie daar ten genoë van 'n Kommissaris deur middel van beëdigde verklarings bewys word dat hy op of na 'n datum deur die Minister by kennisgewing in die *Staatskoerant* vasgestel, en sonder skriftelike verlof van daardie plaaslike bestuur, daardie dorp of tehuis binnegegaan of daarbinne aangeby het of daarbinne gevind is, op aansoek van daardie plaaslike bestuur of die Direkteur-generaal, en kragtens 'n lasbrief uitgereik deur daardie Kommissaris en aan 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie gerig, met sy persoonlike besittings van sodanige dorp of tehuis verwyder word na 'n ander plek, hetsy binne of buite die regsgebied van daardie plaaslike bestuur, wat na die oordeel van die Direkteur-generaal toereikende huisvesting het, en 'n gebou of struktuur ten opsigte waarvan daar bewys word wat die deur so iemand in sodanige dorp of tehuis by of na gemelde datum opgerig is, kan kragtens daardie lasbrief gesloop word.

(2) So 'n plaaslike bestuur kan, tot die in subartikel (1) vermelde datum, die oprigting of verandering van 'n gebou of struktuur in so 'n dorp of tehuis verbied, of toelaat maar dan op die voorwaardes wat hy opla.

(3) Wanneer 'n dorp of tehuis ingevolge artikel 7 (1) of (2) verklein of afgeskaf is en 'n kennisgewing te dien effekte ingevolge artikel 7 (3) gepubliseer is, is enigiemand wat daarna sonder die skriftelike verlof van die betrokke plaaslike bestuur die grond in daardie kennisgewing genoem, betree of daarop aanbly of daarop gevind word, aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding kan die hof, bo en behalwe die oplegging van 'n by hierdie Wet voorgeskrewe straf, op aansoek van daardie plaaslike bestuur of die Direkteur-generaal, 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie beveel om daardie persoon en sy persoonlike besittings te verwyder na 'n ander plek in subartikel (1) bedoel.

(4) Unless the Minister otherwise directs, no compensation shall be payable in respect of any building or structure or improvement thereto—

(a) erected or made in contravention of any prohibition or condition referred to in subsection (2);

(b) erected or made after the date referred to in subsection (1);

(c) demolished under a warrant referred to in subsection (1);

(d) erected or made by a resident of a township or hostel who, by agreement with the local authority concerned, has waived any claim to compensation he would have in respect of any building, structure or improvement by reason of the curtailment or disestablishment in terms of section 7 (1) or (2), of such township or hostel.

Minister's powers where inadequate or unsuitable accommodation is provided for Blacks

9. (1) Whenever it appears to the Minister, after a local enquiry held in public by an officer appointed by the Minister for that purpose, at which the local authority and other parties interested shall be entitled to be heard, that the provision made in the area of any local authority for the needs of Blacks ordinarily resident in or employed within that area for normal requirements is inadequate or unsuitable, the Minister may, by written notice require that local authority, within such time as may be stated in the notice, to make all or any of the provisions mentioned in this Act to ensure that adequate and suitable accommodation and amenities are made available.

(2) Upon the failure of a local authority within the time fixed in any notice given under subsection (1) or within any extension of that time granted by the Minister to comply with any requirement notified under that section, the Minister may, after written notice to the local authority, carry out such works and do all such things as may be necessary to give effect to that requirement, and for that purpose the Minister is hereby authorised to exercise all such rights, powers and authorities as might have been exercised by the local authority in that behalf.

(3) Whenever an Administrator, in the exercise of powers conferred upon him by the Health Act, 1977 (Act 63 of 1977), has assumed the administration and control of any township or hostel, the State President may, by proclamation in the *Gazette*, declare that, from and after a date to be specified therein, all powers and duties exercised or performed by the Administrator shall be exercised and performed by the Minister who, for that purpose, shall have all the powers and authorities conferred upon the Administrator by the said section.

(4) At such time as the State President may deem fit and subject to such conditions as he may impose, any administration and control vested in the Minister under this section may, by proclamation of the State President in the *Gazette*, be re-vested in the local authority concerned.

(4) Tensy die Minister anders gelas, is geen vergoeding betaalbaar nie ten opsigte van 'n gebou of struktuur of verbetering daaraan—

(a) opgerig of aangebring strydig met 'n in subartikel (2) bedoelde verbod of voorwaarde;

(b) opgerig of aangebring na die in subartikel (1) bedoelde datum;

(c) wat kragtens 'n lasbrief in subartikel (1) genoem, gesloop is;

(d) opgerig of aangebring deur 'n inwoner van 'n dorp of tehuis wat by ooreenkoms met die betrokke plaaslike bestuur, afstand gedoen het van 'n eis om vergoeding wat hy sou hê ten opsigte van 'n gebou, struktuur of verbetering omrede van die verkleining of afskaffing, ingevolge artikel 7 (1) of (2), van daardie dorp of tehuis.

Bevoegdthede van Minister waar ontoereikende of ongeskikte huisvesting vir Swartes voorsien word

9. (1) Wanneer dit aan die Minister blyk, na 'n plaaslike ondersoek in die openbaar gehou deur 'n amptenaar vir daardie doel deur die Minister benoem, waarby die plaaslike bestuur en ander belanghebbende partye die reg het om gehoor te word, dat die voorsiening wat in die gebied van 'n plaaslike bestuur gemaak word vir die behoeftes van Swartes wat gewoonlik binne daardie gebied in diens is vir normale vereistes onvoldoende of ongeskik is, kan die Minister by skriftelike kennisgewing daardie plaaslike bestuur gelas om, binne 'n in die kennisgewing bepaalde tydperk, een of meer van die in hierdie Wet vermelde voorsienings te maak ten einde te verseker dat toereikende en geskikte huisvesting en geriewe beskikbaar gestel word.

(2) Ingeval 'n plaaslike bestuur versuim om binne die in 'n kennisgewing kragtens subartikel (1) bepaalde tydperk of binne 'n verlenging van daardie tydperk deur die Minister toegestaan, aan 'n kragtens daardie artikel gegewe lasgewing te voldoen, kan die Minister, na skriftelike kennisgewing aan die plaaslike bestuur, alle werke uitvoer en alle handelings verrig wat nodig is om aan die lasgewing gevolg te gee, en vir daardie doel word die Minister hierby gemagtig om al sulke regte, magte en bevoegdthede uit te oefen as wat deur die plaaslike bestuur in daardie opsig uitgeoefen kon geword het.

(3) Wanneer 'n Administrateur, by die uitoefening van die bevoegdthede aan hom verleen deur die Gesondheidswet, 1977 (Wet 63 van 1977), die administrasie van en die beheer oor 'n dorp of 'n tehuis op hom geneem het, kan die Staatspresident, by proklamasie in die *Staatskoerant*, verklaar dat, vanaf en na 'n daarin bepaalde datum, alle bevoegdthede en pligte deur die Administrateur uitgeoefen of verrig, deur die Minister uitgeoefen en verrig moet word, en vir daardie doel het die Minister al die magte en bevoegdthede wat deur bedoelde artikel aan die Administrateur verleen word.

(4) Die Staatspresident kan, by proklamasie in die *Staatskoerant*, verklaar dat die administrasie en die beheer wat kragtens hierdie artikel in die Minister gevestig is, weer in die betrokke plaaslike bestuur gevestig word op 'n tyd wat deur die Staatspresident geskik geag word en onderworpe aan sulke voorwaardes as wat hy mag stel.

(5) Any expenditure reasonably incurred by the Minister under this section in excess of revenue derived from the exercise of the powers vested in him, may be recovered by the Minister—

(a) by action in a competent court against the local authority in default; or

(b) by levying a special rate upon all rateable property within the area of the local authority in default; or

(c) by deduction from any subsidy, grant or other moneys payable out of the State Revenue Fund or payable to the local authority in default;

or by all three or any two of such methods for recovery, and the Minister's certificate shall be prima facie evidence of the amount due by the local authority under this section.

Exemption from rates on certain property in a township

10. No rates shall be levied upon any land or premises held under leasehold by a council.

Temporary residence of disqualified persons in townships

11. (1) Notwithstanding anything to the contrary in this Act contained, but subject to the provisions of subsections (2), (3), (4) and (5) any disqualified persons who were ordinarily resident in a township at the commencement of this Act and their descendants, may reside in such township or, in the event of its disestablishment, in any township established in such area in place thereof, and as long as they continue so to reside, may lease premises for their own occupation therein.

(2) Any disqualified person who in terms of subsection (1) may reside or is permitted to reside in any township shall, while he so resides, be subject to any regulation which may apply in such township.

(3) Subject to the provisions of subsection (4) the provisions of subsection (1) shall cease to operate on a date to be determined by the Minister by notice in the *Gazette*: Provided that the Minister may by like notice from time to time extend the operation of the said provisions, either generally or in respect of any particular area, for such period or periods as he may deem fit.

(4) If the Minister is satisfied after consultation with the Minister of Community Development that in any area outside a township adequate and suitable accommodation or land together with the necessary water, sanitary and other services is available for disqualified persons residing in that township, he may by notice in the *Gazette* declare that as from a date specified in the notice the provisions of subsection (1) shall cease to operate in respect of such township in relation to disqualified persons who were resident in such township immediately prior to such date.

(5) Any disqualified person who resides or continues to reside in any township after the provisions of subsection (1) have ceased to operate in respect of such township in relation to such disqualified person, shall be guilty of an offence.

(6) (a) The court convicting any disqualified person of an offence under subsection (5) may, in addition to any penalty which it may impose in respect of that offence, issue such orders and give such instructions and confer such authority as it may deem necessary

(5) Alle onkoste redelikerwys deur die Minister kragtens hierdie artikel aangegaan, vir sover dit meer bedra as die inkomste verkry deur die uitoefening van die aan hom verleende bevoegdhe, kan deur die Minister verhaal word—

(a) deur middel van 'n geding in 'n bevoegde hof teen die in gebreke blywende plaaslike bestuur; of

(b) deur die heffing van 'n spesiale belasting op alle belasbare eiendom binne die gebied van die in gebreke blywende plaaslike bestuur; of

(c) deur aftrekking van 'n subsidie of toekenning of van ander gelde wat uit die Staatsinkomstefonds aan die gebreke blywende plaaslike bestuur betaalbaar is,

of deur toepassing van al drie of van twee van bedoelde middels van verhaal, en 'n sertifikaat onder die handtekening van die Minister is prima facie bewys van die bedrag wat deur die plaaslike bestuur kragtens hierdie artikel verskuldig is.

Vrystelling van belasting van sekere eiendom in 'n dorp

10. Geen belastings word gehef op grond of persele wat by huurkontrak deur 'n bestuur gehou word nie.

Tydlike verblyf van onbevoegde persone in dorpe

11. (1) Ondanks andersluidende bepalings van hierdie Wet maar behoudens die bepalings van subartikels (2), (3), (4) en (5) kan onbevoegde persone wat by die inwerkingtreding van hierdie Wet gewoonlik woonagtig was in 'n dorp en hulle afstammelinge in so 'n dorp woon of, in geval van die afskaffing daarvan, in 'n dorp wat in so 'n gebied in die plek daarvan opgerig is, en kan hulle, solank hulle aldus bly woon, persele daarin vir hulle eie bewoning huur.

(2) 'n Onbevoegde persoon wat ingevolge subartikel (1) toegelaat is of toegelaat word om in 'n dorp te woon, terwyl hy aldus woonagtig is, onderhewig aan enige regulasie wat in daardie dorp van toepassing is.

(3) Behoudens die bepalings van subartikel (4) hou die bepalings van subartikel (1) op om van krag te wees op 'n datum deur die Minister by kennisgewing in die *Staatskoerant* bepaal: Met dien verstande dat die Minister van tyd tot tyd by soortgelyke kennisgewing die werking van daardie bepalings, of in die algemeen of ten opsigte van 'n besondere gebied, vir sodanige tydperk of tydperke as wat hy goed vind, kan verleng.

(4) Indien die Minister na raadpleging met die Minister van Gemeenskapsbou, oortuig is dat daar in 'n gebied buite 'n dorp voldoende en geskikte huisvesting of grond tesame met die nodige water, sanitêre en ander geriewe vir onbevoegde persone wat in daardie dorp woonagtig is, beskikbaar is, kan hy by kennisgewing in die *Staatskoerant* verklaar dat, vanaf 'n datum in die kennisgewing genoem, die bepalings van subartikel (1) ophou om van toepassing te wees ten opsigte van daardie dorp met betrekking tot onbevoegde persone wat onmiddellik voor daardie datum in daardie dorp woonagtig was.

(5) 'n Onbevoegde persoon wat in 'n dorp woon of aanhou woon nadat die bepalings van subartikel (1) opgehou het om ten opsigte van sodanige dorp met betrekking tot so 'n onbevoegde persoon van toepassing te wees, is aan 'n misdryf skuldig.

(6) (a) 'n Hof wat 'n onbevoegde persoon weens 'n misdryf ingevolge subartikel (5) skuldig bevind, kan, benewens 'n straf wat dit ten opsigte van daardie misdryf mag oplê, die bevel uitreik en die opdragte gee en die bevoegdhe verleen wat dit nodig ag om die

to effect the immediate removal of such disqualified person or member of his household and of any property belonging to that disqualified person or any member of his household from the township in question.

(b) Any member of the South African Police or any officer in the service of the local authority concerned may take any steps which may be necessary for carrying out any instruction given to him or in connection with the exercise of any authority conferred upon him under paragraph (a), and no action shall lie in respect of any loss or damage which may be sustained in consequence of the bona fide carrying out of any such instruction or exercise of any such authority.

(7) Any disqualified person required to remove from any township under this section, but excluding any disqualified person removed from such township in pursuance of the provisions of subsection (6) (a), shall be entitled to such compensation as the Minister may, either generally or specially, after consultation with the local authority concerned, direct.

Limitation on the acquisition of land in townships

12. (1) Save as is specially provided in this Act, or when specially approved by the local authority and the Minister, no person other than a Black or an association shall enter into any agreement or transaction for the acquisition of premises situate in a township or of any right to any such lot or premises or of any interest therein or servitude thereover.

(2) Any person who is a party to any attempted acquisition or to any agreement or transaction or to any act or default which is in contravention of this section shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine not exceeding R300 and if in default of payment to imprisonment for a period not exceeding six months, if any such act or default constituting the offence is a continuing one, the offender shall be liable to a further fine not exceeding R10 for every day on which the act or default continues or in default of payment to further imprisonment for a period not exceeding five days for every day on which such act or default continues.

Leasehold

13. (1) A person may in respect of land of which he is the registered owner or which vests in him, upon application made to him in the prescribed manner and on the conditions prescribed generally or approved by the Minister in any particular case, grant in the prescribed manner in respect of any surveyed site situated on such land, a right of leasehold for a period of 99 years subject any existing or future servitudes relating to public services—

(a) for residential purposes, to a person referred to in subsection (2);

(b) for any other purpose, to a person, association or organisation referred to in the said subsection.

(2) A right of leasehold shall be granted only to—

(a) a person who—

(i) is a South African citizen or a former South African citizen who is a citizen of a State the territory or part of the territory of which formerly formed part of the Republic and any descendant of such person; and

(ii) is lawfully resident in an urban area; and

onmiddellike verwydering vanuit die betrokke dorp van bedoelde onbevoegde persoon of lid van sy huisgesin en van enige eiendom wat aan daardie onbevoegde persoon of enige lid van sy huisgesin mag behoort, te verseker.

(b) 'n Lid van die Suid-Afrikaanse Polisie of 'n amptenaar in diens van die betrokke plaaslike bestuur kan enige stappe doen wat nodig mag wees om 'n opdrag uit te voer wat aan hom gegee is of in verband met die uitoefening van enige bevoegdheid wat aan hom verleen is kragtens paragraaf (a), en geen geding kan ingestel word ten opsigte van enige verlies of skade wat as gevolg van die *bona fide*-uitvoering van so 'n opdrag of uitoefening van so 'n bevoegdheid gely mag word nie.

(7) 'n Onbevoegde persoon wat hom uit hoofde van hierdie artikel uit 'n dorp moet verwyder, maar met uitsondering van 'n onbevoegde persoon wat ooreenkomstig die bepalings van subartikel (6) (a) uit so 'n dorp verwyder word, is op sodanige vergoeding geregtig as wat die Minister, of in die algemeen of in die besonder, na oorlegpleging met die betrokke plaaslike bestuur, gelas.

Beperkings op die verkryging van grond in dorpe

12. (1) Behoudens die gevalle uitdruklik in hierdie Wet bepaal of wanneer uitdruklik deur die plaaslike bestuur en die Minister goedgekeur, mag geen ander persoon as 'n Swarte of 'n vereniging 'n ooreenkoms of transaksie aangaan vir die verkryging van grond binne 'n dorp geleë of van 'n reg op sulke grond of 'n belang daarby of serwituut daaroor.

(2) Elkeen wat deelneem aan 'n poging tot verkryging of aan 'n ooreenkoms of transaksie of aan 'n handeling of versuim om iets te doen wat met hierdie artikel in stryd is, is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens R300 of by wanbetaling tot gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens ses maande en as die handeling of versuim wat die misdryf uitmaak, 'n voortgesette een is, is die oortreder strafbaar met 'n verdere boete van hoogstens R10 ten opsigte van elke dag waarop die handeling of versuim voortduur of by wanbetaling tot verdere gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens vyf dae vir elke dag waarop die handeling of versuim voortduur.

Huurpag

13. (1) 'n Persoon kan ten opsigte van grond waarvan hy die geregistreerde eienaar is of wat by hom berus, op aansoek aan hom op die voorgeskrewe wyse en op die voorwaardes in die algemeen voorgeskryf of deur die Minister in 'n bepaalde geval goedgekeur en behoudens enige bestaande of toekomstige servitude met betrekking tot openbare dienste, 'n reg van huurpag vir 'n tydperk van 99 jaar ten opsigte van 'n opgemete perseel—

(a) vir woondoeleindes toeken aan iemand in subartikel (2) bedoel;

(b) vir 'n ander doel toeken aan 'n persoon, vereniging of organisasie in genoemde subartikel bedoel.

(2) 'n Reg van huurpag word slegs toegeken aan—

(a) iemand wat—

(i) 'n Suid-Afrikaanse burger of 'n voormalige Suid-Afrikaanse burger wat 'n burger is van 'n staat waarvan die grondgebied of 'n deel van die grondgebied voorheen 'n deel van die Republiek uitgemaak het of 'n afstammeling van so iemand; en

(ii) wettiglik in 'n stadsgebied woon; en

(iii) is not required by law or by any bilateral agreement to return to a national state on effluxion of any period of time;

(b) a person or group or category of persons expressly approved by the Minister for purposes of holding such a right;

(c) an association, a church or welfare organisation or council which has been generally or particularly approved by the Minister for the holding of such a right;

and only such a person, association, organisation or council shall be competent to hold such a right of leasehold.

(3) (a) A right of leasehold shall be granted against payment to the owner of the land of an amount in respect of such right and any improvements on the surveyed site in question or the filing of security to the satisfaction of that owner for the payment of such amount upon registration.

(b) The amount referred to in paragraph (a) shall be determined, and be payable, in the manner prescribed and such manner shall provide for the payment of the amount also by way of instalments.

(4) A right of leasehold shall be granted only in respect of a surveyed site: Provided that where such site has not been surveyed and demarcated in terms of the Land Survey Act, 1927, such a right shall be granted only in accordance with the approved plan of the site or township concerned and after any dispute in respect of the position of a beacon has been settled in the manner prescribed.

(5) (a) The grant under subsection (1) of a right of leasehold shall be subject to the registration of that right in the appropriate registration office.

(b) A competent person, to whom a right of leasehold has been granted under subsection (1)—

(i) shall lodge with the registrar concerned the documents prescribed for the registration of the right, and the registrar, if satisfied that the documents are in order, shall register the right, subject to the conditions referred to in subsection (1), in favour of such competent person, against the entry in the register referred to in section 14 and which relates to the surveyed site in question;

(ii) shall be entitled, at the time of such registration, or at any time thereafter, to a certificate issued in his favour by the registrar in the form prescribed stating the fact of registration of the right of leasehold in respect of the surveyed site in question.

(c) The certificate shall serve as proof in favour of the holder thereof and any subsequent registered holder thereof—

(i) of registration of the right of leasehold in question;

(ii) subject to the provisions of this Act, of the right to occupy the surveyed site in question, for the purpose referred to in subsection (1);

(iii) of the vesting of the rights referred to in subsection (6).

(d) The registrar shall not register the grant or transfer of a right of leasehold unless such proof as he may require is produced to him that satisfactory arrangements have been made with regard to the payment of any amount payable by reason of the transaction.

(iii) nie by wet of 'n bilaterale ooreenkoms vereis word om na 'n nasionale staat terug te keer na 'n tydsverloop nie;

(b) 'n persoon of groep of kategorie van persone uitdruklik deur die Minister goedgekeur vir die besit van so 'n reg;

(c) 'n vereniging 'n kerk- of welsynsorganisasie wat in 'n bepaalde geval uitdruklik deur die Minister goedgekeur is vir die besit van so 'n reg;

en slegs so iemand, vereniging of organisasie is bevoeg om so 'n reg van huurpag te besit.

(3) (a) 'n Reg van huurpag word toegeken teen betaling aan die eienaar van die grond van 'n bedrag ten opsigte van daardie reg en enige verbeterings op die betrokke opgemete perseel of die verstrekking tot bevrediging van daardie eienaar, van sekerheid vir die betaling van hierdie bedrag teen registrasie.

(b) Die in paragraaf (a) bedoelde bedrag word bereken, en is betaalbaar, op die voorgeskrewe wyse, en daardie wyse moet voorsiening maak dat betaling van die bedrag ook by wyse van afbetaling kan geskied.

(4) 'n Reg van huurpag word toegeken slegs ten opsigte van 'n opgemete perseel: Met dien verstande dat waar sodanige perseel nie ingevolge die Opmetingswet, 1927, opgemeet en afgebaken is nie, sodanige reg slegs toegeken word ooreenkomstig die goedgekeurde algemene plan van die betrokke perseel of dorp en nadat enige geskil in verband met die ligging van 'n baken op die voorgeskrewe wyse besleg is.

(5) (a) Die toekenning ingevolge subartikel (1) van 'n reg van huurpag is onderworpe aan die registrasie van daardie reg in die toepaslike registrasiekantoor.

(b) 'n Bevoegde persoon aan wie 'n reg van huurpag ingevolge subartikel (1) toegeken is—

(i) moet die voorgeskrewe dokumente vir die registrasie van die reg by die betrokke registrateur indien, en die registrateur, indien hy oortuig is dat die dokumente in orde is, moet die reg, onderworpe aan die voorwaardes in subartikel (1) bedoel, ten gunste van so 'n bevoegde persoon registreer teen die inskrywing in die register in artikel 14 bedoel en wat op die betrokke opgemete perseel betrekking het;

(ii) is ten tyde van sodanige registrasie of te eniger tyd daarna geregtig op 'n sertifikaat deur die registrateur in die voorgeskrewe vorm in sy guns uitgereik en wat die feit van registrasie van die reg van huurpag ten opsigte van die betrokke perseel konstateer.

(c) Die sertifikaat dien, ten gunste van die bevoegde persoon aan wie dit uitgereik is en elke daaropvolgende geregistreerde houer daarvan, as bewys—

(i) van registrasie van die betrokke reg van huurpag;

(ii) behoudens die bepaling van hierdie Wet, van die reg om die betrokke opgemete perseel te okkupeer vir die doeleindes genoem in subartikel (1);

(iii) van die vestiging van die regte in subartikel (6) bedoel.

(d) Die registrateur registreer nie die toekenning of oordrag van 'n reg van huurpag nie tensy die bewys wat hy nodig ag aan hom voorgelê word dat bevredigende reëlins getref is met betrekking tot die betaling van enige bedrag wat uit hoofde van die transaksie betaalbaar is.

(6) Registration under subsection (5) of a right of leasehold shall, subject to the provisions of this Act, have the effect of vesting in the holder of the right of leasehold—

(a) subject to the provisions of any regulations relating to the erection, alteration or demolition of buildings, the right to erect on the surveyed site in question any building for residential purposes or for the purposes of conducting therein any profession or business, as the case may be, or to alter or demolish any building thereon, and to enjoy, in accordance with the regulations and any conditions prescribed generally or any conditions approved by the Minister in any particular case and endorsed against the entry in the register relating to the site in question, the right of occupation of any building on the site, whether erected before or after registration;

(b) the right to encumber, by means of a mortgage, the right of leasehold; and

(c) the right to dispose of the right of leasehold to any other competent person, which shall include the right to let or bequeath the site: Provided that where such right is bequeathed to or devolves upon an association or organisation not competent to hold the right, only the net proceeds of any sale of the right shall be transferred to such association or organisation.

(7) (a) Where a right of leasehold is offered for sale at a sale in execution or at a sale in consequence of the insolvency or liquidation of the holder of the right of leasehold, the right may be purchased only by a competent person, but where the proceeds of the sale are not sufficient to recover the judgment debt and costs or the debt, as the case may be, and all claims that are preferent to such judgment debt and costs or such debt, the mortgagee may purchase the right for an amount equal to the amount of the judgment debt and costs or the debt, as the case may be, and the amount of the said preferent claims, and exercise during the prescribed period any right referred to in paragraph (b): Provided that where no competent person purchases the right for an amount equal to the amount of the judgment debt and costs or the debt, as the case may be, and the amount of the said preferent claims, and there are two or more mortgagees, any of the mortgagees may at that sale purchase the right at the highest price offered above the amount of the judgment debt and costs or the debt, as the case may be, and the amount of the said preferent claims.

(b) Where a mortgagee purchases a right of leasehold under paragraph (a), he may, during the period prescribed, dispose thereof, for an amount equal to the amount of the judgment debt and costs and the amount of any preferent claims to any competent person, who makes a cash offer for such amount.

(c) The local authority concerned may in the manner prescribed and on the conditions agreed upon with the holder of a right of leasehold, purchase such right, and may, after the expiration of the period referred to in paragraph (b), purchase from, or sell to a competent person on behalf of a mortgagee referred to in that paragraph, the right of leasehold referred to therein for an amount equal to the amount of the judgment debt and costs or the debt, as the case may be, and the amount of any preferent claims.

(6) Registrasie ingevolge subartikel (5) van 'n reg van huurpag het, behoudens die bepalings van hierdie Wet, die uitwerking dat dit in die houer van die reg van huurpag die reg vestig om—

(a) behoudens die bepalings van 'n regulasie betreffende die oprigting van, veranderings aan of sloping van geboue, enige gebou vir woondoeleindes of, na gelang van die geval, vir die voortsetting van 'n beroep of saak daarin, op die betrokke opgemete perseel op te rig, of om enige gebou daarop te verander of te sloop, en om ooreenkomstig die regulasies en enige voorwaardes in die algemeen voorgeskryf of enige voorwaardes deur die Minister in 'n bepaalde geval goedgekeur en teen die inskrywing in die register betreffende die betrokke perseel aan te bring, die reg van okkupasie van enige gebou op die perseel te benut, hetsy voor of na registrasie opgerig;

(b) die reg van huurpag by wyse van 'n verband te beswaar; en

(c) die reg van huurpag aan 'n ander bevoegde persoon te vervreem, waarby die reg inbegrepe is om die perseel te verhuur of te laat vererf: Met dien verstande dat waar so 'n reg bemaak word of toeval aan 'n assosiasie of organisasie wat nie bevoeg is om die reg te besit nie, slegs die netto opbrengs van 'n verkoop van die reg aan so 'n assosiasie of organisasie oorgemaak word.

(7) (a) Waar 'n reg van huurpag te koop aangebied word by 'n verkoping in eksekusie of by 'n verkoping wat volg op die insolvensie of likwidasie van die houer van die reg van huurpag, kan die reg slegs deur 'n bevoegde persoon gekoop word, maar waar die opbrengs van die verkoping nie voldoende is om die vonnisskuld en koste of die skuld, na gelang van die geval, en alle eise wat voorkeur bo sodanige vonnisskuld en koste of sodanige skuld het, te verhaal nie, kan die verbandhouer die reg koop vir 'n bedrag wat gelyk is aan die bedrag van die vonnisskuld en koste of die skuld, na gelang van die geval, en die bedrag van bedoelde voorkeureise, en enige reg in paragraaf (b) bedoel gedurende die voorgeskrewe tydperk uitoefen: Met dien verstande dat waar geen bevoegde persoon die reg vir 'n bedrag koop wat gelyk is aan die bedrag van die vonnisskuld en koste of die skuld, na gelang van die geval, en die bedrag van bedoelde voorkeureise nie en daar meerdere verbandhouders is, enige van die verbandhouders die reg by daardie verkoping kan koop teen die hoogste prys wat aangebied word bo die bedrag van die vonnisskuld en koste of die skuld, na gelang van die geval, en die bedrag van bedoelde voorkeureise.

(b) Waar 'n verbandhouer 'n reg van huurpag ingevolge paragraaf (a) koop, kan hy gedurende die voorgeskrewe tydperk daarvoor beskik aan 'n bevoegde persoon teen 'n bedrag wat gelykstaan aan die vonnisskuld en koste en die bedrag van enige voorkeureise indien 'n kontantaanbod vir die bedrag gemaak word.

(c) Die betrokke plaaslike bestuur kan op die voorgeskrewe wyse en op die voorwaardes waartoe met die houer van 'n reg van huurpag ooreengekom word, die reg koop, en kan na verstryking van die tydperk in paragraaf (b) bedoel, die reg van huurpag in daardie paragraaf bedoel van die verbandhouer daarin bedoel, koop, of ten behoeve van hom aan 'n bevoegde persoon verkoop, vir 'n bedrag wat gelyk is aan die bedrag van die vonnisskuld en koste of die skuld, na gelang van die geval, en die bedrag van enige voorkeureise.

(8) A registered right of leasehold in respect of a surveyed site may be transferred to another competent person, or to a mortgagee or local authority under subsection (7), only by means of a deed as prescribed or by endorsement in the manner prescribed, and subject to any existing conditions.

(9) No transfer of any right of leasehold shall be effected until proof is furnished to the registrar that no charges, fees or other dues are, at the date of such transfer, owing in respect of the site in question by the holder of such right to the local authority concerned.

(10) No provision of the Deeds Registries Act, 1937 (Act 47 of 1937), or of the Stamp Duties Act, 1968 (Act 77 of 1968), shall apply with reference to any document executed or any transaction entered into or any other act done in terms of this section or section 14.

(11) No moneys, other than such moneys as may be prescribed, shall be payable in respect of any transaction entered into or the performance of any act under or pursuant to this section.

(12) A person who is the holder of a registered right of leasehold and who ceases to be a competent person to hold such a right by reason of any provision of this Act shall thereby forfeit his right of occupation but not the right of leasehold.

(13) the State President may by proclamation in the *Gazette* declare that such of the provisions of the Land Survey Act, 1927 (Act 9 of 1927), as may be specified therein, shall apply in a township and thereafter in any of the provisions thus applied any reference to a deeds registry, Director-General local authority, Minister, registrar, regulation or township shall be construed respectively as a reference to a registration office referred to in section 14, Director-General, local authority, Minister, registrar, regulation or township as defined in this Act and any reference therein to a general plan shall be construed as a general plan approved under this section.

Establishment of registration office and appointment of registrars

14. (1) (a) There is hereby established at the office of each Chief Commissioner a registration office at which the registrar concerned—

(i) shall establish and maintain an effective system of registration relating to all the surveyed sites that are situated within the area of jurisdiction of such a Chief Commissioner, and shall in particular keep a register as prescribed of such sites; and

(ii) shall record every transaction, dealing or occurrence relating to a surveyed site, which is required to be, or may be, registered in terms of this Act against the entry of that surveyed site in the register or in the appropriate record relating thereto.

(b) Each surveyed site shall be identified and described in the relevant register in the manner prescribed.

(2) (a) The Minister shall, subject to the laws governing the public service, appoint in respect of each registration office a registrar and so many assistants to the registrar as he may deem necessary.

(b) A registrar, in addition to any function assigned to him, or any power conferred upon him by this Act, shall perform such functions and may exercise such powers as are prescribed.

(8) 'n Geregistreerde reg van huurpag ten opsigte van 'n opgemete perseel kan slegs by wyse van 'n akte soos voorgeskryf of deur endossement op die voorgeskrewe wyse, en onderworpe aan enige bestaande voorwaardes, aan 'n bevoegde persoon, of aan 'n verbandhouer of 'n plaaslike bestuur ingevolge subartikel (7), oorgedra word.

(9) Geen oordrag van 'n reg van huurpag geskied alvorens bewys aan die registrateur verstrekkend word dat daarop die datum van so 'n oordrag geen vorderings, gelde of ander bedrae ten opsigte van die betrokke perseel deur die houer van bedoelde reg aan die betrokke plaaslike bestuur verskuldig is nie.

(10) Geen bepaling van die Registrasie van Aktes Wet, 1937 (Wet 47 van 1937), of van die Wet op Seëlregte, 1968 (Wet 77 van 1968), is van toepassing met betrekking tot 'n dokument verly of 'n transaksie aangegaan of 'n ander handeling verrig ingevolge hierdie artikel of artikel 14 nie.

(11) Geen ander gelde as gelde wat voorgeskryf mag word, is betaalbaar ten opsigte van 'n transaksie aangegaan of die verrigting van 'n handeling kragtens of ingevolge hierdie artikel nie.

(12) Iemand wat die houer van 'n geregistreerde reg van huurpag is en wat uit hoofde van 'n bepaling van hierdie Wet, ophou om 'n bevoegde persoon te wees, verbeur daardeur sy reg van okkupasie maar nie die reg van huurpag nie.

(13) Die Staatspresident kan by proklamasie in die *Staatskoerant* verklaar dat daardie bepalings van die Opmetingswet, 1927 (Wet 9 van 1927), wat daarin vermeld word, in 'n dorp van toepassing is en daarop word, in 'n bepaling aldus van toepassing gemaak, 'n verwysing na 'n aktekantoor, Direkteur-generaal, plaaslike owerheid, Minister, registrateur, regulasie of dorp respektiewelik uitgelê as 'n verwysing na 'n registrasiekantoor in artikel 14 bedoel, Direkteur-generaal, plaaslike bestuur, Minister, registrateur, regulasie of dorp soos in hierdie Wet omskryf en 'n verwysing daarin na 'n algemene plan word uitgelê as 'n verwysing na 'n algemene plan wat ingevolge hierdie artikel goedgekeur is.

Instelling van registrasiekantoor en aanstelling van registrateurs

14. (1) (a) Daar word hierby by elke Hoofkommissariskantoor 'n registrasiekantoor ingestel waar die betrokke registrateur—

(i) 'n doeltreffende registrasiestelsel met betrekking tot al die opgemete persele wat binne die regsgebied van so 'n Hoofkommissaris geleë is, instel en in stand hou, en in die besonder 'n register soos voorgeskryf van sodanige persele moet hou; en

(ii) elke transaksie, handeling of gebeurtenis met betrekking tot 'n opgemete perseel, wat kragtens hierdie Wet geregistreer moet word of kan word, teen die inskrywing van daardie opgemete perseel in die register of in die toepaslike rekord wat daarop betrekking het, moet aanteken.

(b) Elke opgemete perseel word in die toepaslike register op die voorgeskrewe wyse geïdentifiseer en beskryf.

(2) (a) Behoudens die wetsbepalings op die Staatsdiens, stel die Minister 'n registrateur en soveel assistente vir die registrateur as wat hy nodig ag, ten opsigte van elke registrasiekantoor aan.

(b) 'n Registrateur moet, benewens 'n werksaamheid aan hom opgedra of 'n bevoegdheid aan hom verleen deur hierdie Wet, die werksaamhede verrig en kan die bevoegdhede uitoefen wat voorgeskryf word.

(3) The registrar shall examine any document submitted to him and which is to be recorded in respect of any surveyed site and shall make the relevant recording if he is satisfied that the document is in order and that it complies with any requirement prescribed, and the registrar shall in particular—

(a) upon application in the manner prescribed, issue the certificate referred to in section 13 (5) (b) in favour of the person entitled thereto;

(b) effect any prescribed endorsements on the certificate;

(c) register or cancel any mortgage bond relating to a right of leasehold;

(d) note in the appropriate register any notice, return or statement or order of court submitted to him in terms of any law or rule of court.

(4) Where any law requires any document, order, report or other matter to be lodged with or served upon a registrar of deeds under the Deeds Registries Act, 1937 (Act 47 of 1937), such document, order, report or other matter, if it relates to a surveyed site or other land appearing on a plan contemplated in the definition of "surveyed site", shall also be lodged with or served upon the appropriate registrar under this Act.

Non-liability in respect of acts or omissions in registration office

15. No act or omission of a registrar or of any officer employed in a registration office referred to in section 14 shall render the State or the registrar or such officer liable for any damage sustained by any person in consequence of such act or omission: Provided that if such act or omission is *mala fide* or if the registrar or such officer has not exercised reasonable care and diligence in the execution of his duties in connection with such act or omission, the State shall be liable for any such damage.

Rent charges

16. The rental charged for the occupation of any house or building let for residential purposes in a township or the amount charged for accommodation in a hostel shall be such as the Minister may in all the circumstances consider to be fair and reasonable save where such house, building or hostel is erected out of funds made available under the Housing Act, 1966 (Act 4 of 1966).

Charges for services

17. (1) The charges made by the local authority for water, lighting, sanitary and other services rendered to a township or hostel, or to any inhabitant thereof shall not without the authority of the Minister, exceed the actual cost of providing such services.

(2) Subject to the provisions of subsection (1), a local authority may, by special resolution—

(a) determine any charges which it is authorised to levy;

(b) from time to time amend or withdraw such determination; and

(c) determine the date on which such charges, amendment or withdrawal shall come into operation.

(3) Where a local authority determines charges or amends a determination in terms of subsection (2), it may differentiate between different classes of users or property on such grounds as it may deem reasonable.

(3) Die registrateur ondersoek elke dokument wat aan hom voorgelê word en wat ten opsigte van enige opgemete perseel aangeteken moet word, en maak die toepaslike aantekening indien hy oortuig is dat die dokument in orde is en dat dit voldoen aan enige vereiste wat voorgeskryf is, en die registrateur moet in die besonder—

(a) op aansoek op die voorgeskrewe wyse, die sertifikaat in artikel 13 (5) (b) bedoel, uitreik ten gunste van die bevoegde persoon wat daarop geregtig is;

(b) enige voorgeskrewe endossemente op die sertifikaat aanbring;

(c) enige verbandakte wat op 'n reg van huurpag betrekking het, registreer of rojeer;

(d) enige kennisgewing, opgawe of verklaring of hofbevel wat kragtens 'n wet of hofreël aan hom voorgelê word, in die toepaslike register aanteken.

(4) Waar 'n wet vereis dat 'n dokument, bevel, verslag of ander stuk by 'n registrateur van aktes ingevolge die Registrasie van Aktes Wet, 1937 (Wet 47 van 1937), ingedien of aan hom beteken moet word, word daardie dokument, bevel, verslag of ander stuk, indien dit betrekking het op 'n opgemete perseel of ander grond wat voorkom op 'n algemene plan soos in die omskrywing van "opgemete perseel" beoog, ook ingedien by of beteken aan die toepaslike registrateur ingevolge hierdie Wet.

Aanspreeklikheid ten opsigte van handeling of versuim in registrasiekantoor

15. Geen handeling of versuim van 'n registrateur of van 'n beampte wat by 'n in artikel 14 bedoelde registrasiekantoor in diens is, maak die Staat of die registrateur of bedoelde beampte aanspreeklik vir enige skade deur iemand ten gevolge van so 'n handeling of versuim opgeloop nie: Met dien verstande dat as so 'n handeling of versuim *mala fide* is of as die registrateur of so 'n beampte nie redelike sorg en omsigtigheid by die verrigting van sy pligte in verband met so 'n handeling of versuim beoefen het nie, die Staat vir enige sodanige skade aanspreeklik is.

Huurgelde

16. Die huurgeld bereken vir die bewoning van 'n huis, of gebou wat vir woondoeleindes verhuur word in 'n dorp, of die bedrag bereken vir huisvesting in 'n tehuis, bedra soveel as wat die Minister met die oog op alle omstandighede redelik en billik ag behalwe waar sodanige huis, gebou of tehuis opgerig is uit fondse ingevolge die Behuisingswet, 1966 (Wet 4 van 1966), beskikbaar gestel.

Dienstegeelde

17. (1) Die bedrae deur 'n plaaslike bestuur bereken vir water, verligting, reinigings- en ander dienste verstrekk aan 'n dorp of tehuis of aan 'n inwoner daarvan, bedra nie sonder die magtiging van die Minister meer as die werklike koste verbonde aan die verskaffing van daardie dienste nie.

(2) Behoudens die bepalinge van subartikel (1) kan 'n plaaslike bestuur by spesiale besluit—

(a) enige gelde wat hy gemagtig is om te hef, vasstel;

(b) van tyd tot tyd sodanige vasstelling wysig of intrek; en

(c) die datum bepaal waarop die vasstelling of wysiging in werking tree.

(3) Waar 'n plaaslike bestuur ingevolge subartikel (2) gelde vasstel of 'n vasstelling wysig, kan hy tussen verskillende klasse gebruikers of eiendom onderskei op gronde wat hy redelik ag.

(4) After a special resolution as contemplated in subsection (2) has been passed, the chief executive officer shall cause to be published on his notice board and in a newspaper as contemplated in section 110 of the Republic of South Africa Constitution Act, 1961 (Act 31 of 1961), and circulating in his area, a notice in which—

(a) the general purport of such resolution is set out;

(b) the date is stated on which the determination or amendment shall come into operation;

(c) it is stated that a copy of such resolution and particulars of such determination or amendment are open to inspection during office hours at the office of the local authority for a period of 14 days from the date of publication of the notice; and

(d) it is stated that any person who desires to object to such determination or amendment shall do so in writing to the local authority within 14 days after the date of publication of the notice.

(5) Where a determination or amendment in terms of subsection (2) relates to—

(a) charges for the supply of water, electricity or gas or for the provision of sewerage, sanitary or refuse removal services, the chief executive officer shall submit particulars of such determination or amendment, together with a summary of the objections lodged in terms of subsection (4) (d) and the comments of the local authority thereon, to the Minister who—

(i) shall approve, reject or amend such determination or amendment; and

(ii) may determine another date as the date contemplated in subsection (2) (c);

(b) charges other than the charges referred to in paragraph (a), the local authority shall consider every objection lodged in terms of subsection (4) (d) and shall, by special resolution, ratify, amend or withdraw such determination or amendment and may determine another date as the date contemplated in subsection (2) (c).

(6) After a determination or amendment has been approved amended or ratified in terms of subsection (5) or another date as the date contemplated in subsection (2) (c) has been determined, the local authority shall forthwith cause to be published a notice on its notice board and in a newspaper as contemplated in subsection (4) in which particulars of the determination or amendment are set out and the date on which it shall come into operation, is stated.

(7) A special resolution as contemplated in subsection (2) shall lapse with effect from the date thereof if the local authority—

(a) within six months from the date of such resolution, fails to comply with the provisions of subsections (4) and (5), or

(b) within three months from the date a determination or amendment has been approved, amended or ratified in terms of subsection (5) or another date as the date contemplated in subsection (2) (c) has been determined, fails to comply with the provisions of subsection (6).

Remission of rentals and service charges

18. A local authority may remit in respect of any resident in a township or hostel the whole or any portion of any fees and charges for rent, water, sanitary, health, medical and other services, or any consolidation of such services payable by him or his employer in terms of this Act.

(4) Nadat 'n spesiale besluit soos beoog in subartikel (2) geneem is, laat die hoof uitvoerende beamppte op sy kennisgewingbord en in 'n nuusblad soos bedoel in artikel 110 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika en wat in sy gebied sirkuleer, 'n kennisgewing publiseer waarin—

(a) die algemene strekking van sodanige besluit uiteengesit word;

(b) die datum waarop die vasstelling of wysiging in werking tree, vermeld word;

(c) vermeld word dat 'n afskrif van sodanige besluit en besonderhede van die vasstelling of wysiging gedurende kantoorure by die kantoor van die plaaslike bestuur vir 'n tydperk van 14 dae vanaf die datum van publikasie van die kennisgewing ter insae lê; en

(d) vermeld word dat enige persoon wat beswaar teen die vasstelling of wysiging wil maak, dit skriftelik by die plaaslike bestuur moet doen binne 14 dae na die datum van publikasie van die kennisgewing.

(5) Waar 'n vasstelling of wysiging ingevolge subartikel (2) betrekking het op—

(a) gelde vir die verskaffing van water, elektrisiteit of gas of vir die lewering van riolerings-sanitasie of vullisverwyderingsdienste, lê die hoof uitvoerende beamppte besonderhede van sodanige vasstelling of wysiging, tesame met 'n opsomming van die besware wat ingevolge subartikel (4) (d) ingedien is en die plaaslike bestuur se kommentaar daarop, aan die Minister voor wat—

(i) sodanige vasstelling of wysiging goedkeur, afkeur of wysig; of

(ii) 'n ander datum as die in subartikel (2) (c) beoog, kan bepaal;

(b) ander gelde as die gelde in paragraaf (a) genoem, oorweeg die plaaslike bestuur elke beswaar wat ingevolge subartikel (4) (d) ingedien is en bevestig, wysig of trek by spesiale besluit sodanige vasstelling of wysiging in en kan 'n ander datum as die datum in subartikel (2) (c) beoog, bepaal.

(6) Nadat 'n vasstelling of wysiging ingevolge subartikel (5) goedgekeur, gewysig of bevestig is of 'n ander datum as die datum in subartikel (3) (b) beoog, bepaal is, laat die plaaslike bestuur onverwyld 'n kennisgewing publiseer op sy kennisgewingbord en in 'n nuusblad soos in subartikel (4) beoog waarin besonderhede van die vasstelling of wysiging uiteengesit en die datum waarop dit in werking tree, vermeld word.

(7) 'n Spesiale besluit soos in subartikel (2) beoog, vervel met ingang van die datum daarvan indien die plaaslike bestuur—

(a) binne ses maande vanaf die datum van sodanige besluit versuim om die bepalings van subartikels (4) en (5) na te kom; of

(b) binne drie maande vanaf die datum waarop 'n vasstelling of wysiging ingevolge subartikel (5) goedgekeur, gewysig of bevestig is of 'n ander datum as die datum in subartikel (2) (c) beoog, bepaal is, versuim om die bepalings van subartikel (4) na te kom.

Kwytstelling van huur- en dienstegeelde

18. 'n Plaaslike bestuur kan, ten opsigte van enige inwoner van 'n dorp of tehuis, algehele of gedeeltelike kwytstelling verleen van gelde en ander koste ten opsigte van huur, watervoorsienings-, reinigings-, gesondheids-, geneeskundige en ander dienste, of van 'n samevoeging van sulke dienste, wat deur hom of sy werkgewer ingevolge hierdie Wet betaal moet word.

Summary procedure for the recovery of arrear rents, fee and service charges

19. (1) (a) A warrant of execution against the property of any person who has failed to pay any rent, fees or other charges for which he is liable under this Act in respect of his residence in a township or hostel may be issued by the Commissioner of the area in which that township or hostel is situated, if he is satisfied, after enquiry on due notice to such person who shall have an opportunity of being heard, that the rent, fees or other charges are due by that person.

(b) Such a warrant shall be executed in like manner as if it had been issued pursuant to an ordinary judgment of a magistrate's court except that it shall not be necessary to serve a copy of the warrant upon the person against whose property it is directed.

(2) The remedy provided by this section shall be additional to and not in substitution for any other remedies that may be provided by law.

Vacation and demolition of condemned dwellings

20. (1) Notwithstanding anything in this Act or in any other law, a local authority may if its medical officer of health certifies in writing that a dwelling in any township under its control is so dilapidated, defectively constructed, dirty or verminous as to be injurious or dangerous to health or liable to favour the spread of infectious disease, require every occupant of such dwelling to remove therefrom on one month's notice, and such dwelling on its vacation shall be demolished by the local authority: Provided that when giving such notice the local authority shall offer to every such occupant who is entitled to reside in such township either—

(a) such other adequate accommodation at the rent and on the conditions prescribed in respect thereof in the same or any other township; or

(b) such other adequate accommodation in a national state and at such rent and on such conditions as may be prescribed under any law in respect thereof.

(2) Any person who fails to comply with such notice shall be guilty of an offence, and upon conviction the court may in addition to inflicting any penalty prescribed, order that he and his dependants and his personal effects be forcibly removed from such dwelling.

Development of commercial undertakings

21. (1) Any local authority which has under its administration and control any township—

(a) may make available premises within the township for trading or business purposes under conditions which shall be prescribed;

(b) may by regulation prohibit or regulate hawking and peddling within the township and is doing so may differentiate between different classes of hawkers and pedlars;

(c) may by regulation prohibit the carrying on of any business or trade within the township in any other place than on premises approved by it for such purpose.

(2) No immovable property, land or premises shall be made available under subsection (1) to a disqualified person contemplated in section 31.

Summiere prosedure vir die verhaal van agterstallige huurgelde, leges en dienstegelede

19. (1) (a) 'n Lasbrief tot eksekusie teen die roerende goed van iemand wat in gebreke gebly het om huurgeld, leges of ander koste waarvoor hy ingevolge hierdie Wet aanspreeklik is ten opsigte van sy verblyf in 'n dorp of tehuis te betaal, kan uitgereik word deur die Kommissaris van die gebied waarin daardie dorp of tehuis geleë is, indien hy oortuig is, na ondersoek na behoorlike kennisgewing aan so iemand, wat die kans sal hê om gehoor te word, dat die huurgeld, leges of ander koste deur daardie persoon verskuldig is.

(b) So 'n lasbrief word ten uitvoer gelê op dieselfde wyse asof dit uitgereik was uit kragte van 'n gewone vonnis van 'n landdroshof, met die uitsondering dat dit nie nodig is om op die persoon teen wie se roerende goed die lasbrief gerig is, 'n afskrif daarvan te dien nie.

(2) Die deur hierdie artikel verleende regs middel geld bo en behalwe en nie ter vervanging nie van ander regsmiddels wat by wet verleen mag word nie.

Ontruiming en sloping van afgekeurde wonings

20. (1) Ondanks die bepalings van hierdie Wet of van enige ander wet, kan 'n plaaslike bestuur, as sy geneeskundige gesondheidsbeambte skriftelik sertifiseer dat 'n woning in 'n dorp onder die beheer van daardie bestuur so vervalte, gebrekkig opgerig, vuil of vol ongediertes is, dat dit skadelik of gevaarlik vir die gesondheid is of die verspreiding van aansteeklike siektes sou kon bevorder, elke bewoner van daardie woning gelas om dit 'n maand na kennisgewing te ontruim, en na ontruiming van daardie woning moet die plaaslike bestuur dit laat sloop: Met dien verstande dat wanneer die plaaslike bestuur aldus kennis gee hy aan elke sodanige bewoner wat geregtig is om in so 'n dorp te woon, of—

(a) die ander toereikende huisvesting teen die huur en op die ten opsigte daarvan voorgeskrewe voorwaardes moet aanbied in dieselfde of enige ander dorp; of

(b) die ander toereikende huisvesting in 'n nasionale staat teen die huur en op die voorwaardes by wet voorgeskryf ten opsigte daarvan, moet aanbied.

(2) Elkeen wat versuim om aan so 'n kennisgewing te voldoen is aan 'n misdryf skuldig, en die hof kan, by skuldigbevinding, bo en behalwe 'n voorgeskrewe straf op te lê, gelas dat hy en sy afhanklikes en sy persoonlike besittings met geweld uit daardie woning verwyder word.

Ontwikkeling van handelondernemings

21. (1) 'n Plaaslike bestuur wat 'n dorp onder sy toesig en beheer het—

(a) kan persele in die dorp vir handels- of besigheidsdoeleindes beskikbaar stel op voorwaardes wat voorgeskryf moet word;

(b) kan by regulasie marskramery en smousery in die dorp verbied of reël en kan sodoende tussen en verskillende klasse van marskramers en venters onderskei;

(c) kan by regulasie verbied dat in die dorp besigheid of handel gedryf word op 'n ander plek as 'n deur hom vir daardie doel goedgekeurde perseel.

(2) Geen onroerende goed, grond of persele word kragtens subartikel (1) aan 'n in artikel 31 bedoelde onbevoegde persoon beskikbaar gestel nie.

Black Community Development and Revolving Fund

22. (1) There is hereby established a fund to be known as the Black Community Development and Revolving Fund, hereinafter referred to as the fund, to be administered by the Director-General and into which shall be paid—

(a) such moneys as Parliament may specially appropriate to the fund;

(b) moneys received by way of loans or otherwise, for use by a board, council or the fund or by any person or organisation acting for or on behalf of such board, council or the fund towards the development of urban and rural Black communities, which moneys are pursuant to conditions determined by the Minister in consultation with the Minister of Finance, to be paid into the fund;

(c) any moneys payable to the fund under any law;

(d) any payments or repayments, with or without interest, in respect of any advances or guarantees made by the fund;

(e) all moneys acquired by the fund from any source whatsoever.

(2) The fund shall, subject to the provisions of any other law, be utilized for the following purposes:

(a) To defray such costs in connection with the administration of the fund and such other expenditure as the Minister may determine;

(b) to redeem any loan referred to in subsection (1) (b);

(c) to advance the interests of Blacks;

(d) to make advances to Blacks, a board or a council for the better development (including survey costs in townships) of the land or areas occupied by such Blacks;

(e) generally to assist and develop the material, moral and social well-being of Blacks and to initiate, sponsor, finance or defray expenses connected with any community development or other projects which in the opinion of the Minister are conducive to the attainment of any of the purposes for which the fund may be utilized, the general nature of the powers conferred by this paragraph not being limited by the provisions of the preceding paragraphs.

(3) The books and statements of accounts and balance sheet of the fund shall be audited by the Auditor-General.

(4) The Minister may from time to time, by notice in the *Gazette* determine that, from a date specified in the notice and subject to such conditions as he may determine, the Director-General shall with reference to any township or in respect of Blacks in any other area determined by the Minister, be vested and charged with any or all of the powers, functions and duties of a Community Development Board referred to in section 2 (1) of the Community Development Act, 1966 (Act 3 of 1966), and thereupon the provisions of the said Act shall *mutatis mutandis* apply with reference to the exercise of such powers and the performance of such functions or duties by the Director-General, any reference therein to a Community Development Board or Secretary being construed as a reference to the Director-General and any reference to the Community Development Fund, Minister or Inspector being construed as reference to the Black Community Development and Revolving Fund, the Minister of Co-operation and Development or authorised officer respectively.

Swart Gemeenskapsontwikkelings- en Wentelfonds

22. (1) Daar word hiermee 'n fonds ingestel wat die Swart Gemeenskapsontwikkelings- en Wentelfonds heet, hierna die fonds genoem, deur die Direkteur-generaal beheer te word en waarin gestort word—

(a) die gelde wat die Parlement uitdruklik vir die fonds bewillig;

(b) gelde by wyse van lenings of andersins deur 'n raad of bestuur ontvang vir gebruik deur 'n raad, bestuur of die fonds of deur 'n persoon of organisasie wat vir of namens sodanige raad, bestuur of die fonds optree ter bevordering van die ontwikkeling van stedelike en landelike Swart gemeenskappe, welke gelde ooreenkomstig voorwaardes deur die Minister in oorleg met die Minister van Finansies bepaal, in die fonds inbetaal moet word;

(c) alle gelde wat ingevolge 'n wetsbepaling aan die fonds betaalbaar is;

(d) alle betalings of terugbetalings wat gemaak word, met of sonder rente, ten opsigte van voorskotte of waarborge deur die fonds gemaak of gegee;

(e) alle gelde deur die fonds verkry uit welke bron ookal.

(2) Die fonds word, behoudens die bepalinge van 'n ander wet, vir die volgende doeleindes aangewend:

(a) Om sodanige koste in verband met die administrasie van die fonds en sodanige ander uitgawes as wat die Minister mag bepaal, te bestry;

(b) om 'n lening in subartikel 1 (b) bedoel, af te las;

(c) om die belange van Swartes te bevorder;

(d) om aan Swartes, 'n raad of 'n bestuur geld voor te skiet vir die beter ontwikkeling (met inbegrip van opmetingskoste in dorpe) van die grond of gebiede wat deur sodanige Swarte geokkupeer word;

(e) om oor die algemeen die materiële, morele en maatskaplike welsyn van Swartes te ondersteun en te ontwikkel en om gemeenskapsontwikkelings- of ander projekte wat na die mening van die Minister bevorderlik is vir die bereiking van enige van die doeleindes waarvoor die fonds aangewend kan word, te inisieer, borg, finansier en om uitgawes in verband daarmee te bestry, en die algemene aard van die bevoegdheid wat deur hierdie paragraaf verleen word, word nie deur die bepalinge van die voorafgaande paragrawe beperk nie.

(3) Die boeke, rekeningstate en balansstaat van die fonds word deur die Ouditeur-generaal geouditeer.

(4) Die Minister kan van tyd tot tyd by kennisgewing in die *Staatskoerant* bepaal dat vanaf 'n datum in die kennisgewing vermeld en onderworpe aan die voorwaardes wat hy mag bepaal, die Direkteur-generaal met betrekking tot 'n dorp of ten opsigte van Swartes in 'n ander gebied deur die Minister bepaal, beklee en belas word met enige van of al die bevoegdhede, funksies en pligte van 'n Gemeenskapsontwikkelingsraad bedoel in artikel 2 (1) van die Wet op Gemeenskapsontwikkeling, 1966 (Wet 3 van 1966), en daarna is die bepalinge van die bedoelde Wet *mutatis mutandis* van toepassing met betrekking tot die uitoefening van sodanige bevoegdhede en die verrigting van sodanige funksies en pligte deur die Direkteur-generaal, en word enige verwysing daarin na 'n Gemeenskapsontwikkelingsraad of Sekretaris uitgelê as 'n verwysing na die Direkteur-generaal en enige verwysing na Gemeenskapsontwikkelingsfonds, Minister of Inspekteur onderskeidelik uitgelê word as 'n verwysing na die Swart Gemeenskapsontwikkelings- en Wentelfonds, die Minister van Samewerking en Ontwikkeling of 'n gemagtigde beampte.

CHAPTER III

MISCELLANEOUS PROVISIONS RELATING
TO LOCAL GOVERNMENT*Co-operation by local authorities*

23. (1) Subject to the approval of the Minister, after reference to the Administrator, where relevant, any local authority may co-operate with any other local authority or local government body or with the State or an officer thereof, in carrying out or complying with all or any of the provisions of this Act, or in the establishment or administration of any township or hostel serving the needs of two or more such co-operating bodies.

(2) Notwithstanding anything contained in any law, any revenue derived from and any expenditure incurred in connection with any undertaking in which two or more local authorities or local government bodies or the State or officer thereof co-operate in terms of subsection (1), may be apportioned amongst the parties concerned in such amounts as may be determined by the Minister after consultation with the said local authorities or local government bodies, and if the State or officer thereof is one of the co-operating parties, with the Minister of Finance.

(3) (a) When the Minister approves under subsection (1) of the establishment or administration of any township or hostel serving the needs of two or more local authorities, he may do so on such terms and conditions as he may deem fit and in particular that one of such local authorities may exclusively exercise in relation to any such township or hostel or the inhabitants thereof, such powers (including the making of regulations under this Act) and perform such duties as are contained in this Act or in any law governing such local authority, as he may specify in granting such approval.

(b) The Minister may impose the terms and conditions referred to in paragraph (a) notwithstanding the fact that the township or hostel concerned is situated wholly or partly on land otherwise outside the area of jurisdiction of the local authority which is to exercise the powers and to perform the duties referred to in the said paragraph.

(4) Any local authority which under any agreement to co-operate approved under subsection (1) assumes responsibility under paragraph (a) of subsection (3) for the administration and control of a township or hostel which is not situated within its area of jurisdiction, shall in any aspect connected with the development or administration thereof, be vested with all the powers it would have had if such township, hostel, works, service or plant had been situated within its area of jurisdiction.

(5) Any approval under subsection (1) and the terms and conditions of such approval or a summary thereof shall be made known by notice in the *Gazette* and such approval and terms and conditions shall become operative on such publication.

Assistance and facilities to be afforded by local authorities

24. (1) A local authority may, after notice to any other local government body and with the consent of

HOOFSTUK III

DIVERSE BEPALINGS INSAKE PLAASLIKE
BESTUUR*Samewerking deur plaaslike besture*

23. (1) Behoudens die goedkeuring van die Minister, na voorlegging aan die Administrateur, waar toepaslik, kan 'n plaaslike bestuur met 'n ander plaaslike bestuur of plaaslike bestuursliggaam of met die Staat of met 'n beamppte daarvan saamwerk by die uitvoering of nakoming van enige of al die bepalings van hierdie Wet of by die stigting of bestuur van 'n dorp of tehuis wat in die behoeftes van twee of meer van die liggame wat aldus saamwerk, voorsien.

(2) Ondanks andersluidende wetsbepalings, kan alle inkomste verkry uit en alle uitgawes aangegaan in verband met 'n onderneming waarby twee of meer plaaslike besture of plaaslike bestuursliggame of die Staat of beamppte daarvan ingevolge subartikel (1) saamwerk, aan die betrokke partye toegedeel word in die bedrae wat bepaal word deur die Minister na oorlegpleging met daardie plaaslike besture of plaaslike bestuursliggame, en, indien die Staat of beamppte daarvan een van die samewerkende partye is, met die Minister van Finansies.

(3) (a) Wanneer die Minister kragtens subartikel (1) die stigting of bestuur van 'n dorp of tehuis wat in die behoeftes van twee of meer plaaslike besture voorsien, goedkeur, kan hy dit doen op die bedinge en voorwaardes wat hy goedgevind en in die besonder dat een van sodanige plaaslike besture ten opsigte van so 'n dorp of tehuis of die inwoners daarvan, uitsluitlik die bevoegdhede (met inbegrip van die uitvaardiging van regulasies ingevolge hierdie Wet) uitocfen en die werksaamhede verrig wat in hierdie Wet of in enige wet wat bedoelde plaaslike bestuur beheers, vervat is en wat hy aandui wanneer hy sodanige goedkeuring verleen.

(b) Die Minister kan die in paragraaf (a) bedoelde bedinge en voorwaardes oplê, ondanks die feit dat die betrokke dorp of tehuis in sy geheel of gedeeltelik geleë is op grond wat andersins buite die regsgebied val van die plaaslike bestuur wat die bevoegdhede moet uitoefen en die werksaamhede moet verrig waarna in bedoelde paragraaf verwys word.

(4) 'n Plaaslike bestuur wat kragtens 'n ingevolge subartikel (1) goedgekeurde ooreenkoms om saam te werk, verantwoordelikheid ingevolge paragraaf (a) van subartikel (3) aanvaar vir die bestuur en beheer van 'n dorp of tehuis wat nie in sy regsgebied geleë is nie, is ten opsigte van enige aspek betreffende die ontwikkeling of bestuur daarvan, bekleed met al die bevoegdhede wat hy sou gehad het indien bedoelde dorp, tehuis, werke, diens of toerusting binne sy regsgebied geleë was.

(5) Elke goedkeuring ingevolge subartikel (1) en die bedinge en voorwaardes van sodanige goedkeuring of 'n opsomming daarvan word by kennisgewing in die *Staatskoerant* bekendgemaak en sodanige goedkeuring en bedinge en voorwaardes tree in werking by sodanige publikasie.

Hulp en fasiliteite deur plaaslike besture verleen te word

24. (1) 'n Plaaslike bestuur kan na kennisgewing aan 'n ander plaaslike bestuursliggaam en met die

such local government body and subject to such conditions as may be agreed upon between that local authority and such local government body—

(a) connect any drain, sewer, conduit, water or other main or power line on land belonging to that local authority, to any drain, sewer, conduit, water or other main or power line in the vicinity of such land which is under the control of such local government body;

(b) connect any road, street or thoroughfare on such land to any road, street or thoroughfare controlled by such local government body,

in so far as may be reasonably practicable and necessary for the purpose of providing essential services on such land or ensuring convenient entrance to or exit from such land, and may for the purpose of paragraph (a) require such local government body or its servants to furnish any assistance or information which that local authority may consider necessary for the effective exercise of its powers under that paragraph.

(2) Such local government body shall, in so far as may be reasonably practicable, and subject to such conditions and in such manner as may be agreed upon between such local authority and that local government body, supply water and electricity from and receive water or sewage at any connection made under subsection (1), and provide such other services as may be required by that local authority and as are normally supplied by such local government body, in the same manner and on the same conditions as in respect of land within the jurisdiction of such local government body: Provided that any charges made in respect of any such services shall not without the authority of the Minister, exceed the actual cost of providing such services, and shall in any event not exceed the ordinary charges (where these exceed the actual cost) for similar services provided in respect of any area within the jurisdiction of such local government body.

(3) Any expenditure which may be incurred by a local government body in giving effect to or complying with any provision of subsection (1) or (2) shall be refunded to it by the local authority concerned.

(4) Where any consent required in terms of subsection (1) is withheld or is made subject to conditions unacceptable to the local authority concerned, or any difference arises between that local authority and the local government body concerned in respect of the carrying out of any other provision of subsection (1), or of any provision of subsection (2), the matter may be referred by that local authority or such local government body to the Minister, whose decision thereon, given after consultation with the Administrator where relevant, shall be final.

General powers of Minister

25. (1) (a) If a local authority neglects to perform any act which, by or under the provisions of this Act it is empowered or required to perform or performs any such act in such manner that in the opinion of the Minister, effect is not given to the objects and purposes of this Act, the Minister shall, in addition

toestemming van sodanige plaaslike bestuursliggaam en onderworpe aan die voorwaardes waarvoor daardie plaaslike bestuur en sodanige plaaslike bestuursliggaam ooreenkom—

(a) 'n afvoersloot, riool, pyp, water- of ander hoofleiding of kraglyn op grond wat aan dié plaaslike bestuur behoort, verbind met 'n afvoersloot, riool, pyp, water of ander hoofleiding of kraglyn in die omgewing van daardie grond wat onder sodanige plaaslike bestuursliggaam se bestuur is;

(b) 'n pad, straat of deurgang of sodanige grond verbind met 'n pad, straat of deurgang wat deur sodanige plaaslike bestuursliggaam beheer word,

vir sover as wat redelikerwys doenlik en nodig mag wees om essensiële dienste te voorsien op sodanige grond of om gerieflike toegang tot of uitgang vanaf sodanige grond te verleen, en kan vir die doeleindes van paragraaf (a) van sodanige plaaslike bestuursliggaam of sy dienaars die hulp en inligting eis wat daardie plaaslike bestuur vir die doeltreffende uitoefening van sy bevoegdhede kragtens daardie paragraaf nodig ag.

(2) Sodanige plaaslike bestuursliggaam moet so ver redelikerwys doenlik en onderworpe aan die voorwaardes en op die wyse waaromtrent daar deur sodanige plaaslike bestuur en daardie plaaslike bestuursliggaam ooreengekom word, by 'n aansluiting kragtens subartikel (1) gemaak, water en elektrisiteit verskaf en aldaar water of rioolslyk ontvang, en die ander dienste wat daardie plaaslike bestuur verlang en wat normaalweg deur sodanige plaaslike bestuursliggaam verskaf word, voorsien op dieselfde wyse en op dieselfde voorwaardes as ten opsigte van grond binne die regsgebied van sodanige plaaslike bestuursliggaam: Met dien verstande dat die vorderings ten opsigte van sodanige dienste bereken nie sonder die magtiging van die Minister, hoër mag wees nie as die werklike koste verbonde aan die verskaffing van sodanige dienste en in elk geval nie hoër mag wees nie as die gewone vorderings (waar dié meer as die werklike koste is) bereken vir dergelike dienste ten opsigte van 'n gebied binne die regsgebied van sodanige plaaslike bestuursliggaam voorsien.

(3) Die uitgawe deur 'n plaaslike bestuursliggaam aangegaan ten einde aan 'n bepaling van subartikel (1) of (2) gevolg te gee of te voldoen, moet aan hom deur die betrokke plaaslike bestuur terugbetaal word.

(4) Wanneer 'n toestemming ingevolge subartikel (1) vereis, weerhou word of onderworpe gestel word aan voorwaardes wat vir die betrokke plaaslike bestuur onaanneemlik is, of 'n geskil tussen daardie plaaslike bestuur en die betrokke plaaslike bestuursliggaam ten opsigte van die uitvoer van 'n ander bepaling van subartikel (1) of van 'n bepaling van subartikel (2) ontstaan, kan die aangeleentheid deur daardie plaaslike bestuur of sodanige plaaslike bestuursliggaam na die Minister verwys word, wie se beslissing daaromtrent, wat gegee is na oorlegpleging met die Administrateur, waar toepaslik, afdoende is.

Algemene bevoegdhede van Minister

25. (1) (a) Indien 'n plaaslike bestuur in gebreke bly om 'n handeling te verrig wat hy deur of kragtens die bepalings van hierdie Wet gemagtig of verplig word om te verrig, of sodanige handeling op so 'n wyse verrig dat daar, volgens oordeel van die Minister, nie aan die oogmerke en doelstellings van hierdie Wet gevolg gegee word nie, het die Minister, benewens enige ander bevoegdheid wat uitdruklik ingevolge hierdie Wet aan

to any other power specifically conferred upon him in terms of this Act, have power to require such local authority by written notice, to perform such act in accordance with the directions of the Minister set fourth in such notice, within a period to be specified in such notice.

(b) If such local authority fails to comply with such notice to the satisfaction of the Minister he may, after written notice of the local authority, perform such act and do all such things as may be necessary to give effect to such notice, and shall for that purpose have all the rights and powers which the local authority may have in connection with the performance of such act.

(2) The provisions of section 9 (5) shall *mutatis mutandis* apply in respect of any expenditure incurred by the Minister in the exercise of his powers under subsection (1).

(3) (a) The Minister may at any time, notwithstanding the provisions of subsection (1), by notice in writing to a local authority, require such local authority to submit to him within a period stated in such notice, a report on any aspect of or on any occurrence relating to the administration by such local authority or by any committee or officer thereof, of this Act and may in addition require such local authority to submit to him within a period stated in such or any subsequent notice, copies of any resolutions taken or which may thereafter be taken by such local authority or committee on any matter relating to such administration as may be stated in such notice.

(b) When a local authority or a committee thereof is required by notice under paragraph (a) to submit copies of resolutions to the Minister, no resolutions of a class stated in any such notice shall, unless the Minister otherwise directs, be implemented or be further implemented or be acted upon by such local authority or by any committee or any officer thereof, until such resolution has been approved by the Minister.

Cancellation of certain title deed restrictions

26. (1) Any provision in the title deed of any immovable property within a township prohibiting or restricting the ownership, occupation or use of such property by any Black person, is hereby cancelled, irrespective of whether such provision was imposed in terms of any law or otherwise.

(2) The officer in charge of the deeds registry concerned shall on application by the owner of any immovable property concerned or his authorised agent, and on production of the relevant title deed, endorse the fact of such cancellation on such title deed.

(3) No office fees, stamp duty or transfer duty shall be payable in respect of any such cancellation or endorsement.

CHAPTER IV

MANAGEMENT AND INSPECTION

Management of townships and hostels

27. (1) Every local authority shall appoint or assign an officer in its service to manage any township or hostel within its area or any portion of such township or hostel and may likewise appoint a deputy or an assistant to such officer.

hom verleen word, bevoegdheid om so 'n plaaslike bestuur by skriftelike kennisgewing te gelas om sodanige handeling te verrig of om sodanige handeling ooreenkomsig die in daardie kennisgewing vermeldde voorskrifte van die Minister te verrig, binne 'n tydperk in die kennisgewing aangegee te word.

(b) As so 'n plaaslike bestuur in gebreke bly om na genoeë van die Minister aan so 'n kennisgewing te voldoen, kan hy, na skriftelike kennisgewing aan die plaaslike bestuur, bedoelde handeling verrig en alles doen wat nodig mag wees om aan so 'n kennisgewing gevolg te gee, en vir daardie doel word hy bekleed met al die regte en bevoegdhede wat die plaaslike bestuur in verband met die verrigting van so 'n handeling mag besit.

(2) Die bepalings van artikel 9 (5) is *mutatis mutandis* van toepassing ten opsigte van onkoste deur die Minister beloop by die uitoefening van sy bevoegdhede kragtens subartikel (1).

(3) (a) Die Minister kan te eniger tyd, ondanks die bepalings van subartikel (1), by skriftelike kennisgewing aan 'n plaaslike bestuur, bedoelde plaaslike bestuur gelas om binne 'n tydperk in bedoelde kennisgewing vermeld, 'n verslag aan hom voor te lê oor enige aspek van of oor enige gebeure met betrekking tot die bestuur deur bedoelde plaaslike bestuur of deur 'n komitee of beampte daarvan, van hierdie Wet en kan ook bedoelde plaaslike bestuur gelas om aan hom binne 'n tydperk in bedoelde of 'n latere kennisgewing vermeld, afskrifte te stuur van enige besluite wat deur bedoelde plaaslike bestuur of komitee geneem is of daarna geneem word aangaande enige aangeleentheid met betrekking tot sodanige bestuur wat in bedoelde kennisgewing vermeld word.

(b) Wanneer 'n plaaslike bestuur of 'n komitee daarvan by kennisgewing ingevolge paragraaf (a) gelas word om afskrifte van besluite aan die Minister te stuur, word, tensy die Minister anders gelas, 'n besluit van 'n kategorie in so 'n kennisgewing vermeld, nie deur bedoelde plaaslike bestuur uitgevoer of verder uitgevoer nie of word nie deur bedoelde plaaslike bestuur of deur 'n komitee of beampte daarvan daarop gehandel nie, voordat bedoelde besluit deur die Minister goedgekeur is.

Opheffing van sekere beperkings in titelbewys

26. (1) 'n Bepaling in die titelbewys van onroerende goed in 'n dorp wat 'n verbod of beperking stel op die beset, okkupasie of gebruik van daardie goed deur 'n Swart persoon, word hierby opgehef, ongeag of sodanige bepaling ingevolge 'n wet of andersins opgelê is.

(2) Die beampte aan die hoof van die betrokke registrasiekantoor moet op aansoek van die eienaar van die betrokke onroerende goed of sy gemagtigde agent en by voorlegging van die ter sake dienende titelbewys, die feit van sodanige opheffing daarop aantekenen.

(3) Geen kantoorgelde, seëlregte of hereregte is ten opsigte van so 'n opheffing of aantekening betaalbaar nie.

HOOFSTUK IV

BESTUUR EN INSPEKSIE

Bestuur van dorpe en tehuise

27. (1) Elke plaaslike bestuur stel of wys 'n beampte in sy diens aan om 'n dorp of tehuis binne sy regsgebied of 'n gedeelte van so 'n dorp of tehuis te bestuur en kan insgelyks 'n adjunk of 'n assistent vir so 'n beampte aanstel.

(2) The officer referred to in subsection (1) shall manage the township or hostel in terms of this Act and shall act in accordance with such lawful instructions as he may from time to time receive from the local authority.

(3) Subject to the provisions of any law or regulation applicable to the local authority governing the retirement of its officials on grounds of ill-health or reaching a prescribed age, an officer appointed or assigned in terms of subsection (1) shall not without his consent be removed from his office or have his salary or other emoluments reduced, without the Minister's approval: Provided that a local authority may suspend any such officer from duties of his office for incapacity, neglect or misconduct, pending the approval by the Minister of the removal from office of that officer and in the event of such removal being approved the officer shall be deemed to have been removed from office from the date of his suspension.

Inspectors appointed by the State

28. (1) (a) The Minister may appoint or designate one or more officers in his Department as inspectors who shall at all reasonable times have the power after notice to the local authority concerned to inspect any township or hostel, whether established under this Act or not, and any premises outside a township upon which Blacks are accommodated or suspected of being accommodated and to investigate any or all aspects of the administration by a local authority or by an officer thereof of the provisions of this Act.

(b) The inspector appointed under paragraph (a) shall for the purpose of his appointment have access at all reasonable times to the books and records of the local authority or officer concerned and may exercise any of the powers referred to in section 29.

(c) It shall be the duty of the inspector referred to in paragraph (a) to confer with the local authority and in consultation with the local authority to enquire into any matter concerning the welfare of Blacks which may come to his notice.

(d) Every Commissioner shall be deemed to have been appointed under paragraph (a) as an inspector for the area of his jurisdiction.

(e) An inspector appointed under paragraph (a) may after due notice to the chief executive officer of the local authority, convene or address any meeting of the local authority, a Black advisory board or an urban Black Council in its area.

(2) A local authority shall accord all reasonable facilities to any inspector appointed under subsection (1) in the execution of his powers and duties.

(3) An inspector exercising any power of inspection under this Act shall when necessary transmit a written report to the Minister as to the facts ascertained on such inspection and the Minister may cause a copy of any such report to be transmitted to the local authority concerned.

Inspectors appointed by local authority

29. (1) A local authority may appoint or designate in writing any employee of such local authority as an inspector who may for the purposes of this Act at all reasonable times—

(a) enter upon any premises in such authority's area of jurisdiction;

(b) question any person found in or upon any such premises;

(2) Die in subartikel (1) bedoelde beamppte bestuur die dorp of tehuis ingevolge hierdie Wet en tree op ooreenkomstig die wettige opdragte wat hy van tyd tot tyd ontvang van die plaaslike bestuur.

(3) Behoudens die bepalings van 'n wet of regulasie wat op 'n plaaslike bestuur van toepassing is waarby die uitdienstreding van sy beamptes op grond van slegte gesondheid of die bereiking van 'n voorgeskrewe leeftyd gereël word, mag 'n beamppte wat ingevolge subartikel (1) aangestel of aangewys is nie uit sy amp ontslaan word en mag sy salaris of ander verdienste nie verminder word sonder sy eie toestemming nie, tensy die Minister sy goedkeuring verleen het: Met dien verstande dat 'n plaaslike bestuur so 'n beamppte van sy ampspligte kan skors weens onbevoegdheid, nalatigheid of wangedrag, in afwagting van Ministeriële goedkeuring vir die ontslag van daardie beamppte uit sy amp en ingeval so 'n ontslag goedgekeur word, word die beamppte geag vanaf die datum van skorsing uit sy amp ontslaan te gewees het.

Inspekteurs aangestel deur die Staat

28. (1) (a) Die Minister kan een of meer beamptes in sy Departement as inspekteurs aanstel of aanwys wat bevoeg is om te alle redelike tye nadat kennis aan die betrokke plaaslike bestuur gegee is, 'n dorp of tehuis, of dit kragtens hierdie Wet gestig is al dan nie, en alle persele buite 'n dorp waarop Swartes gehuisves word of vermoed word gehuisves te word, te inspekteer en ondersoek in te stel na enige of alle aspekte van die administrasie deur 'n plaaslike bestuur of deur 'n beamppte daarvan ingevolge die bepalings van hierdie Wet.

(b) Die in paragraaf (a) bedoelde inspekteur het vir die doel van sy aanstelling te alle redelike tye toegang tot die boeke en aantekeninge van die betrokke plaaslike bestuur of beamppte en kan die bevoegdhede waarvan in artikel 29 verwys word, uitoefen.

(c) Dit is die plig van 'n in paragraaf (a) bedoelde inspekteur om met die plaaslike bestuur te beraadslaag en om in oorleg met die plaaslike bestuur, ondersoek in te stel na aangeleenthede rakende die welvaart en welsyn van Swartes, wat onder sy aandag kom.

(d) Elke Kommissaris word geag kragtens paragraaf (a) as 'n inspekteur vir sy regsgebied aangestel te gewees het.

(e) 'n In paragraaf (a) bedoelde inspekteur, kan nadat kennis aan die hoof uitvoerende beamppte van die plaaslike bestuur gegee is, enige vergadering van die plaaslike bestuur, van 'n adviserende Swart komitee of van 'n stedelike Swart raad belê of toespreek.

(2) 'n Plaaslike bestuur moet alle redelike hulp aan 'n in subartikel (1) bedoelde inspekteur verleen by die uitoefening van sy bevoegdhede en die vervulling van sy pligte.

(3) 'n Inspekteur wat kragtens hierdie Wet 'n bevoegdheid tot inspeksie uitoefen moet, wanneer nodig, 'n skriftelike verslag aan die Minister deurstuur aangaande die feite wat by so 'n inspeksie aan die lig gekom het, en die Minister laat 'n afskrif van bedoelde verslag aan die betrokke plaaslike bestuur deurstuur.

Inspekteurs aangestel deur 'n plaaslike bestuur

29. (1) 'n Plaaslike bestuur kan skriftelik 'n werknemer van sodanige plaaslike bestuur as 'n inspekteur aanstel of aanwys wat vir die doeleindes van hierdie Wet op alle redelike tye—

(a) 'n perseel in die bestuur se regsgebied kan betree;

(b) iemand wat op so 'n perseel gevind word, kan ondervra;

(c) inspect the title deeds, books or other records of any person which relate in any way to the ownership or occupation of or residence on land or premises in such area and make extracts from such title deeds, books or other records;

(d) call upon any person to furnish any information at his disposal relating to the ownership or occupation of or residence on such land or premises; or

(e) call upon any person to furnish information as to his authority to be on the land or premises.

(2) Any such inspector may be accompanied by an interpreter or other assistant in the performance of his functions under subsection (1).

(3) An interpreter or assistant shall, while acting under the lawful directions of any such inspector whom he accompanies, be deemed to be such an inspector, and any question put through, reply made to, requirement made by or obstruction or hindering of or interference with an interpreter or assistant while so acting, shall be deemed to be a question put by, reply made to, requirement made by, obstruction or hindering of or interference with such an inspector.

Offences in respect of inspectors

30. Any person who—

(a) falsely holds himself out to be an inspector appointed under section 28 or section 29;

(b) obstructs, hinders, resists or interferes with any inspector in the exercise of his powers or the performance of his functions or duties in terms of this Act or refuses or fails without reasonable cause to furnish any information, particulars or documents required by any such inspector, or fails to comply with any requirement made by him,

shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine not exceeding three hundred rand or in default of payment to imprisonment for a period not exceeding six months or to both such fine and such imprisonment.

CHAPTER V

DISQUALIFIED PERSONS IN CONTROLLED AREA

Application of Group Areas Act, 1966, and special constructions

31. (1) For purposes of the application of the Group Areas Act, 1966 (Act 36 of 1966), save in so far as this may be inconsistent with this Act—

(a) an administration area outside a township shall be deemed to be a controlled area as defined in section 1 of that Act;

(b) a disqualified person shall be deemed to occupy land or premises outside a township and shall be deemed to be a person occupying such land or premises in contravention of sections 13 (1) and 20 (1) of that Act unless he is authorised by this Act to be therein;

(c) the court of a Commissioner shall, subject to the provisions of the Black Administration Act, 1927 (Act 38 of 1927), have jurisdiction to adjudicate on any charge under and to impose the penalties or to make the orders which may be imposed or made by a magistrate's court under the Group Areas Act, 1966 (Act 36 of 1966);

(c) die titelbewyse, boeke of ander aantekeninge van iemand wat op enigerlei wyse op die eiendomsreg of okkupasie van of verblyf op grond of 'n perseel in die gebied betrekking het, kan inspekteer en uittreksels uit sodanige titelbewyse, boeke of ander aantekeninge kan maak;

(d) iemand kan aansê om inligting tot sy beskikking met betrekking tot die eiendomsreg of okkupasie van of verblyf op sodanige grond of so 'n perseel te verstrek; of

(e) iemand kan vra om inligting te verstrek aan gaande sy magtiging om op die grond of perseel te wees.

(2) So 'n inspekteer kan by die verrigting van sy werksaamhede ingevolge subartikel (1) van 'n tolk of ander assistent vergesel wees.

(3) 'n Tolk of assistent word terwyl hy ingevolge die wettige opdragte van so 'n inspekteur wat hy vergesel, optree geag so 'n inspekteur te wees, en 'n vraag gestel deur, antwoord gegee aan, vereiste gestel deur of verhinderende of belemmering van of bemoeiing met 'n tolk of assistent terwyl hy aldus optree, word geag 'n vraag gestel deur, antwoord gegee aan, vereiste gestel deur, verhinderende of belemmering van of bemoeiing met so 'n inspekteur te wees.

Misdrywe met betrekking tot inspekteurs

30. Iemand wat—

(a) homself valslik voordoen as 'n inspekteur ingevolge artikel 28 of artikel 29 aangestel;

(b) so 'n inspekteur by die uitoefening van sy bevoegdhede of die verrigting van sy werksaamhede of pligte ingevolge hierdie Wet hinder, belemmer of weerstaan of hom met so 'n inspekteur bemoei of sonder gegronde rede weier of versuim om inligting, besonderhede of dokumente deur so 'n inspekteur vereis, te verstrek of versuim om aan 'n vereiste deur so 'n inspekteur gestel, te voldoen,

is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens driehonderd rand of by wanbetaling met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens ses maande of met sowel sodanige boete as sodanige gevangenisstraf.

HOOFSTUK V

ONBEVOEGDE PERSONE IN BEHEERDE GEBIED

Toepassing van Groepsgebiedewet, 1966, en besondere vertolkings

31. (1) Vir doeleindes van die toepassing van die Wet op Groepsgebiede, 1966 (Wet 36 van 1966), behalwe vir sover dit onbestaanbaar met hierdie Wet is—

(a) word 'n administrasiegebied buite 'n dorp geag 'n beheerde gebied te wees soos in artikel 1 van daardie Wet;

(b) word 'n onbevoegde persoon geag grond of 'n perseel buite 'n dorp te okkupeer en word hy omskryf;

geag iemand te wees wat daardie grond of perseel strydig met artikels 13 (1) en 20 (1) van daardie Wet okkupeer, tensy hy deur hierdie Wet gemagtig is om daarop te wees;

(c) het die Kommissarishof behoudens die bepalinge van die Swart Administrasie Wet, 1927 (Wet 38 van 1927), bevoegdheid om regspraak uit te oefen op 'n aanklag ingevolge en om die strawwe op te lê en om die bevel uit te vaardig wat deur 'n landdroshof ingevolge die Wet op Groepsgebiede, 1966 (Wet 36 van 1966), opgelê of uitgevaardig kan word;

(d) an inspector referred to in section 28 or 29 of this Act shall have all the powers referred to in section 43 of the said Group Areas Act, 1966, any reference therein to a member of the South African Police being construed as a reference also to such an inspector;

(e) the following words and expressions shall have the meanings respectively assigned thereto:

(i) "approved accommodation" shall mean accommodation approved by a competent authority in a township or hostel or in single or married quarters or other accommodation authorised by this Act and in the case of a rural area, accommodation provided by the owner of the land in question;

(ii) "bona fide employee or servant" shall mean a person contemplated in subsection (2);

(iii) "bona fide visitor" shall mean a person contemplated in subsection (3);

(iv) "bona fide dependant" shall mean a person contemplated in subsection (4);

(v) "commuter" shall mean a disqualified person who commutes from his home in a national state or in a state the territory of which previously formed part of the Republic or from any land or premises, outside a township, of which he is by law the registered owner or authorised occupier and does not when so commuting, stay overnight in the controlled area, elsewhere than on such land or premises;

(vi) "designated officer" shall mean a person, irrespective of whether he is an officer as defined in section 1 of the Public Service Act, 1957 (Act 54 of 1957), who is designated by the Director-General for the purpose of granting the authorities referred to in this section;

(vii) "regular employment" shall mean bona fide employment to the extent and subject to the conditions (if any) as the Minister may by notice in the *Gazette* prescribe;

(viii) "passport" shall mean a passport, permit, document of identity or travel document referred to in the Admission of Persons to the Republic Regulation Act, 1972 (Act 59 of 1972);

(ix) "prohibited immigrant" shall mean a Black person in possession of or required to be in possession of a passport.

(2) A person shall, in a controlled area, be deemed to be a bona fide employee or servant as contemplated in section 20 (2) (e), (h) and (o) of the Group Areas Act, 1966, if he—

(a) not being a prohibited immigrant, is in or is taking up lawful regular employment in such area in accordance with any international agreement or any other lawful requirement and save where he is a commuter, is accommodated in or is taking up approved accommodation recognised by the designated officer, the onus of proof whereof shall be upon him; or

(b) on the commencement of this Act was permitted under any of paragraphs (a) or (b) of section 10 (1) of the Blacks (Urban Areas) Consolidation Act, 1945 (Act 25 of 1945), to be in a prescribed area situated within such controlled area;

(c) being a person contemplated in paragraph (b), is taking up lawful regular employment in another controlled area and is accommodated in or is taking up approved accommodation recognised by the designated officer in or for the area in which he is to take up employment, the onus of proof whereof shall be upon him;

(d) het 'n inspekteur in artikel 28 of 29 van hierdie Wet bedoel, al die bevoegdhede vermeld in artikel 43 van bedoelde Wet op Groepsgebiede en word enige verwysing daarin na 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie ook uitgelê as 'n verwysing na so 'n inspekteur;

(e) het die onderstaande woorde en uitdrukkings die onderskeie betekenisse daaraan geheg:

(i) "goedgekeurde huisvesting" huisvesting deur 'n bevoegde owerheid goedgekeur in 'n dorp of tehuis of in enkel- of in gesinsbehuising of ander huisvesting ingevolge hierdie Wet goedgekeur en in die geval van 'n plattelandse gebied, huisvesting voorsien deur die eienaar van die betrokke gebied;

(ii) "bona fide-werknemer of dienaar" iemand in subartikel (2) bedoel;

(iii) "bona fide-besoeker" iemand in subartikel (3) bedoel;

(iv) "bona fide-afhanklike" iemand in subartikel (4) bedoel;

(v) "pendelaar" 'n onbevoegde persoon wat van sy tuiste in 'n nasionale staat of 'n staat waarvan die grondgebied voorheen deel van die Republiek uitgemaak het of van grond of 'n perseel buite 'n dorp waarvan hy regtens die geregistreerde eienaar of gemagtigde bewoner is, reis, maar nie elders as op bedoelde grond of perseel en die beheerde gebied oornag nie;

(vi) "aangewese beampte" iemand, ongeag of hy 'n beampte is soos omskryf in die Staatsdienswet, 1957 (Wet 54 van 1957), wat deur die Direkteur-generaal aangewys is vir die toestaan van die magtigings in hierdie artikel bedoel;

(vii) "gereelde diens" bona fide-diens tot die mate en behoudens die voorwaardes (indien enige) wat die Minister by kennisgewing in die *Staatskoerant* voorskryf;

(viii) "paspoort" 'n paspoort, permit, identifikasiebewys, of reisdokument in die Wet op die Reëling van die Toelating van Persone tot die Republiek, 1972 (Wet 59 van 1972), bedoel;

(ix) "verbode immigrant" 'n Swarte in besit van 'n paspoort of van wie vereis word om 'n paspoort te besit.

(2) Iemand word in 'n beheerde gebied geag 'n bona fide-werknemer of dienaar te wees soos in artikel 20 (2) (e), (h) en (o) van die Wet op Groepsgebiede, 1966, bedoel indien hy—

(a) nie 'n verbode immigrant is nie en in sodanige gebied in wettige gereelde diens is of dit gaan opneem ingevolge 'n internasionale ooreenkoms of 'n ander wetlike vereiste en, behalwe as hy 'n pendelaar is, hy gehuisves is in goedgekeurde huisvesting deur die aangewese beampte erken of dit aan opneem, welke bewyslas op hom rus;

(b) by die inwerkingtreding van hierdie Wet by enige van paragrawe (a) of (b) van artikel 10 (1) van die Swartes (Stadsgebiede) Konsolidasiewet, 1945 (Wet 25 van 1945), gemagtig was om in 'n voorgeskrewe gebied in sodanige beheerde gebied te wees;

(c) 'n persoon is soos in paragraaf (b) bedoel en wettige gereelde diens in 'n ander beheerde gebied opneem en gehuisves is in goedgekeurde huisvesting deur die aangewese beampte in of vir die gebied waarin hy diens gaan opneem, erken of dit gaan opneem, welke bewyslas op hom rus;

(d) is the lessee of a house or the holder of a right of leasehold in a township;

(e) being a prohibited immigrant, is in possession of a passport and is in or is taking up lawful regular employment in accordance with any current and lawful authority on his passport and, save where he is accommodated outside a controlled area, is accommodated in or is taking up approved accommodation, recognised by the designated officer the onus of proof whereof shall be upon him.

(3) (a) A person shall be deemed to be a bona fide visitor in a controlled area as contemplated in section 20 (2) (f) of the Group Areas Act, 1966, if he, has—

(i) in the case of a visit to an urban area or a township, been authorised by the designated officer to be in that controlled area and to be in or to take up approved accommodation therein;

(ii) in the case of a visit to a lawful resident on land in a rural area, obtained approval from the owner of such land, the onus of proof whereof shall be upon him; or

(iii) in the case of a prohibited immigrant, entered and is in rural area in accordance with an international agreement or in any area in accordance with any current and lawful authority endorsed in his passport.

(b) The authority referred to in paragraph (a) (i) shall—

(i) be by means of an endorsement in a document prescribed for the purpose;

(ii) indicate the purpose for which and the period during which such person may remain in the area and the accommodation to be taken up and such other information as may be prescribed;

(iii) not be required in the case of—

(aa) a bona fide visitor of any person lawfully residing in a township, for a total of not more than 30 days in any calendar year, provided suitable and adequate housing is available for such person;

(bb) a bona fide guest accommodated in an hotel;

(cc) a bona fide patient accommodated in a hospital, asylum or similar institution controlled or aided by the State or a statutory body or as an inmate of a prison, inebriate home or other institution so controlled;

(dd) a bona fide scholar or student attending an educational institution situate outside a national state, controlled or aided by the State and accommodated in premises provided by such institution;

(ee) a commuter;

(iv) not be refused, in the case of a dependant of a person not domiciled in a national state and not being a prohibited immigrant, if the designated officer is satisfied that such dependant is to reside with such person in approved accommodation.

(4) A person shall be deemed to be a bona fide dependent in a controlled area as contemplated in section 20 (2) (h) and (o) of the Group Areas Act, 1966, if—

(a) on the commencement of this Act, he was permitted under section 10 (1) (c) of the Blacks (Urban Areas) Consolidation Act, 1945, to be in a prescribed area situated in such controlled area or in any other controlled area in which the person whose dependent he is, is lawfully resident;

(d) die huurder van 'n huis of die houer van 'n reg van huurpag in 'n dorp is;

(e) 'n verbode immigrant is, hy in besit is van 'n paspoort en in wettige gereelde diens is of dit gaan opneem ooreenkomstig 'n geldende en wettige magtiging op sy paspoort en, behalwe as hy buite 'n beheerde gebied gehuisves is, hy gehuisves word in goedgekeurde huisvesting deur die aangewese beamppte erken of dit gaan opneem, welke bewyslas op hom rus.

(3) (a) Iemand word geag 'n bona fide-besoeker in 'n beheerde gebied te wees soos in artikel 20 (2) (f) van die Wet op Groepsgebiede, 1966, bedoel, indien hy—

(i) 'n besoek wil bring aan 'n stadsgebied of 'n dorp, hy deur die aangewese beamppte gemagtig is om in daardie beheerde gebied te wees en in goedgekeurde huisvesting daarin te wees of dit op te neem;

(ii) 'n besoek wil bring aan 'n wettige bewoner op grond in 'n landelike gebied, hy die goedkeuring verkry het van die eienaar van daardie grond, welke bewyslas op hom rus;

(iii) in die geval van 'n verbode immigrant, 'n landelike gebied binnegekom het en daarin is ooreenkomstig 'n internasionale ooreenkoms of in enige gebied ooreenkomstig 'n geldende en wettige magtiging op sy paspoort.

(b) Die in paragraaf (c) (i) bedoelde magtiging—

(i) is by wyse van 'n inskrywing op 'n dokument vir die doel voorgeskryf;

(ii) moet die doel waarvoor en die tydperk waartydens hy in die gebied mag wees aanbou en die huisvesting wat opgeneem sal word en sodanige ander inligting wat voorgeskryf mag word;

(iii) word nie vereis nie in die geval van—

(aa) 'n bona fide-besoeker vir altesaam hoogstens 30 dae in 'n kalenderjaar van iemand wat wettiglik in 'n dorp woon mits geskikte en toereikende huisvesting vir hom beskikbaar is;

(bb) as 'n bona fide-gas gehuisves in 'n hotel;

(cc) as 'n bona fide-pasiënt gehuisves in 'n hospitaal, gestig of soortgelyke inrigting wat deur die Staat of 'n statutêre liggaam beheer of ondersteun word of as 'n inwoner van—gevangenis, tehuis vir dranksugtiges of ander inrigting aldus beheer;

(dd) as 'n bona fide-leerling of -student wat 'n deur die Staat beheerde of ondersteunde onderwysinrigting buite 'n nasionale staat bywoon en gehuisves word op 'n perseel deur daardie verrigting voorsien;

(ee) 'n pendelaar;

(iv) word nie geweier nie in die geval van 'n afhanklike van iemand wat nie in 'n nasionale staat gedomisileer is nie en wat nie 'n verbode immigrant is nie, as die aangewese beamppte oortuig is dat daardie afhanklike by daardie persoon in goedgekeurde huisvesting gaan woon.

(4) Iemand word geag 'n bona fide-afhanklike in 'n beheerde gebied te wees soos in artikel 20 (2) (h) en (o) van die Wet op Groepsgebiede, 1966, bedoel indien so iemand—

(a) by die inwerkingtreding van hierdie Wet by artikel 10 (1) (c) van die Swartes (Stadsgebiede) Konsolidasiewet, 1945, gemagtig was om in 'n voorgeskrewe gebied in sodanige beheerde gebied te wees, of in 'n ander beheerde gebied waarin die persoon wie se afhanklike hy is, wettig woon;

(b) such person is a dependent of a person resident in a township, in accommodation approved for him and his dependents;

(c) in the case of a man occupying land or premises in a rural area, such person is the wife of such man (including a woman who lives with that man as his wife) or, in the case of any other dependant, such person is wholly dependant on such man and that man—

(i) is the registered owner of the land in question or the lawful usufructuary of such land, or in the case of land held in trust for a Black tribe or community, is a member of such tribe or community; or

(ii) is in the regular employment of the owner of that land, on such land.

(5) A person referred to in subsection (2), (3) or (4) may obtain a certificate (which may be by way of an endorsement in a document contemplated in subsection (3) (b) (i) from a designated officer to the effect that he is authorised to be in the controlled area and indicating the period during which and the purpose for which he may be in the area.

(6) A person who, at the commencement of this Act held permission under section 10 (1) (d) of the Blacks (Urban Areas) Consolidation Act, 1945, to be in a prescribed area or was permitted or authorised by law to be in an area which is not a prescribed area, shall, if he is not a prohibited immigrant, be deemed to be a bona fide employee or servant contemplated in subsection (2) and to have authority to be in the area for the purpose and the period for which such permission had been given.

Offences in respect of occupation of land in controlled area and in townships

32. (1) A disqualified person who is in or remains in a controlled area contrary to the provisions of section 31, or in accommodation not approved as contemplated in that section and any person who takes into or has in his employment any such disqualified person and any person who contrary to the provisions of section 33 (2) introduces a disqualified person into a controlled area or allows such person so to remain or to be accommodated, shall be guilty of unlawfully occupying or allowing such unlawfully occupation as contemplated in section 20 (1) or 26 (1) of the Group Areas Act, 1966 (Act 36 of 1966), and notwithstanding anything to the contrary in that Act contained, if he is so guilty of illegally occupying, be liable on conviction to a fine not exceeding two hundred and fifty rand or in default of payment to imprisonment for a period not exceeding three months and if he is guilty of so introducing or allowing such person so to remain or to occupy, be liable on a first conviction to a fine not exceeding five hundred rand or in default of payment to imprisonment for a period not exceeding six months and on a second or subsequent conviction for a like offence within a period of two years, to a fine of not less than two hundred and fifty rand but not more than five hundred rand or in default of payment to imprisonment for a period of not less than three months but not more than six months or to both such fine and such imprisonment or to such imprisonment without the option of a fine,

(b) 'n afhanklike is van 'n persoon wat in 'n dorp in huisvesting wat vir hom en sy afhanklikes goedgekeur is, woon;

(c) in die geval van 'n manspersoon wat grond of 'n perseel in 'n landelike gebied bewoon, die eggenote is van daardie manspersoon (met inbegrip van 'n vrou wat met daardie man as sy vrou saamleef) of in die geval van 'n ander afhanklike, bedoelde persoon ten volle van daardie manspersoon afhanklik is en daardie manspersoon—

(i) die geregistreerde eienaar is van die betrokke grond of die wettige vruggebruiker van die grond is of, in die geval van grond wat in trust vir 'n Swart stam of gemeenskap besit word, 'n lid van sodanige stam of gemeenskap is; of

(ii) in die gereelde diens van die eienaar van daardie grond op daardie grond is.

(5) Iemand in subartikel (2), (3) of (4) bedoel kan 'n sertifikaat bekom (wat by wyse van 'n inskrywing in 'n in subartikel (3) (b) (i) bedoelde dokument kan wees) van 'n aangewese beampte ten effekte dat hy gemagtig is om in die beheerde gebied te wees en die tydperk aantoon waarin en die doel waarvoor hy in daardie gebied mag wees.

(6) Iemand wat by die inwerkingtreding van hierdie Wet magtiging ingevolge artikel 10 (1) (d) van d.e. Swartes (Stadsgebiede) Konsolidasiewet, 1945 gehad het om in 'n voorgeskrewe gebied te wees of wat toegelaat of by wet gemagtig was om in 'n gebied te wees wat nie 'n voorgeskrewe gebied is nie, word, as hy nie 'n verbode immigrant is nie, geag 'n bona fide-werknemer, of dienaar te wees soos in subartikel (2) bedoel en om magtiging te hê om in die gebied te wees vir die doel en die tydperk waarvoor daardie vergunning gegee is.

Misdrywe met betrekking tot bewaring van grond in beheerde gebied en in dorpe

32. (1) 'n Onbevoegde persoon wat strydig met die bepalings van artikel 31 in 'n beheerde gebied is of aanbly daarin of in huisvesting wat nie soos in daardie artikel bedoel, goedgekeur is nie, en iemand wat so 'n onbevoegde persoon in diens neem of het en iemand wat strydig met die bepalings van artikel 33 (2) 'n onbevoegde persoon in 'n beheerde gebied inbring of toelaat dat hy aldus aanbly of aldus gehuisves word, is skuldig aan die onwettige bewoning daarvan of dat hy sodanige onwettige bewoning toegelaat het soos bedoel in artikel 20 (1) of 26 (1) van die Wet op Groepsgebiede, 1966, en ondanks 'n andersluidende bepaling in hierdie Wet is hy, indien skuldig aan onwettige bewoning, by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens tweehonderd-en-vyftig rand of by wanbetaling met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens drie maande en indien daaraan skuldig dat hy daardie persoon aldus inbring het of toegelaat het dat hy aldus aanbly of bewoon, by 'n eerste skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens vyfhonderd rand of by wanbetaling met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens ses maande en by 'n tweede of latere skuldigbevinding aan 'n soortgelyke oortreding binne 'n tydperk van twee jaar, met 'n boete van minstens tweehonderd-en-vyftig rand maar hoogstens vyfhonderd rand of by wanbetaling met gevangenisstraf vir 'n tydperk van minstens drie maande maar hoogstens ses maande of met sowel sodanige boete as sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete.

(2) In any criminal proceedings in respect of a contravention referred to in subsection (1)—

(a) against an owner, lessee or occupier of land or premises for unlawfully allowing a disqualified person to be on or to reside upon or to be employed on that land or premises, it shall be presumed, unless the contrary is proved, that such person resides upon or occupies that land under an agreement with or with the permission of the owner, lessee or occupier and that he was not, during the period covered by the charge, permitted by or under the provisions of this Act to reside upon such land or premises and any disqualified person who is at any time found on any such premises in circumstances giving rise to a reasonable suspicion that he is employed in such premises, shall be deemed to be in the employ of the owner, lessee, occupier or other person in charge or in control of such premises;

(b) against a disqualified person for allowing another disqualified person to occupy a dwelling or premises—

(i) a person found in such dwelling or on such premises under circumstances giving rise to a reasonable suspicion that he occupies such dwelling or premises, shall be deemed to occupy such dwelling or premises, unless the contrary is proved;

(ii) a person who occupies such dwelling or premises shall be deemed to occupy such dwelling or premises with the permission of the person lawfully occupying such dwelling or premises, unless the contrary is proved.

(3) Any penalty imposed by a court under subsection (1) for unlawfully occupying may, notwithstanding the provisions of section 46 of the Group Areas Act, 1966, be suspended on one or more of the following conditions as the court may consider expedient, namely a condition that the person so convicted be repatriated to his home or that he renders such community service as may be determined by the court convicting him or that he be enrolled and remain so enrolled to be trained under any law relating to the training of artisans for a period determined by such court.

(4) (a) The court convicting any person of a contravention under subsection (1), may on a second or subsequent conviction, if satisfied that any vehicle in the possession or custody of the convicted person was used for the purpose of or in connection with the commission of the offence, declare such vehicle or the convicted person's rights thereto, to be forfeited to the State, and the proviso to section 35 (1) of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977), and the provisions of subsections (3) and (4) of the said section shall apply with reference to any declaration under this subsection.

(b) In any criminal proceedings under this section the onus of proof that he had no intention of enabling a disqualified person to be in an area contrary to the provisions of subsection (1) shall be upon the accused.

(5) Whenever the Government of the Republic (including the Railway Administration, the Department of Posts and Telecommunications or any provincial administration) has introduced any disqualified person who is in its employ or whom it intends to employ, into a controlled area it shall at the request of the

(2) By 'n strafsak ten opsigte van 'n oortreding in subartikel (1) bedoel—

(a) teen die eienaar, huurder of bewoner van grond of 'n perseel waarin hom ten laste gelê word dat hy 'n onbevoegde persoon wederregtelik toegelaat het om op daardie grond of perseel te wees of daarop te woon of om daarop te werk, word vermoed, tensy die teendeel bewys word, dat bedoelde persoon daardie grond bewoon of okkupeer uit hoofde van 'n ooreenkoms met of met die toestemming van die eienaar, huurder of bewoner en dat hy nie gedurende die tydperk in die aanklag vermeld, deur of kragtens die bepalinge van hierdie Wet toegelaat was om op daardie grond of perseel te woon nie en 'n onbevoegde persoon wat te enige tyd op sodanige perseel aangetref word onder omstandighede wat aanleiding gee tot 'n redelike vermoede dat hy op sodanige perseel in diens is, word vermoed in die diens van die eienaar, huurder, bewoner of ander persoon onder wie se beheer en toesig die perseel is, te wees;

(b) teen 'n onbevoegde persoon omdat hy 'n ander onbevoegde persoon toegelaat het om 'n woning of perseel te bewoon—

(i) word iemand wat in sodanige woning of op die perseel gevind word in omstandighede wat 'n redelike vermoede laat ontstaan dat hy sodanige woning of perseel bewoon, geag sodanige woning of perseel te bewoon, tensy die teendeel bewys word;

(ii) word iemand wat sodanige woning of perseel bewoon, geag sodanige woning of perseel te bewoon met die toestemming van die persoon wat sodanige woning of perseel wettiglik bewoon, tensy die teendeel bewys word.

(3) 'n Straf deur 'n hof opgelê ingevolge subartikel (1) vir onwettige bewoning kan ondanks 'n andersluidende bepaling in artikel 46 van die Wet op Groepsgebiede, 1966, opgeskort word op die een of ander van die volgende voorwaardes wat die hof dienstig ag, naamlik 'n voorwaarde dat die persoon wat aldus skuldig bevind is, na sy tuiste gerepatrieer word of dae by sodanige gemeenskapsdiens verrig wat die hof wat hom skuldig bevind het, bepaal of dat hy ingeskryf word om opgelei te word ingevolge 'n wet betreffende die opleiding van ambagslui en dat hy aldus ingeskryf bly vir 'n tydperk deur daardie hof bepaal.

(4) (a) Die hof wat iemand weens 'n oortreding van subartikel (1) skuldig bevind, kan by 'n tweede of latere veroordeling, indien oortuig dat 'n voertuig in die besit of onder die beheer van die veroordeelde persoon vir die doel van of in verband met die pleging van die misdryf gebruik was, bedoelde voertuig of die regte van die veroordeelde persoon daarop, ten gunste van die Staat verbeurd verklaar, waarop die voorbehoudsbepaling by artikel 35 (3) van die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977), en die bepalinge van subartikels (3) en (4) van bedoelde artikel, met betrekking tot 'n verbeurdverklaring uit hoofde van hierdie subartikel, van toepassing is.

(b) By 'n strafsak ingevolge hierdie artikel berus die las om te bewys dat hy nie die bedoeling gehad het om 'n onbevoegde persoon in staat te stel om strydig met die bepalinge van subartikel (1) in 'n gebied te wees nie, by die beskuldigde.

(5) Wanneer die Regering van die Republiek (met inbegrip van die Spoorwegadministrasie, die Departement Pos- en Telekommunikasiewese of 'n provinsiale administrasie) 'n onbevoegde persoon wat in sy diens is of wat hy voornemens is om in diens te neem, in 'n beheerde gebied ingebring het, moet hy, op versoek

designated officer or the officer appointed to manage the aid centre concerned, at its own expense return that person to his home or last place of residence if it does not take that person into its employ or if any contract of employment entered into between it and that person has expired or has been terminated.

Recruiting of disqualified persons for employment purposes

33. (1) No person shall recruit any disqualified person for purposes of employment unless—

(a) he recruits such disqualified person at an employment bureau established by law or at any other place approved by the Minister;

(b) if such disqualified person is to be employed in farming, he acts in accordance with the conditions of a permit to recruit issued by a Commissioner and in the manner and subject to the conditions prescribed;

(c) such disqualified person is recruited by the holder of a recruiter's licence referred to in section 34 and in accordance with the conditions of such licence and the provisions of this Act.

(2) (a) Save as is otherwise provided in this Act, no person shall introduce a disqualified person into an administration area for purposes of employment unless he has obtained the prior permission of the designated officer and he introduces such disqualified person in the manner and subject to the conditions prescribed.

(b) The permission referred to in paragraph (a) shall be withheld until the designated officer is satisfied that the employment is bona fide and that approved accommodation is available for such disqualified person.

(3) Notwithstanding the provisions of subsection (1) a board may itself establish such centres as may be prescribed, whether within its own or any other administration area, for the assembly of workseekers and at which centres such recruiting, selection, orientation or documentation may take place and such records are to be kept as may be prescribed for the placing in employment of such workseekers.

Recruiting licence

34. (1) A licence to recruit disqualified persons for purposes of employment may on an application made in the manner prescribed, be issued in the form prescribed to—

(a) the representative of an employer or of different employers who have for purposes of such recruitment, formed a group, whether corporate or unincorporate, in the manner prescribed and approved by the Director-General; or

(b) any other person or category of persons designated by the Minister by notice in the *Gazette*.

(2) (a) A licence referred to in subsection (1) shall—

(i) be issued by the Director-General subject to such conditions as may be prescribed;

(ii) contain the particulars prescribed;

(iii) expire on the thirty-first day of December of the year in which it is issued.

(b) The granting, refusal or renewal of a licence shall be in the discretion of the Director-General, subject to a right of appeal to the Minister.

(3) (a) The licence referred to in subsection (1) shall be valid only in respect of the administration area indicated thereon.

van die aangewese beampte of van die beampte aangestel om die betrokke hulpsentrum te bestuur, op eie koste daardie persoon na sy verblyfplek of sy laaste woonplek terugstuur indien hy daardie persoon nie in diens neem nie of indien 'n dienskontrak tussen hom en daardie persoon aangegaan verstryk het of beëindig is.

Werwing van onbevoegde persone vir indiensnemingsdoeleindes

33. (1) Niemand mag 'n onbevoegde persoon vir indiensnemingsdoeleindes werf nie tensy—

(a) hy bedoelde onbevoegde persoon by 'n kragtens wet ingestelde indiensnemingsburo of 'n deur die Minister goedgekeurde ander plek werf;

(b) hy, indien bedoelde onbevoegde persoon diens moet verrig in boerdery, optree ooreenkomstig die voorwaardes van 'n permit om te werf wat uitgereik is deur 'n Kommissaris en ooreenkomstig die voorgeskrewe wyse en voorwaardes;

(c) bedoelde onbevoegde persoon deur die houer van 'n artikel 34 bedoelde werwerslisensie gewerf word in ooreenstemming met die voorwaardes van bedoelde lisensie en die bepalinge van hierdie Wet.

(2) (a) Behalwe soos andersins in hierdie Wet bepaal, mag niemand 'n onbevoegde persoon 'n administrasiegebied vir indiensnemingsdoeleindes inbring nie tensy hy eers die vergunning van die aangewese beampte daartoe verkry het en hy bedoelde onbevoegde persoon op die wyse en behoudens die voorwaardes voorgeskryf, inbring.

(b) Die in paragraaf (a) bedoelde vergunning word weerhou totdat die aangewese beampte oortuig is dat die diens bona fide is en dat goedgekeurde behuising vir die onbevoegde persoon beskikbaar is.

(3) Ondanks die bepalinge van subartikel (1) kan 'n raad self voorgeskrewe sentra, hetsy binne sy eie of binne 'n ander administrasiegebied, instel vir die saamtrek van werksoekers en by bedoelde sentra vind sodanige werwing, keuring, oriëntasie of dokumentasie plaas en word sodanige rekords gehou as wat voorgeskryf mag word vir die indiensneming van bedoelde werksoekers.

Werwingslisensies

34. (1) 'n Lisensie om onbevoegde persone vir indiensnemingsdoeleindes te werf word op die voorgeskrewe wyse aangevra en in die voorgeskrewe vorm uitgereik aan—

(a) die verteenwoordiger van 'n werkgewer of van verskeie werkgewers wat vir doeleindes van sodanige werwing, 'n groep, hetsy met of sonder regs-persoonlikheid, gevorm het op die voorgeskrewe wyse en deur die Direkteur-generaal goedgekeur; of

(b) iemand anders of aan 'n groep persone deur die Minister by kennisgewing in die *Staatskoerant* aangewys.

(2) (a) 'n In subartikel (1) bedoelde lisensie—

(i) word deur die Direkteur-generaal uitgereik behoudens voorgeskrewe voorwaardes;

(ii) bevat die voorgeskrewe besonderhede;

(iii) vervel op die een-en-dertigste Desember van die jaar waarin dit uitgereik word.

(b) Die toestaan, weiering of hernuwing van 'n lisensie geskied na goeëdunke van die Direkteur-generaal, maar onderworpe aan 'n reg van appèl na die Minister.

(3) (a) Die in subartikel (1) bedoelde lisensie is slegs geldig ten opsigte van die administrasiegebied daarop aangedui.

(b) The holder of such a licence shall recruit in no area other than that for which such licence is valid unless such licence is endorsed in the manner prescribed in respect of such other area.

(c) The fee payable in respect of a licence shall be fifty rand and for each endorsement thereon under paragraph (b) a fee of ten rand shall be payable: Provided that where any licence is issued on or after the first day of July in any year, the fee for such licence shall be twenty five rand.

(d) Any fees payable under paragraph (c) shall accrue to the State.

(4) (a) A holder of a licence referred to in subsection (1) shall not without the consent of the Director-General act for any person other than the employer or a member of the group of employers referred to in such licence.

(b) Subject to the provisions of subsection (6), no licence shall be transferred and no person shall use or attempt to use a licence issued to any other person.

(c) The holder of a licence shall produce such licence for inspection on demand by an authorised officer.

(5) If the loss of a licence is proved to the satisfaction of the Director-General, a duplicate thereof shall be issued in the prescribed manner and on payment of the prescribed fee.

(6) The Director-General may in his discretion on the application of any employer or group of employers, by endorsement transfer free of charge to a person acting on behalf of such employer or group, any licence issued to any other person on behalf of such employer or group.

(7) (a) If the holder of a licence is convicted of any offence under this Act, the conviction shall be brought to the notice of the Minister by the court convicting such holder and thereupon the Minister may direct the cancellation of the licence.

(b) The said court may suspend the licence in question pending the Minister's decision in regard to the cancellation thereof.

(c) If the holder of any such licence is suspected of any misconduct connected with or which may effect his authority authorised by that licence the Commissioner of the area wherein such holder carries on his business may, either *mero motu* or at the request of the Director-General make a full enquiry into the matter following a procedure prescribed, whereupon he shall furnish the Director-General with a full report.

(d) The Minister may upon receipt of any such report order that the licence in question be cancelled or be suspended for a period specified by him or be restored and may where restoration is ordered, impose such special conditions in respect of the licence as he may think fit.

(8) An employer or member of a group of employers on whose behalf the holder of a licence referred to in subsection (1) may recruit disqualified persons, shall be responsible for every act or omission by such holder acting within the scope of his employment or authority and shall be liable to the penalties prescribed.

(9) For purposes of this section a person shall include a company or a partnership or other association of persons.

(b) Die houer van so 'n lisensie mag in geen ander gebied as dié waarvoor bedoelde lisensie geldig is, werf nie tensy die lisensie op die voorgeskrewe wyse ten opsigte van daardie ander gebied geëndosseer is.

(c) Die geld betaalbaar ten opsigte van 'n lisensie is vyftig rand en vir elke endossement ingevolge paragraaf (b) daarop is 'n bedrag van tien rand betaalbaar: Met dien verstande dat ten opsigte van 'n lisensie op of na die eerste dag van Julie in enige jaar uitgereik, is die geld vir so 'n lisensie vyf-en-twintig rand.

(d) Gelde ingevolge paragraaf (c) betaalbaar, is aan die Staat verskuldig.

(4) (a) Die houer van 'n in subartikel (1) bedoelde lisensie tree nie sonder die toestemming van die Direkteur-generaal namens enigiemand anders as die werkgewer of 'n lid van die groep werkgewers in bedoelde lisensie vermeld, op nie.

(b) Behoudens die bepalings van subartikel (6) word 'n lisensie nie oorgedra nie en mag niemand gebruik maak of poog om gebruik te maak van 'n lisensie wat aan iemand anders uitgereik is nie.

(c) Die houer van 'n lisensie moet sodanige lisensie op versoek van 'n gemagtigde beampte vir insae oorlê.

(5) Indien daar tot bevrediging van die Direkteur-generaal bewys word dat 'n lisensie verlore geraak het, word 'n duplikaat daarvan op die voorgeskrewe wyse en teen betaling van die voorgeskrewe gelde uitgereik.

(6) Die Direkteur-generaal kan op aansoek deur 'n werkgewer of 'n groep werkgewers, 'n lisensie wat aan iemand namens bedoelde werkgewer of groep uitgereik is, na goeddunke by endossement wat gratis geskied, aan iemand anders oordra wat namens bedoelde werkgewer of groep optree.

(7) (a) Indien die houer van 'n lisensie aan 'n misdryf ingevolge hierdie Wet skuldig bevind word, bring die hof wat die houer skuldig bevind het, dit onder die aandag van die Minister en die Minister kan daarop gelas dat die lisensie ingetrek word.

(b) Bedoelde hof kan die betrokke lisensie in afwagting van die Minister se besluit aangaande die intrekking daarvan, opskort.

(c) Indien die houer van so 'n lisensie verdink word van wangedrag wat met die deur sy lisensie veroorloofde beroep in verband staan of dit kan beïnvloed, kan die Kommissaris van die gebied waarin die houer sy besigheid dryf of *mero motu* of op versoek van die Direkteur-generaal 'n volledige ondersoek in die saak instel deur 'n voorgeskrewe prosedure te volg en daarna moet hy 'n volledige verslag aan die Direkteur-generaal stuur.

(d) Die Minister kan by ontvangs van so 'n verslag gelas dat die betrokke lisensie ingetrek word of vir 'n deur hom bepaalde tydperk opgeskort word of dat dit herstel word en kan, waar herstel gelas word, die spesiale voorwaardes ten opsigte van die lisensie oplê wat hy goedvind.

(8) 'n Werkgewer of 'n lid van 'n groep werkgewers namens wie die houer van 'n in subartikel (1) bedoelde lisensie onbevoegde persone mag werf is aanspreeklik vir elke handeling of versuim deur daardie houer binne die bestek van sy werksaamhede of magtiging verrig en strafbaar met die voorgeskrewe strawwe.

(9) Vir doeleindes van hierdie artikel omvat 'n persoon ook 'n maatskappy of 'n vennootskap of ander vereniging van persone.

Contracts of employment and attestation thereof

35. (1) The holder of a licence referred to in section 34 or a permit to recruit referred to in section 33 (1) (b) shall personally enter into a written contract with every person recruited by him and every such contract shall state the name of the employer and be attested by an attesting officer in the Commissioner's area in which such person has been recruited except where the approval in writing of the Director-General or (in the case of a permit to recruit) of the Commissioner who issued such permit has been obtained for such contract to be attested in another Commissioner's area.

(2) The provisions of subsection (1) shall not apply in the case of disqualified persons who are apparently over the age of eighteen years and are recruited in the Commissioner's area in which they are to be employed.

(3) (a) The holder of a licence or of a permit to recruit may be represented at the attestation of a contract by any person who holds a special power of attorney for that purpose from such holder and who has been approved in writing by the Director-General.

(b) Any such person shall, if so required by the attesting officer, produce proof of his authority to subscribe the contract.

(4) No contract shall be attested—

(a) unless the attesting officer is satisfied that the terms and conditions thereof are fully understood by the person concerned;

(b) if it is between a person and any disqualified person recruited by or on behalf of such person in contravention of any provision of this Act;

(c) if it has been entered into with a person, apparently under the age of eighteen years, except for employment of such a nature and under such conditions as may be approved by the Minister.

(5) Any contract attested between any person and any disqualified person recruited by him or on his behalf in contravention of any provision of this Act, shall be of no force or effect.

(6) For purposes of this section, attesting officer means a Commissioner or any officer designated, either generally or specially, by the Director-General to exercise the powers and perform the duties assigned to an attesting officer by this Act.

Miscellaneous offences in regard to recruiting

36. No person shall, whether or not he is the holder of a licence or a permit to recruit under this Act—

(a) obtain or attempt to obtain from any person or owner of land on which Blacks reside any concession or contract or promise with regard to the recruitment of disqualified persons for employment and any concession, contract or promise so obtained shall be void;

(b) induce any disqualified person to engage himself for employment by means of any misrepresentation as to the nature, terms or conditions of employment or any material circumstances connected therewith;

(c) by offering higher wages or greater benefits or other inducements, persuade or attempt to persuade any person who has been lawfully recruited, to desert or repudiate having been so recruited or to break or repudiate any then existing and binding contract of service whether in writing or not;

Dienskontrakte en attesting daarvan

35. (1) Die houer van 'n in artikel 34 bedoelde lisensie of van 'n in artikel 33 (1) (b) bedoelde permit om te werf, moet persoonlik 'n skriftelike kontrak aangaan met elkeen wat deur hom gewerf word en elke sodanige kontrak moet die naam van die werkgewer vermeld en deur 'n attesterende beampte geattesteer word in die Kommissaris se gebied waarin daardie persoon gewerf is, behalwe waar die skriftelike goedkeuring van die Direkteur-generaal of (in die geval van 'n permit om te werf) van die Kommissaris wat die permit uitgereik het, verkry is dat bedoelde kontrak in 'n ander Kommissaris se gebied geattesteer kan word.

(2) Die bepalings van subartikel (1) is nie van toepassing nie in die geval van onbevoegde persone wat blykbaar ouer as agtien jaar is en wat gewerf word in die Kommissaris se gebied waarin hulle gaan werk.

(3) (a) Die houer van 'n lisensie of van 'n werwingspermit kan by die attesting van 'n kontrak verteenwoordig word deur iemand wat 'n spesiale volmag daartoe van bedoelde houer verkry het en wat skriftelik deur die Direkteur-generaal goedgekeur is.

(b) So iemand moet, indien die attesterende beampte dit verlang, bewys lewer van sy bevoegdheid om die kontrak te onderteken.

(4) Geen kontrak word geattesteer nie—

(a) tensy die attesterende beampte oortuig is dat die bedinge en voorwaardes daarvan ten volle deur die betrokke verstaan word;

(b) indien dit aangegaan is tussen iemand en 'n onbevoegde persoon strydig met 'n bepalings van hierdie Wet deur of ten behoeve van so iemand gewerf;

(c) indien dit aangegaan is met iemand wat blykbaar onder die ouderdom van agtien jaar is, behalwe vir arbeid van 'n aard en onder voorwaardes deur die Minister goedgekeur.

(5) 'n Kontrak geattesteer tussen iemand en 'n onbevoegde persoon strydig met 'n bepaling van hierdie Wet deur of namens hom gewerf, is nietig.

(6) Vir doeleindes van hierdie artikel beteken attesterende beampte 'n Kommissaris of 'n beampte deur die Direkteur-generaal of in die algemeen of in die besonder aangewys om die bevoegdhede uit te oefen en die pligte te vervul wat by hierdie Wet aan 'n attesterende beampte toegewys word.

Diverse oortredings in verband met werwing

36. Niemand mag ongeag of hy die houer van 'n lisensie of 'n werwingspermit ingevolge hierdie Wet is al dan nie—

(a) van enigiemand of eienaar van grond waarop onbevoegde persone woon enige konsessie of kontrak of belofte met betrekking tot die werwing van onbevoegde persone vir diens verkry of poog om dit te verkry nie en 'n konsessie, kontrak of belofte wat aldus verkry word, is nietig;

(b) deur middel van 'n valse voorstelling aangaande die aard, bedinge of voorwaardes van diens of enige daarmee in verband staande omstandighede van wesentlike belang, 'n onbevoegde persoon oorhaal om hom vir diens te verbind nie;

(c) deur die aanbieding van 'n hoër loon of groter voordele of deur ander lokmiddels, 'n wettiglik gewerfde persoon oorhaal of poog om hom, oor te haal om te dros of te ontken dat hy aldus gewerf is of 'n dan bestaande en bindende dienskontrak, hetsy skriftelik al dan nie, te verbreek of te ontken nie;

(d) for the purpose of recruiting enter upon any premises where disqualified persons in employment are housed or any private property without the previous consent in writing of the employer of Blacks housed in such premises or of the owner or occupier of such private property.

Powers and functions of designated officer in respect of employment

37. A designated officer may—

(a) refuse to sanction the employment or the continued employment of any disqualified person and by notice in writing to the employer concerned cancel or cause to be cancelled or terminated any contract of employment, whether in writing or otherwise, entered into with such person, if he is satisfied—

(i) that such contract of employment is not bona fide;

(ii) that such person is not permitted by this Act to be in the area or to take up employment;

(iii) that approved accommodation is not available to such person;

(b) permit a disqualified person to work on his own account in any remunerative activity or as an independent contractor under conditions prescribed.

Appeal to and review by Chief Commissioner

38. (1) Any person who is aggrieved by any decision, order, ruling or refusal given or purported to have been given by a designated officer under this Act, may within a period and in the manner prescribed, appeal to the Chief Commissioner against such decision, order, ruling or refusal or require that such decision, order, ruling or refusal be reviewed by the Chief Commissioner.

(2) (a) The Chief Commissioner may by order confirm, vary or rescind any decision, order, ruling or refusal appealed against or which he is required to review or make such order as appears to him to be equitable and any such order by the Chief Commissioner shall thereupon be deemed to be the decision, order or ruling of the designated officer.

(b) The decision of the Chief Commissioner on any such appeal or review shall be final.

(3) The designated officer or the Commissioner having jurisdiction in an area may, in the event of an appeal or a request for the review of any decision, order, ruling or refusal by a designated officer, in his discretion grant permission to the person concerned to remain in the area concerned pending the decision of the Chief Commissioner on such appeal or review.

(4) The noting of an appeal to or a request for review by a Chief Commissioner under subsection (1) shall not, save as is provided in subsection (3), suspend the operation of any decision, order, ruling or refusal appealed against or taken on review.

Repatriation

39. (1) Any person who—

(a) has been convicted of an offence referred to in section 32; or

(b) has been introduced by any person into an area contrary to the provisions of the said section 32 or of section 33 (2);

(d) 'n perseel waarop onbevoegde persone wat in diens is, gehuisves word, of private eiendom vir werwingsdoeleindes betree nie, behalwe met voorafgaande skriftelike toestemming van die werkgewer van persone wat op bedoelde perseel gehuisves word of van die eienaar of bewoner van bedoelde private eiendom.

Bevoegdheid en werksaamheid van aangewese beampte ten opsigte van indiensneming

37. 'n Aangewese beampte kan—

(a) weier om die indiensneming of die verdere indienshouding van 'n onbevoegde persoon te magtig en by skriftelike kennisgewing aan die betrokke werkgewer 'n dienskontrak met die persoon aangaan, vernietig of laat vernietig, as hy oortuig is—

(i) dat die dienskontrak met die persoon nie bona fide is nie;

(ii) dat die persoon geen vergunning kragtens hierdie Wet het om in die beheerde gebied te wees of om diens te aanvaar nie;

(iii) dat goedgekeurde huisvesting nie vir die persoon beskikbaar is nie;

(b) 'n onbevoegde persoon toelaat om op die voorgeskrewe voorwaardes vir eie rekening in 'n winsgewende bedrywigheid of as 'n onafhanklike aannemer werk te verrig.

Appel na en hersiening deur Hoofkommissaris

38. (1) Iemand wat hom deur 'n besluit, bevel, reëling of weiering wat kragtens hierdie Wet deur 'n aangewese beampte gegee of heet gegee of geneem te gewees het, veronreg ag, kan binne 'n voorgeskrewe tydperk en op die voorgeskrewe wyse teen bedoelde besluit, bevel, reëling of weiering by die Hoofkommissaris appel aanteken of vereis dat die besluit, bevel, reëling of weiering deur die Hoofkommissaris hersien word.

(2) (a) Die Hoofkommissaris kan 'n besluit, bevel, reëling of weiering waarteen appel aangeteken word of wat hy moet hersien, by bevel bekragtig, wysig of ter syde stel of die ander bevel gee wat vir hom billik blyk en so 'n bevel deur die Hoofkommissaris word daarop geag die besluit, bevel of reëling van die aangewese beampte te wees.

(b) Die beslissing van die Hoofkommissaris by so 'n appel of hersiening is afdoende.

(3) Die aangewese beampte of die Kommissaris wat in 'n gebied regsbevoegdheid het, kan by 'n appel of 'n versoek dat 'n besluit, bevel of reëling van 'n aangewese beampte hersien word, na goeddunke aan die betrokke vergunning verleen om in afwagting van die Hoofkommissaris se beslissing oor die appel of by die hersiening in die betrokke gebied aan te bly.

(4) Behalwe soos in subartikel (3) bepaal, word die toepassing van 'n besluit, bevel of reëling waarteen geappelleer of wat op hersiening geneem word, nie deur die aantekening van 'n appel na of 'n versoek om 'n hersiening deur 'n Hoofkommissaris ingevolge subartikel (1), opgeskort nie.

Repatriasie

39. (1) Iemand wat—

(a) skuldig bevind is van 'n oortreding in artikel 32 bedoel; of

(b) deur iemand strydig met die bepalings van bedoelde artikel 32 of artikel 33 (2) in 'n gebied ingebring is; of

(c) is found to be in an area contrary to the provisions of section 32.

may, after an enquiry held by a Commissioner due regard being had to his family ties or other commitments or obligations and to any report and recommendations by the officer in charge of an aid centre, be removed, together with his dependants, under a warrant issued by such Commissioner and addressed to a member of the South African Police, to his home or to a place where he qualifies to be or to such other place as the Director-General may indicate, either generally or specifically, or in the case of a prohibited immigrant, to the country or territory from which he entered the Republic or to a place in the Republic which is as near as is practicable to the country of his origin.

(2) Pending the issue of a warrant under subsection (1), a disqualified person who has been convicted under section 32 may be detained in a prison or police cell or lock-up or any other place which the court convicting him, or the Commissioner considering the issue of a warrant under subsection (1), considers suitable, or be released on bail as if he were a person whose trial on a criminal charge before an inferior court is postponed.

(3) A Commissioner may, in issuing any warrant under subsection (1) in respect of a disqualified person convicted under section 32 or 33 (2), order that the cost of removal of such person, his dependants and his personal effects (including household furniture) together with any costs incurred in the detention of such person, be met from money found in his possession or otherwise belonging to him or accruing to him from any source and if such money is not sufficient for such removal, the balance of the cost of removal shall be at public expense.

(4) Any person convicted of having introduced, induced, assisted or allowed a disqualified person to enter or remain in an area in contravention of the provisions of section 32 (1) or 33 (2), may be required by order of the court which convicted him, or by a Commissioner granting a warrant under subsection (1) made at the time of his conviction or the granting of the warrant or at any time thereafter, to pay the cost of removal of such disqualified person, his dependants and his personal effects (including household furniture) under a warrant issued in terms of subsection (1) together with any costs incurred in the detention of such disqualified person under subsection (2).

(5) A warrant may be issued under subsection (1) or an order made under subsection (4), notwithstanding the fact that a penalty has been imposed under any law in respect of the offence in question upon the person against whom the warrant is issued or the order is made, and such a warrant may be issued or such an order may be made at the same time as such penalty is imposed.

Aid centres

40 (1) (a) Any Black who is arrested on a charge of having contravened or failed to comply with any of the provisions of this Act or of the Blacks (Abolition of Passes and Co-ordination of Documents) Act, 1952 (Act 67 of 1952), or of the regulations made thereunder, or of such provisions of the Group Areas Act,

(c) strydig met die bepalings van artikel 32 in 'n gebied gevind is,

kan na 'n ondersoek deur 'n Kommissaris, met behoorlike inagneming van sy gesinsbande of ander verbinde van verpligtings en enige verslag of aanbevelings deur 'n beamppte in beheer van 'n hulpsentrum, kragtens 'n lasbrief uitgereik deur daardie Kommissaris en aan 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie gerig, saam met sy afhanklikes verwyder word na sy verblyfplek of na 'n plek waar hy bevoeg is om te wees of na 'n ander plek of in die algemeen of spesiaal deur die Direkteur-generaal aangedui of in die geval van 'n verbode immigrant, na die land of gebied waaruit hy die Republiek binnegekom het of na die naas moontlike punt in die Republiek aan die land van sy herkoms.

(2) In afwagting van die uitreiking van 'n lasbrief kragtens subartikel (1) kan 'n onbevoegde persoon wat kragtens artikel 32 skuldig bevind is, aangehou word in 'n tronk of polisieplek of opsluitplek of 'n ander plek wat die hof wat hom skuldig bevind of die Kommissaris wat die uitreiking van 'n lasbrief kragtens subartikel (1) oorweeg, geskik ag, of kan hy op borgtog vrygelaat word asof hy iemand is wie se verhoor op 'n strafregtelike aanklag voor 'n laerhof uitgestel word.

(3) 'n Kommissaris kan, wanneer hy kragtens subartikel (1) 'n lasbrief uitreik ten opsigte van 'n onbevoegde persoon wat ingevolge artikel 32 of 33 (2) skuldig bevind is, beveel dat die koste van verwydering van daardie persoon, sy afhanklikes en sy persoonlike besittings (met inbegrip van huisraad) asook enige koste aangegaan deur die aanhouding van die persoon, betaal word uit geld wat in sy besit gevind word of andersins aan hom behoort of uit enige bron aan hom toekom en indien daardie geld nie vir daardie verwydering voldoende is nie, word die restant van die verwyderingskoste deur die Staat gedra.

(4) Iemand wat daaraan skuldig bevind word dat hy strydig met die bepalings van artikel 32 (1) of 33 (2) 'n onbevoegde persoon in 'n gebied ingebring het of hom beweeg of gehelp het of toegelaat het dat hy dit binnegaan of daarin aanbly, kan by bevel van die hof wat hom skuldig bevind het of van 'n Kommissaris wat 'n lasbrief ingevolge subartikel (1) toestaan, uitgevaardig ten tyde van die skuldigbevinding of ten tyde van die toestaan van die lasbrief of te eniger tyd daarna, gelas word om die koste van verwydering van die onbevoegde persoon, sy afhanklikes en sy persoonlike besittings (met inbegrip van huisraad) kragtens 'n lasbrief ingevolge subartikel (1) uitgereik, asook enige koste aangegaan deur die aanhouding van bedoelde onbevoegde persoon kragtens subartikel (2), te betaal.

(5) 'n Lasbrief kan kragtens subartikel (1) uitge-reik of 'n bevel kan kragtens subartikel (4) uitgevaardig word ondanks die feit dat ten opsigte van die betrokke misdryf 'n straf kragtens 'n wet opgelê is op die persoon teen wie die lasbrief uitgereik of die bevel uitgevaardig word, en so 'n lasbrief kan uitgereik word of so 'n bevel kan uitgevaardig word gelyktydig met die ople van so 'n straf.

Hulpsentrums

40. (1) (a) 'n Swarte wat in hegtenis geneem word op 'n aanklag van oortreding van of versuim om te voldoen aan bepalings van hierdie Wet of van die Swartes (Afskaffing van Passe en Koördinering van Dokumente) Wet, 1952 (Wet 67 van 1952), of van die regulasies daarkragtens uitgevaardig, of van sodanige bepalings van die Wet op Groepsgebiede,

1966, as the Minister may specify by notice in the *Gazette*, may, notwithstanding the provisions of this Act or any other law, be referred to an aid centre the establishment of which has been approved by the Director-General.

(b) An aid centre shall subject to the laws governing the public service, be managed by an officer in the employ of the State or otherwise by an officer in the employ of a board whose appointment has been approved in writing by the Director-General and who shall be assisted by such staff as may be considered necessary, to whom any of the functions of such an officer may be delegated by such officer, with the approval of the Director-General.

(2) The Commissioner of the area in which an aid centre is situated may hold a court in or in respect of such aid centre and shall, notwithstanding the provisions of any other law, have jurisdiction in respect of any offence referred to in subsection (1), including an offence committed outside his area or jurisdiction.

(3) A Commissioner or an officer approved under subsection (1) (b) to manage an aid centre may, notwithstanding the provisions of this Act or any other law, in addition to any other powers prescribed or referred to in this section, in respect of any person referred to such aid centre or detained in a prison or a police cell or lock-up on account of an offence referred to in subsection (1) (a)—

(a) make representations that no criminal proceedings be instituted against such person in respect of any offence referred to in subsection (1) (a);

(b) after due inquiry and with due regard to the family ties or other obligations or commitments of such person, and subject to the instructions of the Director-General, if any, make such order as may appear to him to be just in regard to the placing in employment of such person, or the issue to him of the requisite documents or the granting to him of the requisite permission, or in regard to the repatriation of such person and his dependants to his home or last place of residence or any other place indicated by such Commissioner or officer,

and shall be deemed to be a peace officer for the purpose of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977).

(4) Notwithstanding the provisions of section 27 of the Criminal Procedure Act, 1977, any person who is arrested without warrant for an offence referred to in subsection (1) may be referred to an aid centre instead of immediately being taken to a police station.

(5) Nothing in this section contained shall be construed as—

(a) authorising the detention of a person in an aid centre except for purposes of an enquiry; or

(b) preventing the summary discharge or release of a person from an aid centre by the officer in charge of such aid centre on the conclusion of any inquiry made by such officer;

(c) preventing any court in which a person has been arraigned for an offence referred to in subsection (1), from referring such person to an aid centre for such investigation or action as may be considered necessary;

(d) preventing any person seeking the assistance of an aid centre, from being referred to an aid centre at his own request.

1966, wat die Minister by kennisgewing in die *Staatskoerant* bepaal, kan, ondanks die bepalings van hierdie Wet of ander wetsbepalings, verwys word na 'n hulpsentrum waarvan die instelling deur die Direkteur-generaal goedgekeur is.

(b) 'n Hulpsentrum word behoudens die wette wat die staatsdiens beheers, bestuur deur 'n beamppte in die diens van die Staat of deur 'n beamppte in die diens van 'n raad wat skriftelik deur die Direkteur-generaal goedgekeur is en wat bygestaan word deur sodanige personeel wat nodig geag word aan wie enige van die werksaamhede van so 'n beamppte deur so 'n beamppte oorgedra kan word met die goedkeuring van die Direkteur-generaal.

(2) Die Kommissaris van die gebied waarin 'n hulpsentrum geleë is kan in of ten opsigte van so 'n hulpsentrum not hou en het, ondanks 'n andersluidende wetsbepaling, regsbevoegdheid ten opsigte van 'n misdryf in subartikel (1) bedoel; met inbegrip van 'n misdryf buite sy regsgebied gepleeg.

(3) 'n Kommissaris of 'n beamppte kragtens subartikel (1) (b) goedgekeur om 'n hulpsentrum te bestuur, kan, ondanks die bepalings van hierdie Wet of ander wetsbepalings, benewens enige ander voorgeskrewe of in hierdie artikel bedoelde bevoegdhede ten opsigte van iemand wat na so 'n hulpsentrum verwys of in 'n gevangenis of 'n polisiecel of -opsluitplek aangehou word weens 'n oortreding in subartikel (1) (c) bedoel—

(a) vertoë rig dat geen strafsak teen die persoon ten opsigte van 'n in subartikel (1) (a) bedoelde oortreding ingestel word nie;

(b) na behoorlike ondersoek en met inagneming van die gesinsbande of ander verbintenisse of verpligtings van dié persoon en behoudens die opdragte van die Direkteur-generaal, as daar is, 'n bevel uitreik wat hom billik blyk aangaande die indiensplasing van dié persoon of die uitreiking aan hom van die nodige dokumente of die verlening aan hom van die nodige vergunning of aangaande die repatriasie van die persoon en sy afhanklikes na sy verblyfplek of laaste woonplek of ander plek deur bedoelde Kommissaris of beamppte aangewys,

en word by die toepassing van die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977), geag 'n vredesbeamppte te wees.

(4) Ondanks die bepalings van artikel 27 van die Strafproseswet, 1977, kan 'n persoon wat ten opsigte van 'n in subartikel (1) bedoelde misdryf sonder 'n lasbrief gearresteer is, na 'n hulpsentrum verwys word in plaas van om dadelik na 'n polisie-stasie geneem te word.

(5) Die bepalings van hierdie artikel word nie so uitgeleë dat dit—

(a) magtiging vir die aanhouding van 'n Swarte in 'n hulpsentrum verleen nie behalwe vir doeleindes van 'n ondersoek; of

(b) verhoed dat iemand by die beëindiging van 'n ondersoek deur 'n beamppte in beheer van die hulpsentrum, uit daardie hulpsentrum ontslaan of onthef word deur daardie beamppte nie;

(c) 'n hof waarin 'n persoon aangekla is ten opsigte van 'n misdryf in subartikel (1) bedoel, verhoed word om daardie persoon na 'n hulpsentrum te verwys vir ondersoek en optrede wat nodig geag mag word nie;

(d) iemand wat die hulp van 'n hulpsentrum verlang, verhoed om op eie versoek na 'n hulpsentrum verwys te word nie.

Disqualified persons in urban areas

41. A person falling within one of the following classes who is not prohibited in terms of the provisions of the Group Areas Act, 1966 (Act 36 of 1966) or any other law from residing on land or premises in an urban area in which he is ordinarily resident, shall be deemed not to be a disqualified person in relation to such land or premises but may be required by an authorised officer to produce proof that he falls within one of the following classes and if upon demand he fails to produce such proof to the officer, he shall *prima facie* be presumed to be a disqualified person in relation to such land or premises:

(a) Any disqualified person who, being the registered owner of immovable property within that area, so long as he continues to be the registered owner of and to be ordinarily resident on such property;

(b) any disqualified person who having acquired immovable property as described in paragraph (a) by devolution or succession on death from a registered owner who was a disqualified person, whether under a will or on intestacy, so long as he continues to be the owner of and to be ordinarily resident on such property;

(c) any person being the wife, minor child, unmarried daughter or bona fide dependant of any person referred to in paragraph (a) or (b) so long as that person continues ordinarily to reside with such person, or any widow of such person or minor child of such person residing with the widow;

(d) not more than one person employed full-time as a bona fide domestic servant by a private householder and occupying accommodation approved by the appropriate local authority which is provided by his employer on the premises on which he is so employed: Provided that this paragraph shall not apply when, having due regard to the availability of accommodation for such person in a township or hostel or in a national state the Minister by notice in the *Gazette* declares that such exemption shall not apply in the urban area or any portion thereof, referred to in such notice;

(e) any person for whom accommodation outside a township or hostel is provided by his employer under the provisions of this Act;

(f) any person lawfully housed in single or married quarters;

(g) any resident of a mission house, private hostel or similar institution specially approved by the Minister after consultation with the local authority concerned, which approval may after like consultation be withdrawn;

(h) any person accommodated on premises licensed under section 42.

Licensing of premises

42. (1) (a) The local authority, having jurisdiction in any urban area or an officer designated thereto for such purpose by such local authority, may on payment of such fees (which may vary in respect of various classes of persons to be accommodated or areas or places where such persons are to be accommodated) as may be prescribed, issue to the owner, lessee or occupier of any premises within such area a licence permitting him to accommodate on such premises a specified number of disqualified persons of one or other or each sex.

Onbevoegde persone in stadsgebiede

41. Iemand wat binne enige van die volgende kategorieë val en wat nie ingevolge die bepalings van die Wet op Groepsgebiede, 1966 (Wet 36 van 1966), of enige ander wet belet word om op grond of 'n perseel in die stadsgebied waarin hy gewoonlik woon of werk, te woon nie, word geag nie 'n onbevoegde persoon te wees met betrekking tot daardie grond of perseel nie, maar 'n gemagtigde beampte kan van hom verlang om bewys te lewer dat hy binne een van die kategorieë val, en indien hy na aanmaning in gebreke bly om aan die beampte sodanige bewys te lewer, word hy *prima facie* geag 'n onbevoegde persoon te wees met betrekking tot sodanige grond of perseel:

(a) 'n Onbevoegde persoon wat die geregistreerde eienaar van onroerende goed in daardie gebied is solank hy die geregistreerde eienaar daarvan bly en sy gewone verblyfplek daar hou;

(b) 'n onbevoegde persoon wat onroerende goed soos in paragraaf (a) beskryf, deur erfopvolging of verkryging na die dood, van 'n geregistreerde eienaar wat 'n onbevoegde persoon was, verkry het, hetsy uit hoofde van 'n testament of intestaat solank hy die geregistreerde eienaar van sodanige eiendom bly en sy gewone verblyfplek daar behou;

(c) die vrou, minderjarige kind, ongehuide dogter of bona fide afhanklike van iemand in paragraaf (a) of (b) bedoel, solank so iemand sy gewone verblyfplek by daardie persoon behou, of 'n weduwee van so iemand of 'n minderjarige kind van so iemand wat by die weduwee inwoon;

(d) nie meer as een persoon wat voltyds as bona fide huisbediende in diens van 'n private huishouer is en wat deur die toepaslike plaaslike bestuur goedgekeurde huisvesting bewoon wat deur sy werkgever verskaf word op die perseel waar hy aldus in diens is nie: Met dien verstande dat hierdie paragraaf nie geld nie wanneer, met behoorlike inagneming van die beskikbaarheid van huisvesting vir daardie persoon in 'n dorp of tehuis of in 'n nasionale staat, die Minister by kennisgewing in die *Staatskoerant* verklaar dat bedoelde vrystelling nie in die stadsgebied of 'n gedeelte daarvan in die kennisgewing vermeld, geld nie;

(e) iemand vir wie huisvesting buite 'n dorp of tehuis deur sy werkgever voorsien word ingevolge die bepalings van hierdie Wet;

(f) iemand wettiglik gehuisves in enkel- of gesinsbehuising;

(g) iemand woonagtig in 'n sendinghuis, 'n private tehuis of dergelike inrigting uitdruklik deur die Minister goedgekeur na oorlegpleging met die betrokke plaaslike bestuur, welke goedkeuring met gelyke oorlegpleging ingetrek kan word;

(h) iemand gehuisves op 'n perseel ingevolge artikel 42 gelisensieer.

Lisensiering van persele

42. (1) (a) Die plaaslike bestuur wat in 'n stadsgebied regsbevoegdheid besit of 'n beampte deur bedoelde plaaslike bestuur vir daardie doel aangewys, kan teen betaling van die gelde (wat ten opsigte van verskillende kategorieë persone wat gehuisves moet word of gebiede of plekke waar daardie persone gehuisves moet word, kan verskil) wat voorgeskryf word, aan die eienaar, huurder of bewoner van 'n perseel binne daardie gebied 'n lisensie uitreik wat aan hom vergunning verleen om 'n bepaalde aantal onbevoegde persone van die een of van die ander geslag of van beide geslagte op daardie perseel te huisves.

(b) The licence referred to in paragraph (a) shall be governed by conditions to be prescribed but may be withdrawn by the local authority at any time, whether or not the period for which it has been issued has expired.

(c) Notwithstanding the provisions of paragraph (b) the Minister may at any time, if he deems it necessary by reason of the situation of the premises in respect of which any licence has been issued or the nature of the accommodation provided by virtue of such licence or any circumstances connected with the occupation of such accommodation, after consultation with the local authority, cause notice to be served on the owner, lessee or occupier concerned and the local authority that he objects to the licence, and thereupon such licence shall lapse with effect from such date as may be specified in the notice, and no licence shall at any time thereafter be issued to such owner, lessee or occupier or in respect of such premises except with the consent of the Minister and on such conditions as he may determine.

(2) In any criminal proceedings under this Act or under the Group Areas Act, 1966, (Act 36 of 1966), the onus of proof that a person falls within any of the categories referred to in section 41 shall be on the accused.

(3) The licence referred to in subsection (1) shall be deemed to be a permit issued under section 21 of the Group Areas Act, 1966.

Special permission to certain classes of disqualified persons to reside upon land outside urban areas

43. (1) Subject to the approval of the Commissioner, the owner of land outside an urban area and outside a township may grant written permission to any disqualified person who is a chief or headman recognized or appointed in terms of section 2 (7) of the Black Administration Act, 1927 (Act 38 of 1927), or is employed by the Government or by the South African Development Trust referred to in the Development Trust and Land Act, 1936 (Act 18 of 1936), or by any other body established under any law relating to the administration or development of Blacks, or who is a minister of religion, evangelist, teacher or scholar or who is aged, chronically infirm or destitute, to reside upon land and no registration, or other fee shall be payable in respect of the residence of such person upon that land.

(2) (a) A Commissioner may subject to such conditions as he may deem fit, grant a written permit to any disqualified person authorizing him to reside either indefinitely or for a specified period upon any alluvial diggings as defined in the Precious Stones Act, 1964 (Act 73 of 1964), and may at any time withdraw any such permit so granted.

(b) A person contravening or failing to comply with a condition of a permit granted to him in terms of paragraph (a), shall be guilty of an offence.

(c) The provisions of this subsection shall not derogate from any provision of the last mentioned Act or of the regulations made thereunder.

(3) Any permission granted under subsection (1) or (2) shall be deemed to be a permit granted under section 21 of the Group Areas Act, 1966 (Act 36 of 1966).

Returns to be made by owner

44. (1) As he may deem it necessary from time to time the Commissioner may, and upon instructions from the Minister shall, require any owner of land outside

(b) Die in paragraaf (a) bedoelde lisensie word beheers deur voorgeskrewe voorwaardes, maar kan te eniger tyd deur die plaaslike bestuur ingetrek word, of die tydperk waarvoor dit uitgereik is verstryk het al dan nie.

(c) Ondanks die bepalings van paragraaf (b) kan die Minister te eniger tyd indien hy dit nodig ag op grond van die ligging van die perseel ten opsigte waarvan 'n lisensie uitgereik is of die aard van die huisvesting wat kragtens so 'n lisensie verskaf word of enige omstandighede in verband met die bewoning van sodanige huisvesting, na oorlegpleging met die plaaslike bestuur, 'n kennisgewing aan die betrokke eienaar, huurder of okkupeerder en die plaaslike bestuur laat besorg ten effekte dat hy teen die lisensie beswaar maak, en daarop verál bedoelde lisensie met ingang van 'n datum in die kennisgewing vermeld, en geen lisensie mag te eniger tyd daarna aan bedoelde eienaar, huurder of okkupeerder of ten opsigte van bedoelde perseel uitgereik word nie dan alleen met toestemming van die Minister en op voorwaardes wat hy mag bepaal.

(2) In enige strafsak ingevolge hierdie Wet of die Wet op Groepsgebiede, 1966 (Wet 36 van 1966), is die bewyslas dat iemand binne enige van die in artikel 41 bedoelde kategorieë val, op die beskuldigde.

(3) Die in subartikel (1) bedoelde lisensie word geag ingevolge artikel 21 van die Wet op Groepsgebiede, 1966, uitgereikte permit te wees.

Spesiale vergunning aan sekere kategorieë onbevoegde persone om op grond buite stadsgebiede te woon

43. (1) Die eienaar van grond buite 'n stadsgebied en buite 'n dorp, kon onderhewig aan die goedkeuring van die Kommissaris, skriftelike vergunning verleen aan 'n onbevoegde persoon wat 'n kaptein of hoofman is, erken of aangestel ingevolge artikel 2 (7) van die Swart Administrasie Wet, 1927 (Wet 38 van 1927), of wat in diens is by die Regering of by die Suid-Afrikaanse Ontwikkelingstrust in die Ontwikkelingstrust en Grond Wet, 1936 (Wet 18 van 1936), bedoel of hy 'n ander liggaam ingestel kragtens 'n wet aangaande die administrasie of ontwikkeling van Swartes, of wat 'n leraar, evangelis, onderwyser of leerling is of wat bejaard, kronies sieklik of gebreklik of doodarm is, om te woon op grond en geen registrasie- of ander gelde is ten opsigte van die verblyf van bedoelde persoon op daardie grond betaalbaar nie.

(2) (a) 'n Kommissaris kan, onderworpe aan die voorwaardes wat hy goedvind, 'n skriftelike permit aan 'n onbevoegde persoon verleen wat hom magtig om vir of 'n onbepaalde of 'n bepaalde tydperk te woon op 'n alluviale delwery soos in die Wet op Edelgesteentes, 1964 (Wet 73 van 1964), omskryf, en kan 'n permit wat aldus verleen is, te eniger tyd intrek.

(b) Iemand wat 'n voorwaarde van 'n permit wat ingevolge paragraaf (a) aan hom verleen is, oortree of versuim om daaraan te voldoen, is aan 'n misdryf skuldig.

(c) Die bepalings van hierdie subartikel doen nie afbreuk aan enige bepaling van genoemde Wet of van die regulasies daarkragtens uitgevaardig nie.

(3) Vergunning ingevolge subartikel (1) of (2) verleen, word geag 'n ingevolge artikel 21 van die Wet op Groepsgebiede, 1966 (Wet 36 van 1966), uitgereikte permit te wees.

Opgawes deur eienaar verstrek te word

44. (1) So dikwels as wat hy dit van tyd tot tyd nodig ag, kan die Kommissaris, en moet hy, indien die Minister dit gelas, van 'n eienaar van grond buite

an urban area and outside a township or any person in the service of or acting for such owner (hereinafter referred to as the agent), to transmit to him within a period specified and in a form prescribed, a return or statement showing—

(a) the number and names of all disqualified persons residing on such owner's land; and

(b) particulars of the authority or permission under which and the terms and conditions upon which each such disqualified person so resides.

(2) If any owner or agent fails to furnish the information required under subsection (1) or furnishes information which is, in the opinion of the Commissioner, insufficient or unsatisfactory, he may as often as he may deem necessary, direct such owner or agent by a notice in writing under his hand, delivered or tendered to such owner or agent, to appear before such Commissioner at a place and on a date and hour stated in such notice, which shall be not less than 14 days after delivery or tender of such notice, and to furnish such Commissioner with all the information within the knowledge of such owner or agent concerning any disqualified person residing on or using such land and any matter relating to such residence or use and to produce to him any book or document as he may specify.

(3) When such owner or agent appears before the Commissioner in compliance with a notice issued under subsection (2), the Commissioner may administer an oath or affirmation to him and may question him in regard to any disqualified person residing on or using land owned or occupied by him or by his principal or on any matter relating to such residence or use, and in doing so, the Commissioner may consult any member of the South African Police or any officer in the public service.

(4) Any owner or agent who—

(a) fails to submit the return or statement referred to in subsection (1) within the period specified or knowingly submits it with incomplete or incorrect particulars or makes therein any false statement;

(b) fails to comply with any notice delivered or tendered to him in terms of subsection (2);

(c) when appearing before the Commissioner fails to answer fully to the best of his knowledge and belief any questions put to him by the Commissioner in terms of subsection (3), or knowingly makes any false statement concerning any disqualified person residing on or using land owned by him or by his principal or concerning any matter relating to such residence or use,

shall be guilty of an offence.

Prohibition on allowing the congregation of disqualified persons on certain land

45. (1) If in the opinion of the Minister—

(a) the congregation of disqualified persons on any land or the situation of the accommodation provided for such persons on any land outside an urban area

'n stadsgebied en buite 'n dorp of iemand in die diens van daardie eienaar of wat namens hom optree (hieronder die verteenwoordiger genoem), eis dat hy aan hom binne 'n bepaalde tydperk en in 'n voorgeskrewe vorm 'n opgawe of verklaring stuur waarin aange-
toon word—

(a) die getal en name van alle onbevoegde persone wat op daardie eienaar se grond woonagtig is; en

(b) besonderhede van die lisensie of vergunning waarkragtens en die bedinge en voorwaardes waar- onder elke sodanige onbevoegde persoon aldus woonagtig is.

(2) Indien 'n eienaar of verteenwoordiger in gebreke bly om die inligting kragtens subartikel (1) verlang, te verskaf of inligting wat volgens die oordeel van die Kommissaris onvoldoende of onbevredigend is, kan hy so dikwels hy dit nodig ag, daardie eienaar of verteenwoordiger deur 'n skriftelike deur hom onder- tekende kennisgewing wat aan bedoelde eienaar of ver- teenwoordiger oorhandig of aangebied word, gelas om op 'n plek, dag en uur in daardie kennisgewing ver- meld, wat nie vroeër mag wees nie as 14 dae na oorhandiging of aanbieding van daardie kennisgewing, voor daardie Kommissaris te verskyn en om aan die Kommissaris al die inligting te verstrek waarvan daar- die eienaar of verteenwoordiger kennis dra ten opsigte van enige onbevoegde persoon wat op bedoelde grond woon of dit gebruik en enige aangeleentheid wat op sodanige bewoning of gebruik betrekking het en aan hom die boek of dokument voor te lê wat hy mag bepaal.

(3) Wanneer daardie eienaar of verteenwoordiger voor die betrokke Kommissaris verskyn ter nakoming van 'n kennisgewing uitgereik kragtens subartikel (2), kan die Kommissaris hom 'n eed oplê of van hom 'n bevestiging afneem en kan hy hom ondervra oor enige onbevoegde persoon wat grond bewoon of gebruik, waarvan hy of sy prinsipaal die eienaar of okkupeerder is of oor enige aangeleentheid wat op daardie bewoning of gebruik betrekking het, en waar hy dit doen, kan die Kommissaris enige lid van die Suid-Afrikaanse Polisie of enige beampte in die Staatsdiens raadpleeg.

(4) Eienaar of verteenwoordiger wat—

(a) in gebreke bly om die in subartikel (1) bedoelde opgawe of verklaring binne die bepaalde tydperk in te dien of dit wetens indien met onvolledige of onjuiste besonderhede of daarin 'n valse verklaring maak;

(b) in gebreke bly om te voldoen aan 'n kennis- gewing ingevolge subartikel (2) aan hom oorhandig of aangebied;

(c) wanneer hy voor die betrokke Kommissaris verskyn, in gebreke bly om enige vraag wat die Kommissaris aan hom ingevolge subartikel (3) gestel het, volledig na sy beste wete en oortuiging te beantwoord, of wetens 'n valse verklaring maak omtrent 'n onbevoegde persoon wat grond bewoon of gebruik waarvan hy of sy prinsipaal die eienaar of okkupeerder is of omtrent enige aangeleentheid wat op daardie bewoning of gebruik betrekking het, is aan 'n misdryf skuldig.

Verbod op toelating van vergadering van onbevoegde persone op sekere grond

45. (1) Indien volgens die oordeel van die Minister—

(a) die vergadering van onbevoegde persoon op enige grond of die ligging van die huisvesting wat vir diegenes op enige grond buite 'n stadsgebied en

and outside a township, or the presence of such persons in any area traversed by them for the purpose of congregating upon any land, is causing a nuisance to persons resident in the vicinity of such land or in such area, as the case may be; or

(b) it is undesirable, having regard to the locality of any land, that disqualified persons should congregate or reside thereon;

he may, subject to the provisions of subsection (2) by notice in writing prohibit the owner of such land from allowing such persons to congregate or reside thereon.

(2) Before the Minister issues any prohibition in terms of subsection (1) he shall advise the owner of the land in question of his intention to issue such prohibition, and allow such owner a reasonable time, which shall be specified when so advising him, to make representations to him in regard to his proposed action.

(3) Any owner of land who allows disqualified persons to congregate upon land in contravention of a prohibition issued in terms of subsection (1), shall be guilty of an offence.

(4) No prohibition under subsection (1) shall apply with reference to any meeting, assembly or gathering connected exclusively with any church or other religious service or church function.

Abolition of labour farms

46. Whenever the Minister has reason to believe that any farm or any portion thereof is used exclusively or primarily for the accommodation or housing of disqualified persons and not for bona fide farming operations, he may by notice addressed to the owner of such farm, direct such owner to reduce within a period stated in such notice, the number of such persons accommodated or housed on such farm to a number determined by him, or direct that no further such persons be accommodated or housed on such farm or any specified portion thereof.

Farmer's consultative boards

47. (1) (a) Whenever the Minister considers it in the public interest to do so, he may by notice in the *Gazette* declare that as from a date specified in such notice, a farmers' consultative board (hereinafter referred to as the consultative board) shall be established for the area referred to therein being an area outside an urban area and outside a township, and such board shall have jurisdiction in respect of all disqualified persons present on farm land in such area.

(b) A Black labour control board which existed on the coming into operation of this Act, shall continue to hold office for the unexpired term of its office as a consultative board constituted under this section.

(2) (a) A consultative board shall be constituted for a period prescribed and shall consist of an officer designated by the Director-General, who shall be chairman, and at least three registered owners of land resident in such area actually carrying on farming operations.

(b) If for any area no such consultative board has been established, the Commissioner shall, in respect of so much of that area as is within the area of his jurisdiction, perform the functions of such a consultative board under this Act.

buite 'n dorp voorsien word of die aanwesigheid van sodaniges in 'n gebied waardeur hulle gaan om op enige grond te vergader, 'n oorlas veroorsaak aan persone woonagtig in die omgewing van daardie grond of, na gelang van die geval, in daardie gebied; of

(b) dit met inagneming van die ligging van enige grond, onwenslik is dat onbevoegde persone daarop vergader,

kan hy, met inagneming van die bepalings van subartikel (2), die eienaar van daardie grond hy skriftelike kennisgewing verbied om toe te laat dat sodanige persone daarop vergader of woon.

(2) Voordat die Minister 'n verbod ingevolge subartikel (1) uitreik, stel hy die eienaar van die betrokke grond in kennis van sy voorneme om so 'n verbod uit te reik en vergun hy aan daardie eienaar 'n redelike tyd, wat vermeld moet word wanneer hy hom aldus in kennis stel, om vertoë in verband met sy voorgenome optrede tot hom te rig.

(3) 'n Eienaar van grond wat strydig met 'n verbod ingevolge subartikel (1) uitgereik, onbevoegde persone toelaat om op grond te vergader of te woon, is aan 'n misdryf skuldig.

(4) Geen verbod kragtens subartikel (1) geld met betrekking tot 'n vergadering, byeenkoms of samekoms wat uitsluitlik in verband staan met 'n kerkdiens of ander godsdiensoefening of kerklike geleentheid nie.

Afskaffing van arbeidsplase

46. Wanneer die Minister rede het om te glo dat 'n plaas of 'n gedeelte daarvan uitsluitlik of hoofsaaklik vir huisvesting of behuising van onbevoegde persone gebruik word en nie vir bona fide-boerdery-bedrywighede nie, kan hy by kennisgewing gerig aan die eienaar van bedoelde plaas, bedoelde eienaar gelas om binne 'n tydperk in daardie kennisgewing vermeld, die getal sodanige persone wat op daardie plaas gehuisves of behuis word, te verminder na 'n getal deur hom bepaal, of gelas dat geen verdere sodanige persone op daardie plaas of 'n bepaalde gedeelte daarvan gehuis of behuis mag word nie.

Raadplegende rade vir boere

47. (1) (a) Wanneer die Minister van oordeel is dat dit in die openbare belang is om dit te doen, kan hy by kennisgewing in die *Staatskoerant* verklaar dat vanaf 'n datum in bedoelde kennisgewing vermeld, 'n raadplegende raad vir boere (hierna 'n raadplegende raad genoem) ingestel word vir die gebied in daardie kennisgewing genoem synde 'n gebied buite 'n stadsgebied en buite 'n dorp, en so 'n raad het regsbevoegdheid ten opsigte van alle onbevoegde persone op plaasgrond in bedoelde gebied.

(b) 'n Swart arbeidsbeheerraad wat op die datum van inwerkingtreding aan hierdie Wet bestaan het, bly vir sy onverstreke dienstermyn aan as 'n raadplegende raad wat ingevolge hierdie artikel ingestel is.

(2) (a) 'n Raadplegende raad word ingestel vir 'n voorgeskrewe tydperk en bestaan uit 'n beaampte deur die Direkteur-generaal aangewys, wie voorsitters is, en minstens drie geregistreerde eienaars van grond woonagtig in die gebied, wie werklik boer.

(b) Indien so 'n raadplegende raad nie vir 'n gebied ingestel is nie, moet die Kommissaris ten opsigte van dié deel van daardie gebied wat binne sy regsgebied geleë is, die werksaamhede van 'n raadplegende raad kragtens hierdie Wet verrig.

(c) There may be paid to each member of a consultative board, not being an officer in the public service, his reasonable expenses for travelling and subsistence while engaged upon the business of that board out of moneys appropriated for the purpose by Parliament.

(d) The meetings of a consultative board (including a quorum for the holding of such a meeting) and the procedure to be followed shall be as prescribed.

(e) The person appointed as chairman of a consultative board shall not have a right to vote at a meeting of that board except in the event of an equality of votes, in which case he shall have a casting vote.

(3) (a) If a consultative board has reason to believe that the number of disqualified persons on a particular piece of land is unduly large or that for any other reason an investigation into the number of such persons on such land is necessary, or if it is requested in writing by an owner of land in such area or by a Commissioner to carry out an investigation into the number of disqualified persons on any land in such area, it shall by notice in writing call upon the owner of that land to appear before the consultative board on a date and at a place and time specified in such notice to show cause why the number of such persons on such land should not be reduced on the ground that there are more such persons on such land than are actually and bona fide required by him for domestic services or farming operations carried on by him on such land or on any other land held by him elsewhere than in an urban area.

(b) Upon the day and at the place specified in the notice aforesaid or on any day to which the consultative board may postpone the hearing, any owner upon whom such notice has been served, shall appear before the consultative board and show cause as aforesaid or submit to the order of that board: Provided that if such owner does not so appear, that board may make any investigation, hold any enquiry or make any determination or order under this section in his absence.

(c) The consultative board shall after inquiry determine the number of disqualified persons (other than their dependants or persons referred to in section 43) who may be resident on the land in question and if there are more than that number so resident, it may order that the number so resident be reduced and may determine a period of time, not exceeding six months after the date of such order, within which such reduction shall take place, and thereupon such owner shall take such steps as may be lawful and necessary to effect the removal within such period of so many of the persons so resident on his land as exceed the number so determined by the consultative board and if he fails to take such steps within such period, he shall be guilty of an offence.

(d) A consultative board may carry out an investigation, hold an enquiry or make a determination or order in respect of any land notwithstanding the fact that it may previously have carried out an investigation, held an inquiry or made a determination or order in respect of the same land.

(e) If an owner owns land in the area of jurisdiction of more than one such consultative board, the consultative board for the area in which such owner normally resides shall have jurisdiction to make the determination under paragraph (c) in respect of all the land of such owner or in respect of any particular land.

(c) Aan elke lid van raadplegende raad, wat nie 'n amptenaar in die staatsdiens is nie, kan uit gelde vir die doel deur die Parlement beskikbaar gestel, sy redelike reis- en verblyfkooste, terwyl hy met die sake van die raad besig is, betaal word.

(d) Die vergaderings van 'n raadplegende raad (met inbegrip van 'n kworum vir die hou van so 'n vergadering) en die prosedure wat gevolg moet word, is soos voorgeskryf.

(e) Die persoon wat as voorsitter van 'n raadplegende raad aangestel is, het geen reg om op 'n vergadering van daardie raad te stem nie, behalwe in geval van 'n staking van stemme, in watter geval hy 'n beslissende stem het.

(3) (a) Indien 'n raadplegende raad rede het om te vermoed dat die getal onbevoegde persone op enige besondere grond buitensporig groot is, of dat om 'n ander rede 'n ondersoek na die getal sodanige persone nodig is, of indien hy skriftelik versoek word deur 'n eienaar van grond in dié gebied of deur 'n Kommissaris om ondersoek in te stel na die getal onbevoegde persone op enige grond, moet hy die eienaar van daardie grond by skriftelike kennisgewing aansê om voor die raadplegende raad te verskyn op 'n datum en tyd en in dié kennisgewing vermeld, om redes aan te voer waarom die getal sodanige persone op die grond, nie verminder moet word nie op grond daarvan dat daar meer sodanige persone op daardie grond is as wat werklik en bona fide deur hom benodig word vir huiswerk of vir boerderybedrywighede wat hy beoefen op daardie grond of op enige ander grond wat hy elders as in 'n stadsgebied besit.

(b) Op die dag en op die plek vermeld in die voormelde kennisgewing of op enige dag tot wanneer die raadplegende raad die verhoor uitstel, moet 'n eienaar aan wie so 'n kennisgewing bestel is, voor die raadplegende raad verskyn en redes aanvoer soos vermeld of hom onderwerp aan die bevel van dié raad: Met dien verstande dat indien bedoelde eienaar nie aldus verskyn nie, dié raad ingevolge hierdie artikel in sy afwesigheid 'n ondersoek kan instel, 'n ondersoek kan hou of 'n vasstelling of bevel kan maak of uitvaardig.

(c) Die raadplegende raad moet na ondersoek d'e getal onbevoegde persone (uitgesonderd hul afhanklikes en diegene bedoel in artikel 43) wat op die betrokke grond mag woon, vasstel, en as meer as die getal aldus woonagtig is, kan hy beveel dat die getal aldus woonagtig verminder word en 'n tydperk bepaal van hoogstens ses maande na die datum van die bevel, waarbinne die vermindering moet geskied, en daarop moet die eienaar die stappe doen wat wettig en nodig is om binne bedoelde tydperk die verwydering te bewerkstellig van soveel van die persone aldus op sy grond woonagtig as wat meer is as die getal aldus deur die raadplegende raad vasgestel, en as hy in gebreke bly om sodanige stappe binne bedoelde tydperk te doen, is hy aan 'n misdryf skuldig.

(d) 'n Raadplegende raad kan ten opsigte van enige grond 'n ondersoek instel, 'n ondersoek hou of 'n vasstelling of bevel maak of uitvaardig ondanks die feit dat hy tevore ten opsigte van dieselfde grond ondersoek ingestel het, 'n ondersoek gehou het of 'n vasstelling of bevel gemaak of uitgevaardig het.

(e) Indien 'n eienaar grond in die regsgebied van meer as een raadplegende raad besit, het die raadplegende raad vir die gebied waarin daardie eienaar normaalweg woon, regsbevoegdheid om die vasstelling ingevolge paragraaf (c) te maak ten opsigte van al die grond van daardie eienaar of ten opsigte van 'n bepaalde stuk grond.

(f) A consultative board conducting any investigation under this section may in its discretion consult any other such board for a recommendation as to the determination to be made under paragraph (c) in respect of any particular land in such other area.

(g) (i) No owner in respect of whose land a determination has been made and is in force, shall at any time allow a greater number of persons to reside on such land than the number determined by the consultative board: Provided that the consultative board may from time to time and on the application of such owner, after due inquiry, rescind or vary its order for good cause shown.

(ii) Any person who contravenes the provisions of subparagraph (i) shall be guilty of an offence.

(h) A copy of an order made by the consultative board shall be transmitted by the chairman of that board to the Commissioner of the area in which the land in respect of which the order is made is situate, and such Commissioner shall note the terms of such order in a register to be kept by him for the purpose in the manner prescribed and which may be inspected by any person free of charge during office hours.

(i) Any person who is aggrieved by any determination or order made by the consultative board may in the manner and within the period prescribed, appeal against that determination or order to the Minister, whose decision on any such appeal shall be final.

(j) Notwithstanding anything to the contrary in this section, the consultative board shall have no jurisdiction to determine or to take into consideration for the purposes of a determination—

(i) any dependant of a person lawfully residing on the land concerned;

(ii) any person permitted under section 43 to be on the land concerned;

(iii) any persons of a category which the Minister may for this purpose define by notice in the *Gazette*.

Accommodation directives and accommodation manager

48. (1) An employer shall provide such accommodation for the housing of his Black employees or for the families of such employees as may be prescribed.

(2) An employer shall appoint an accommodation manager to be approved by the Director-General in respect of every accommodation complex used for the housing of 50 or more Black employees, whether or not they are all in the service of that employer.

(3) No accommodation manager shall act for more than one employer save where this is specially authorised by the Director-General.

(4) An accommodation manager shall exercise his calling in accordance with the provisions of this Act and such directives as he may receive from the Director-General.

Facilities be afforded to inspectors, medical officers and Commissioners by employers

49. (1) An employer or person in charge of Black employees shall afford every reasonable facility to an inspector, a medical officer or Commissioner for the carrying out of the duties imposed upon him by this Act.

(2) Any employer or person who fails to comply with the provisions of subsection (1) shall be guilty of an offence.

(f) 'n Raadplegende raad wat 'n ondersoek ingevolge hierdie artikel instel, kan na goeëdunde enige ander sodanige raad nader om 'n aanbeveling aangaande die vasstelling wat kragtens paragraaf (c) ten opsigte van 'n bepaalde stuk grond in daardie ander gebied gemaak moet word.

(g) (i) Geen eienaar ten opsigte van wie se grond 'n vasstelling gemaak is en van krag is, mag te eniger tyd toelaat dat 'n groter getal persone as die getal deur die raadplegende raad vasgestel, op die grond woon nie: Met dien verstande dat die raadplegende raad van tyd tot tyd en op aansoek deur bedoelde eienaar na ondersoek sy bevel, om 'n gegronde rede aanvoer, kan intrek of wysig.

(ii) Iemand wat die bepalings van subparagraaf (i) oortree, is aan 'n misdryf skuldig.

(h) 'n Afskrif van 'n bevel deur die raadplegende raad word deur die voorsitter van dié raad gestuur aan die Kommissaris van die gebied waarin die grond, ten opsigte waarvan die bevel uitgevaardig is, geleë is, en bedoelde Kommissaris moet die bepalings van die bevel aanteken in 'n register wat deur hom vir dié doel op die voorgeskrewe wyse gehou moet word en wat deur enigeen gedurende kantoorure kosteloos ingesien kan word.

(i) Iemand wat hom veronreg voel deur 'n vasstelling of bevel gemaak of uitgevaardig deur die raadplegende raad, kan op die wyse en binne die tydperk voorgeskryf, teen daardie vasstelling of bevel appelleer na die Minister, wie se beslissing oor so 'n appel afdoende is.

(j) Ondanks andersluidende bepalings in hierdie artikel, het 'n raadplegende raad geen bevoegdheid om 'n vasstelling te maak van of om vir doeleindes van die maak van 'n vasstelling, in oorweging te neem—

(i) 'n afhanklike van iemand wat wettiglik op die betrokke grond woon;

(ii) iemand ingevolge artikel 43 toegelaat om op die betrokke grond te wees;

(iii) 'n kategorie persone vir dié doel deur die Minister by kennisgewing in die *Staatskoerant* omskryf.

Huisvestings, voorskrifte en behuisingsbestuurder

48. (1) 'n Werkgewer moet voorsiening maak vir sodanige huisvesting en behuising van sy swart werknemers of vir die gesinne van sodanige werknemers as wat voorgeskryf is.

(2) 'n Werkgewer stel 'n behuisingsbestuurder aan wat deur die Direkteur-generaal goedgekeur moet word, ten opsigte van elke behuisingskompleks aangewend vir die behuising van 50 of meer Swart werknemers, ongeag of hulle in die diens van daardie werkgewer is al dan nie.

(3) Geen behuisingsbestuurder tree vir meer as een werkgewer op nie tensy uitdruklik daartoe gemagtig deur die Direkteur-generaal.

(4) 'n Behuisingsbestuurder oefen sy beroep uit ooreenkomstig die bepalings van hierdie Wet en sodanige voorskrifte wat hy van die Direkteur-generaal ontvang.

Fasiliteite deur werkgewers aan inspekteurs, mediese beamptes en Kommissarisse verleen te word

49. (1) 'n Werkgewer van of persoon wat oor Swart werknemers aangestel is moet alle redelike fasiliteite verleen aan 'n inspekteur, 'n mediese beampte of Kommissaris by die uitvoering van die pligte hom by hierdie Wet opgedra.

(2) 'n Werkgewer of persoon wat versuim om aan die bepalings van subartikel (1) te voldoen is aan 'n misdryf skuldig.

Suspension of municipal by-law in respect of any mine or works

50. The State President may by proclamation in the *Gazette* in respect of any mine or works referred to in the Mines and Works Act, 1956 (Act 27 of 1956), suspend the operation of any by-law made by any local authority or local government body and relating to any matter dealt with by regulation, but no legal proceedings which at the date of the suspension have been taken under the suspended by-law shall be affected thereby: Provided that no proclamation suspending any such by-law shall be issued without prior consultation with such local authority or local government body.

CHAPTER VI.—MISCELLANEOUS PROVISIONS

Non-production of documents

51. Any person who fails without reasonable cause or refuses to produce on demand to an authorised officer any authority, permit, licence, certificate or other document which such person is required under this Act to hold or possess, shall be guilty of an offence.

Miscellaneous offences in regard to documents issued under this Act

52. (1) Any person who—

(a) with intent to deceive makes use for any purpose whatsoever, of any authority, permit, licence, certificate or other document, whether current or expired, referred to in this Act, other than his own;

(b) willfully alters, destroys or mutilates any authority, permit, licence, certificate or document referred to in this Act or unlawfully withholds such authority, permit, licence, certificate or document from any person entitled to the possession thereof;

(c) forges any authority, permit, licence, certificate or other document or stamp referred to in this Act;

(d) without authority sells or otherwise disposes of any authority, permit, licence, certificate, document or stamp referred to in paragraph (c);

(e) with intent to deceive, issues or makes use of any false document which purports to have been issued under this Act or to convey authority or permission to any person to be, enter or remain in any area;

(f) in any way aids or abets any person in the commission of any of the acts described in paragraphs (a), (b), (c), (d) and (e);

shall be guilty of an offence.

(2) It shall be no defence to any charge under subsection (1) that the person or body which purports to have issued any authority, permit, licence, certificate or other document or to have conveyed any authority or permission referred to in the said subsection, is not empowered under this Act to issue such authority, permit, licence, certificate or document or to convey such authority or permission.

Interference with authorised officers

53. Any person who—

(a) assaults or resists or wilfully obstructs, hinders or interferes with an authorised officer in the exercise of his powers or the performance of his duties or functions; or

Opskorting van munisipale verordeninge ten opsigte van 'n myn of bedryf

50. Die Staatspresident kan by proklamasie in die *Staatskoerant* die toepassing van 'n verordening wat deur plaaslike bestuur of 'n plaaslike bestuursliggaam uitgevaardig is en wat betrekking het op 'n aangeleentheid wat by regulasie gereël word, ten opsigte van 'n myn of bedryf soos in die Wet op Myne en Bedrywe, 1956 (Wet 27 van 1956), bedoel, opskort maar geen geregtelike stappe wat op die datum van die opskorting ingevolge die opgeskorte verordening gedoen is, word daardeur geraak nie: Met dien verstande dat geen proklamasie wat so 'n verordening opskort sonder voorafgaande raadpleging met bedoelde plaaslike bestuur of plaaslike bestuursliggaam uitgereik word nie.

HOOFSTUK VI.—DIVERSE BEPALINGS

Oorlegging van dokumente

51. Iemand wat sonder redelike oorsaak versuim of weier om op aanvraag 'n magtiging, permit, lisensie, sertifikaat of ander dokument wat so iemand ingevolge hierdie Wet moet hou of besit, aan 'n gemagtigde beamppte te toon, is aan 'n misdryf skuldig.

Diverse oortredings ten opsigte van dokumente kragtens hierdie Wet uitgereik

52. (1) Iemand wat—

(a) met bedrieglike opset, vir watter doel ook al gebruik maak van 'n magtiging, permit, lisensie, sertifikaat of ander dokument, hetsy geldend of verstreke, in hierdie Wet bedoel en wat nie aan hom behoort nie;

(b) 'n magtiging, permit, lisensie, sertifikaat of dokument in hierdie Wet bedoel, opsetlik verander, vernietig of skend, of onwettig so 'n permit, lisensie, sertifikaat of dokument van iemand wat op die besit daarvan geregtig is, weerhou;

(c) 'n magtiging, permit, lisensie, sertifikaat of ander dokument of seël in hierdie Wet bedoel, vervals;

(d) 'n magtiging, permit, lisensie, sertifikaat, dokument of seël in paragraaf (c) bedoel, sonder magtiging verkoop of andersins daarvoor beskik;

(e) met bedrieglike opset, 'n valse dokument wat heet kragtens hierdie Wet uitgereik te gewees het of heet magtiging of toestemming te verleen aan iemand om in 'n gebied te wees, dit binne te gaan of daarin te bly, uitreik of daarvan gebruik maak;

(f) op die een of ander wyse iemand by die pleeg van een van die in paragrawe (a), (b), (c), (d) en (e) beskrewe misdrywe, behulpsaam is of hom daartoe aanspoor,

is aan 'n misdryf skuldig.

(2) Dit is geen verweer teen 'n aanklag ingevolge subartikel (1) nie dat die persoon of liggaam wat 'n in daardie subartikel bedoelde magtiging, permit, lisensie, sertifikaat of ander dokument heet uit te gereik het of 'n in daardie subartikel bedoelde magtiging of vergunning heet te verleen het, nie kragtens hierdie Wet gemagtig was om bedoelde magtiging, permit, lisensie, sertifikaat of dokument uit te reik of om bedoelde magtiging of vergunning te verleen nie.

Bemoeiing met gemagtigde beamptes

53. Iemand wat—

(a) 'n gemagtigde beamppte in die uitoefening van sy bevoegdhede of die verrigting van sy pligte of werksaamhede, aanrand of weerstaan of opsetlik belemmer, hinder of lastig val; of

(b) in order to compel any authorised officer to do or to abstain from doing any act in respect of the exercise of his powers or the performance of his duties or functions, or on account of such authorised officer having done or abstained from doing such an act, threatens or suggests the use of violence to, or restraint upon such authorised officer or any of his relatives or dependants, or threatens or suggests any injury to the property of such authorised officer or of any of his relatives or dependants;

shall be guilty of an offence.

Control of rubber stamps

54. Any person who without lawful cause (the onus of proof whereof shall be on such person) and otherwise than in the ordinary course of his employment, has in his possession any rubber stamp or other similar instrument capable of making an endorsement substantially similar to that prescribed in this Act or in the Blacks (Abolition of Passes and Co-ordination of Documents) Act, 1952 (Act 67 of 1952), or the regulations made under that Act, in a document contemplated in section 31 (3) (b) shall be guilty of an offence, and the court convicting any such person may, in addition to any other punishment, order the confiscation of such stamp or instrument.

Special provisions in regard to persons acting as consultants for disqualified persons

55. (1) No person, including a person operating a trust account, other than an attorney or an advocate practising as such, or a person authorised by law, may demand, accept or receive any money or reward or permit payment to him of any money or reward in respect of any assistance or service rendered, or proposed, alleged or pretended to be rendered, to or on behalf of a disqualified person by such first mentioned person or by some other person in connection with—

(a) the obtaining or the granting of permission to a disqualified person under any of the provisions of this Act, to enter, be or remain in any area;

(b) the application for, or the issue to a disqualified person of, a document contemplated in section 31 (3) (b), or the making of an entry or endorsement in such a document under or purporting to be under the provisions of any law;

(c) the detention, accommodation, removal or repatriation of any disqualified person under any of the provisions of this Act;

(d) any consultation or correspondence on a matter mentioned in paragraph (a), (b) or (c) or in connection with his attendance at, or making of representations to, any office of a Commissioner or officer of a local authority, in regard to any such matter.

(2) (a) Any person who contravenes any provision of subsection (1), shall be guilty of an offence and upon a first conviction be liable to a fine not exceeding R500 or in default of payment to imprisonment for a period not exceeding six months, and in addition a sum of money equal to the sum of money proved to have been paid to such person in contravention of the said subsection shall be declared by the court convicting such

(b) ten einde 'n gemagtigde beampte te dwing om 'n handeling met betrekking tot die uitoefening van sy bevoegdhede of die verrigting van sy pligte of werksaamhede te verrig of na te laat, of omdat so 'n gemagtigde beampte so 'n handeling verrig of nagelaat het, dreig om geweld of dwang te gebruik of die gebruik van geweld of dwang voorstel teen daardie gemagtigde beampte of enige van sy naasbestaendes of afhanklikes of dreig om die eiendom van daardie gemagtigde beampte of inspekteur of van enige van sy naasbestaendes of afhanklikes te beskadig of die beskadiging daarvan voorstel;

is aan 'n misdryf skuldig.

Beheer oor rubberstempels

54. Iemand wat sonder wettige rede (waarvan die bewyslas op bedoelde persoon rus) en anders as in die gewone loop van sy diensverrigting, 'n rubberstempel of ander soortgelyke instrument in sy besit het waarmee 'n inskrywing in hoofsaak soortgelyk aan dié voorgeskryf in hierdie Wet of in die Swartes (Afskaffing van Passe en Koördinerings van Dokumente) Wet, 1952 (Wet 67 van 1952), of die regulasies kragtens daardie Wet uitgevaardig, is 'n dokument in artikel 31 (3) (b) bedoel gemaak kan word, is aan 'n misdryf skuldig, en die hof wat bedoelde persoon skuldig bevind, kan benewens enige ander straf, die verbeurdverklaring van daardie stempel of instrument gelas.

Spesiale bepalings ten opsigte van persone wat as raadgevers vir onbevoegde persone optree

55. (1) Niemand, met inbegrip van 'n persoon wat 'n trustrekening beheer, uitgesonderd 'n prokureur of 'n advokaat wat as sodanige praktiseer en 'n persoon wat by wet gemagtig is, mag geld of vergoeding vorder, aanneem of ontvang of toelaat dat geld of vergoeding aan hom betaal word nie ten opsigte van enige hulp verleen of dienste gelewer, of enige hulp of dienste wat, na dit voorgestel, beweer of voorgegee word, verleen of gelewer word, aan of ten behoeve van 'n onbevoegde persoon deur sodanige persoon of deur iemand anders in verband met—

(a) die verkryging van of die toestaan van vergunning aan 'n onbevoegde persoon kragtens die een of die ander van die bepalings van hierdie Wet om 'n gebied binne te gaan of daarin te wees of te bly;

(b) die aansoek om, of die uitreiking aan 'n onbevoegde persoon van, 'n dokument in artikel 31 (3) (b) bedoel of die aanbring van 'n inskrywing of endossement in so 'n dokument kragtens of na bewering kragtens die een of ander wetsbepaling;

(c) die aanhou, huisvesting, verwydering of repatriasie van 'n onbevoegde persoon kragtens die een of die ander van die bepalings van hierdie Wet;

(d) enige raadpleging of korrespondensie oor 'n aangeleentheid genoem in paragraaf (a), (b) of (c) of in verband met sy opwagting by, of die rig van verhoë tot 'n kantoor van 'n Kommissaris of beampte van 'n plaaslike bestuur, aangaande so 'n aangeleentheid.

(2) (a) Iemand wat 'n bepaling van subartikel (1) oortree, is aan 'n misdryf skuldig en by eerste skuldigbevinding vir so 'n oortreding strafbaar met 'n boete van hoogstens R500 of by wanbetaling met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens ses maande, en daarbenewens word 'n bedrag geld gelyk aan die som geld wat, na bewys is, strydig met die bepalings van subartikel (1) aan daardie persoon betaal is, deur die hof wat daardie persoon skuldig bevind,

person to be forfeited to the State, and on a second or subsequent conviction to a fine of not less than R500 or in default of payment to imprisonment for a period of not less than six months;

(b) Any sum of money which has been declared to the forfeited to the State in terms of paragraph (a) may be recovered as if the order of forfeiture were a judgment in a civil case in favour of the State.

(c) The Minister may in his discretion authorise the payment of the whole or any portion of any sum of money recovered under paragraph (b) to the complainant or to any other person determined by the Minister.

(3) In any criminal proceedings for a contravention of subsection (2)—

(a) any money proved to have been paid ostensibly as an insurance premium or partly towards such a premium or as a subscription entitling the payer to membership of any club or other organisation or some other benefit, shall be deemed to have been paid in contravention of subsection (1) if it is proved that the payee, club or organisation or some other person renders, or proposes, alleges or pretends to render any such assistance or service as is referred to in subsection (1);

(b) any person who is proved to have issued, handed over or delivered to any disqualified person any document to the effect that—

(i) such disqualified person desires to enter, be or remain in any area, or desires the issue of any document to him or the making of any entry or endorsement in such document;

(ii) such disqualified person requests that he be allowed to enter, or remain in any area, or that any document be issued to him or that any entry or endorsement be made in such document;

(iii) such disqualified person has been given permission to enter, be or remain in any area, or that any document has been issued to him or that an endorsement has been made in such document or that he has applied for or is awaiting the issue to him of such document; or

(iv) such disqualified person has consulted him in regard to any of the matters mentioned in subparagraphs (i), (ii) and (iii) or should report to him or to any other person, shall be presumed to have received money or a reward from such disqualified person in contravention of subsection (1) unless the contrary is proved: Provided that this presumption shall not apply if the document was issued, handed over or delivered by an officer of the Government or of a local authority acting in the course of his duty.

Exemptions by Minister

56. The Minister may in his discretion exempt any Black or any prescribed group or category of Blacks and in the manner prescribed from any of or all the provisions of this Act and may likewise withdraw any such exemption.

aan die Staat verbeurd verklaar en by 'n tweede of latere skuldigbevinding vir so 'n oortreding, met 'n boete van minstens R500 of by wanbetaling met gevangenisstraf vir 'n tydperk van minstens ses maande.

(b) Enige bedrag geld wat ingevolge paragraaf (a) aan die Staat verbeurd verklaar is, kan verhaal word asof die verbeurrverklaringsbevel 'n vonnis in 'n siviele geding ten gunste van die Staat is.

(c) Die Minister kan na goeddunke magtiging verleen dat die geheel of 'n gedeelte van 'n bedrag geld wat kragtens paragraaf (b) verhaal word, aan die klaer of aan 'n ander deur die Minister bepaalde persoon betaal word.

(3) In 'n strafsak weens 'n oortreding van subartikel (2)—

(a) word geld wat na bewys word oënskynlik betaal is as 'n assuransiëpremie of as deel van so 'n premie of as 'n subskripsie wat die betaler geregtig maak op lidmaatskap van 'n klub of ander organisasie of op enige ander voordeel, geag strydig met die bepalings van subartikel (1) betaal te gewees het indien bewys word dat die ontvanger, klub of organisasie of iemand anders enige in subartikel (1) bedoelde hulp verleen of diens lewer of voorstel, beweer of voorgee dat hy dit verleen of lewer;

(b) word vermoed dat iemand wat na bewys word aan 'n onbevoegde persoon 'n dokument uitgereik, oorhandig of gelewer het ten effekte dat—

(i) daardie onbevoegde persoon verlang om 'n gebied binne te gaan, daarin te wees of te bly, of verlang dat 'n dokument aan hom uitgereik word of dat 'n inskrywing of endossement in so 'n dokument aangebring word;

(ii) daardie onbevoegde persoon versoek het dat hy toegelaat word om 'n gebied binne te gaan, daarin te wees of te bly, of dat 'n dokument aan hom uitgereik word of dat 'n inskrywing of endossement in daardie dokument aangebring word; of

(iii) aan daardie onbevoegde persoon vergunning verleen is om 'n gebied binne te gaan, daarin te wees of te bly, of dat 'n dokument aan hom uitgereik is of 'n endossement in die dokument aangebring is of dat hy aansoek gedoen het om, of wag op die uitreiking aan hom van, so 'n dokument; of

(iv) daardie onbevoegde persoon hom geraadpleeg het met betrekking tot die een of die ander van die in subparagrafe (i), (ii) en (iii) genoemde aangeleenthede of hom by hom of 'n ander persoon moet aanmeld,

geld of vergoeding van daardie Swarte strydig met die bepalings van subartikel (1) ontvang het, tensy die teendeel bewys word: Met dien verstande dat hierdie vermoede nie van toepassing is nie indien die dokument uitgereik, oorhandig of gelewer is deur 'n beambte van die Regering of van 'n plaaslike bestuur handelende in die uitvoering van sy pligte.

Vrystellings deur Minister

56. Die Minister kan na goeddunke 'n Swarte of voorgeskrewe groep of kategorie Swartes op die voorgeskrewe wyse vrystel van enige van of al die bepalings van hierdie Wet en kan insgelyks so 'n vrystelling intrek.

Determination of age

57. Whenever under this Act any dispute arises as to whether or not a person has attained a certain age, the matter may be referred to a Commissioner who may estimate the age of such person by his appearance or from any information which is available or who may, if in doubt, refer such person to a district surgeon whose decision thereon shall be final.

Establishment and functions of community guards

58. (1) The Minister may, after consultation with the Minister of Police and a council, or two or more such councils jointly, establish for the area or areas of such council or councils a community guard for—

- (a) the preservation of the safety of the inhabitants of the area or areas concerned;
- (b) the maintenance of law and order therein;
- (c) the prevention of crime therein; and
- (d) the performance of the functions of a messenger according to customary law among Black persons in respect of the exercising of the judicial power of any person on whom such power has been conferred under any law.

(2) The constitution of any community guard so established, the control and management thereof and the appointment, powers, functions, duties and discipline of the members thereof, shall be as prescribed by the Minister after consultation with the Minister of Police.

(3) Nothing in this section contained shall be construed as derogating from the powers, functions and duties of the South African Police or a member thereof or any peace officer.

Savings

59. Nothing in this Act shall be construed as—

(a) preventing any person from acquiring any limited interest in land if the acquisition of such interest in land has been sanctioned by the local authority and approved by the Minister, who may grant his approval subject to such conditions as he may deem fit; or

(b) applying to any accommodation upon any mine or works within the meaning of those terms as defined in section 1 of the Mines and Works Act, 1956 (Act 27 of 1956), for Blacks employed by the person or body operating such mine or works, which has been approved as to its situation by the Minister or a person acting under his authority which the Minister may, subject to such conditions as he may determine, exclude from its operation; or

(c) applying to any accommodation at any other place for accommodating disqualified persons which the Minister may subject to such conditions as he may determine, exclude from its operation.

Regulations

60. (1) (a) The Minister may of his own volition or at the request of a local authority make regulations, as to any matter to be prescribed or which is in the opinion of the Minister necessary or desirable for the effective implementation and operation of the provisions of this Act or for the effective administration or regulation of any matter connected therewith.

Vasstelling van ouderdom

57. Wanneer ingevolge hierdie Wet 'n geskil ontstaan oor die vraag of iemand 'n bepaalde ouderdom bereik het al dan nie, word die aangeleentheid verwys na 'n Kommissaris wie die ouderdom van bedoelde persoon kan skat volgens sy uiterlike of beskikbare inligting of wie, indien hy sou twyfel, bedoelde persoon na 'n distriksgeneesheer kan verwys wie se beslissing daarvoor afdoende is.

Instelling en werksaamhede van gemeenskapswagte

58. (1) Die Minister kan, na oorleg met die Minister van Polisie en 'n bestuur, of twee of meer sodanige besture gesamentlik, vir die gebied of gebiede van die bestuur of besture 'n gemeenskapswag instel vir—

- (a) die bewaring van die veiligheid van die inwoners van die betrokke gebied of gebiede;
- (b) die handhawing van wet en orde daarin;
- (c) die voorkoming van misdaad daarin; en
- (d) die verrigting van die werksaamhede van 'n bode ooreenkomstig gewoontereg by Swartes ten opsigte van die uitoefening van die regsprekende bevoegdheid van 'n persoon aan wie sodanige bevoegdheid kragtens hierdie Wet verleen is.

(2) Die samestelling van 'n gemeenskapswag aldus ingestel, die beheer en bestuur daarvan en die aanstelling, bevoegdhede, werksaamhede, pligte en dissipline van die lede daarvan is soos deur die Minister na oorleg met die Minister van Polisie voorgeskryf word.

(3) Die bepalinge van hierdie artikel word nie só uitgelê nie dat dit afbreuk doen aan die bevoegdhede, funksies en pligte van die Suid-Afrikaanse Polisie, 'n lid daarvan of 'n vredesbeampte.

Voorbehoude

59. Geen bepaling van hierdie Wet het die bedoeling—

(a) om iemand te verhinder om 'n beperkte belang by grond te verkry nie indien die verkryging van so 'n belang by grond deur die plaaslike bestuur gemagtig en deur die Minister wat sy goedkeuring kan verleen onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat hy goed ag, goedgekeur is; of

(b) om van toepassing te wees nie op huisvesting op 'n myn of by 'n bedryf binne die bedoeling van daardie uitdrukkings soos in artikel 1 van die Wet op Myne en Bedrywe, 1956 (Wet 27 van 1956), omskryf, vir Swartes in diens van die persoon of liggaam wat so 'n myn of bedryf bestuur, wat, vir sover dit die ligging daarvan betref, deur die Minister of iemand wat op sy gesag handel, goedgekeur is, onderworpe aan die voorwaardes deur hom bepaal, van die toepassing daarvan mag uitsluit;

(c) om van toepassing te wees nie op huisvesting op enige ander plek vir die huisvesting van onbevoegde persone wat die Minister, onderworpe aan die voorwaardes deur hom bepaal, van die toepassing daarvan mag uitsluit.

Regulasies

60. (1) (a) Die Minister kan uit eie beweging of op versoek van 'n plaaslike bestuur, regulasies uitvaardig betreffende 'n saak wat voorgeskryf moet word of wat volgens die oordeel van die Minister, nodig of wenslik is vir die doeltreffende uitvoering en werking van die bepalinge van hierdie Wet of vir die doeltreffende administrasie of regulering van 'n daarmee verbandhoudende aangeleentheid.

(b) Any regulation made by the Minister by virtue of the provisions of paragraph (a) shall be published in the *Gazette*.

(c) Notwithstanding anything to the contrary in paragraph (a) contained, the Minister may make regulations as to all or any of the matters contemplated in that paragraph and publish such regulations in the *Gazette* for the guidance of local authorities.

(d) When the Minister considers it advisable to do so, he may, after reference to the local authority concerned, by notice in the *Gazette* declare that all or any of the regulations referred to in paragraph (c) and any subsequent amendments thereof shall apply in the area specified in such notice and thereupon such regulations shall apply in such area to the exclusion of any other regulations relating to the same matters and applicable in such area.

(2) Different regulations may be made under this section in respect of different areas and in respect of different categories of persons.

(3) The regulations may prescribe penalties for any contravention thereof or failure to comply therewith.

(4) A local authority shall cause copies of the regulations referred to in subsection (1) to be available in the offices of such authority for the information of persons interested therein.

Interpretation in respect of a council

61. The provisions of section 22 of the Black Affairs Administration Act, 1971 (Act 45 of 1971), shall apply *mutatis mutandis* in respect of a council in which is vested or which has been charged with a power or function referred to therein, any reference therein or in any regulation made thereunder to a board or an administration area being construed as a reference to the council and its area of jurisdiction.

Competent judicial authority concerning the hearing of certain cases

62. Subject to the provisions of the Black Administration Act, 1927 (Act 38 of 1927), any contravention of a provision of this Act shall be heard by a Commissioner and any civil matter founded on an act or omission arising from such a provision shall be heard in the Commissioner's Court irrespective of who the parties may be and irrespective of whether or not the matter is ordinarily beyond the jurisdiction of such a court: Provided that any civil action founded on an act or omission arising from a provision of a regulation relating to a matter contemplated in sections 13 and 14 may be heard also in a magistrate's court: Provided further that a party who institutes such a civil action in a court other than a Commissioner's Court may recover costs only in accordance with the scale which is applicable in a Commissioner's Court.

General penalties

63. Any person who by any act or omission contravenes or fails to comply with any provision of this Act shall, where no penalty is specially prescribed, be liable on conviction to a fine not exceeding R250 or, in default of payment, to imprisonment for a period not exceeding six months, and in the case of a continuing offence, to an additional fine not exceeding R20 or, in

(b) 'n Regulasie deur die Minister uit hoofde van die bepalings van die paragraaf (a) uitgevaardig word in die *Staatskoerant* afgekondig.

(c) Ondanks 'n andersluidende bepaling in paragraaf (a), kan die Minister regulasies uitvaardig betreffende enige van of al die aangeleenthede in daardie paragraaf bedoel en sodanige regulasies in die *Staatskoerant* afkondig vir die leiding van plaaslike besture.

(d) Wanneer die Minister dit raadsaam ag om dit te doen, kan hy, na voorlegging aan die betrokke plaaslike bestuur by kennisgewing in die *Staatskoerant* verklaar dat enige van of al die in paragraaf (c) bedoelde regulasies en enige latere wysigings daarvan, in die gebied in bedoelde kennisgewing vermeld van toepassing is en daarop is bedoelde regulasies in bedoelde gebied van toepassing tot uitsluiting van enige ander regulasies wat betrekking het op dieselfde aangeleenthede en wat in bedoelde gebied geld.

(2) Verskillende regulasies kan ingevolge hierdie artikel ten opsigte van verskillende gebiede en ten opsigte van verskillende kategorieë persone uitgevaardig word.

(3) Die regulasies kan vir 'n oortreding daarvan of versuim om daaraan te voldoen, strawwe voorskryf.

(4) 'n Plaaslike bestuur sien toe dat afskrifte van die in subartikel (1) bedoelde regulasies beskikbaar is in die kantore van daardie bestuur vir die inligting van belanghebbende persone.

Vertolking ten opsigte van 'n bestuur

61. Die bepalings van artikel 22 van die Wet op die Administrasie van Swart Sake, 1971 (Wet 45 van 1971), is *mutatis mutandis* van toepassing ten opsigte van 'n bestuur by wie 'n bevoegdheid of werksaamheid daarin genoem, berus of wie daarmee belas is en enige verwysing daarin of in 'n regulasie daarkragtens uitgevaardig na 'n raad of 'n administrasiegebied word uitgelê as 'n verwysing na die bestuur en sy regsgebied.

Bevoegde regtelike gesag betreffende verhoor van sekere sake

62. Behoudens die bepalings van die Swart Administrasie Wet, 1927 (Wet 38 van 1927), word 'n oortreding van 'n bepaling van hierdie Wet deur 'n Kommissaris verhoor, en word enige siviele geding wat gefundeer is op 'n handeling of versuim wat uit so 'n bepaling ontstaan, in die hof van 'n Kommissaris verhoor ongeag wie die partye is en ongeag of die aangeleentheid gewoonlik buite die jurisdiksie van so 'n hof val of nie: Met dien verstande dat 'n siviele geding wat gefundeer is op 'n handeling of versuim voortspruitende uit 'n bepaling van 'n regulasie betreffende 'n aangeleentheid in artikels 13 en 14 bedoel, ook in 'n landdroshof verhoor kan word: Met dien verstande voorts dat 'n party wat so 'n siviele geding in 'n ander hof as die hof van 'n Kommissaris aanhanging maak koste slegs teen die tarief wat in die hof van 'n Kommissaris van toepassing is, kan verhaal.

Algemene strafbepalings

63. Enigeen wat deur 'n doen of late 'n bepaling van hierdie Wet oortree of versuim om daaraan te voldoen, is waar geen straf bepaaldelik voorgeskryf word nie, by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens R250 of, by wanbetaling, met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens ses maande en, in die geval van 'n voortdurende oortreding, met 'n bykomende boete van hoogstens R20 of by wanbetaling 'n

default of payment, a proportionate period of additional imprisonment for each day during which the offence continues: Provided that the duration of any such proportionate period of additional imprisonment shall in no case exceed six months.

Certain fines to be paid to local authority

64. A fine in respect of a contravention of a provision of this Act, committed within an area for which a local authority is established shall, when recovered, be paid to such local authority.

Repeal of laws and savings

65. (1) The laws mentioned in the Schedule to this Act are hereby repealed or amended to the extent indicated in the third column of that Schedule.

(2) Notwithstanding the repeal of the Blacks (Urban Areas) Consolidation Act, 1945 (Act 25 of 1945), or any other law mentioned in the Schedule connected with the said Act, sections 29 and 31 of the said Act shall continue to apply as if such laws were not repealed until the State President, by proclamation in the *Gazette*, determines a date upon which the said sections shall cease so to apply.

Short title and commencement

66. (1) This Act shall be called the Black Community Development Act, 1981, and shall come into operation on a date to be fixed by the State President by proclamation in the *Gazette*.

(2) Different dates may be fixed under subsection (1) in respect of different provisions of this Act and in respect of different laws or specific provisions thereof repealed or amended by section 65.

eweredige tydperk van bykomende gevangenisstraf vir elke dag wat die oortreding voortduur: Met dien verstande dat die duur van so 'n eweredige tydperk van bykomende gevangenisstraf in geen geval ses maande te bowe gaan nie.

Sekere boetes aan plaaslike bestuur betaal te word

64. 'n Boete ten opsigte van 'n oortreding van 'n bepaling van hierdie Wet, gepleeg binne die gebied waarvoor 'n plaaslike bestuur ingestel is, word, wanneer verhaal, aan daardie plaaslike bestuur betaal.

Herroeping van wette en uitsonderings

65. (1) Die Wette in die Bylae tot hierdie Wet vermeld, word hierby herroep of gewysig tot die mate aangedui in die derde kolom van daardie Bylae.

(2) Ondanks die herroeping van die Swartes (Stadsgebiede) Konsolidasiewet, 1945 (Wet 25 van 1945), of 'n ander wet in die Bylae vermeld en wat betrekking het op bedoelde Wet, bly artikels 29 en 31 van bedoelde Wet van toepassing asof genoemde wette nie herroep is nie totdat die Staatspresident by proklamasie in die *Staatskoerant* 'n datum bepaal waarop bedoelde artikels sal ophou om van toepassing te wees.

Kort titel en inwerkingtreding

66. (1) Hierdie Wet heet die Wet op Swart Gemeenskapsontwikkeling, 1981, en tree in werking op 'n datum wat die Staatspresident by proklamasie in die *Staatskoerant* bepaal.

(2) Verskillende datum kan ingevolge subartikel (1) bepaal word ten opsigte van verskillende bepalings van hierdie Wet en ten opsigte van verskillende wette of bepaalde bepalings daarvan herroep of gewysig deur artikel 65.

SCHEDULE

No. and year of law	Short title	Extent of repeal or amendment
Act 18 of 1936.....	Development Trust and Land Act.....	1. The repeal of sections 25, 26, 26bis, 27, 27bis, 28, 28bis, 29, 31, 31bis, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 38bis, 38ter, 38quat, 38 quin, and 38sex. 2. The repeal of sections 41 (3) and 42. 3. Section 48 (1) is amended by the deletion of paragraphs (q)bis, (u), (v), (w)bis, (w)ter, (w)quat and (w)quin. 4. Section 49 is amended by the deletion of the definitions of "Black employee", "labour tenant" and "squatter". The repeal of sections 1 to 32, inclusive, 38 and 39. Section 10.
Act 46 of 1937.....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of the whole.
Act 17 of 1939.....	Development Trust and Land Amendment Act	The repeal of the whole.
Act 25 of 1945.....	Blacks (Urban Areas) Consolidation Act....	The repeal of sections 1 to 7 inclusive.
Act 42 of 1946.....	Blacks (Urban Areas) Amendment Act.....	The repeal of sections 27 to 38 inclusive.
Act 45 of 1947.....	Black Laws Amendment Act.....	1. Section 1 is amended by the deletion of the definition of "Urban Areas Act".
Act 54 of 1952.....	Black Laws Amendment Act.....	2. Section 10 (1) is amended by the substitution for the expression "location, Black village or Black hostel established under section two of the Urban Areas Act" of the expression "township referred to in the Black Community Development Act, 1981".
Act 67 of 1952.....	Blacks (Abolition of Passes and Co-ordination of Documents) Act	The repeal of sections 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 and 12.
Act 18 of 1954.....	Development Trust and Land Amendment Act	The repeal of the whole.
Act 16 of 1955.....	Blacks (Urban Areas) Amendment Act.....	The repeal of the whole.
Act 69 of 1956.....	Blacks (Urban Areas) Amendment Act.....	The repeal of sections 8 and 9.
Act 73 of 1956.....	Development Trust and Land Amendment Act	The repeal of sections 23 to 51 inclusive.
Act 36 of 1957.....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of sections 8 and 9.
Act 79 of 1957.....	Black Laws Further Amendment Act.....	The repeal of section 4.
Act 41 of 1958.....	Development Trust and Land Amendment Act	The repeal of sections 6 to 11 inclusive.
Act 76 of 1963.....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of sections 18 to 25 inclusive, 27 to 31 inclusive, 39 to 76 inclusive.
Act 42 of 1964.....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of the whole.
Act 67 of 1964.....	Black Labour Act.....	

No. and year of law	Short title	Extent of repeal or amendment
Act 36 of 1966....	Group Areas Act.....	1. Section 1 amended by the deletion of paragraph (a) (v) of the definition of "Minister"; 2. Section 13 (2) amended by the substitution for the expression "Bantu (Urban Areas) Consolidation Act, 1945 (Act 25 of 1945)" of the expression "Black Community Development Act, 1981"; 3. Section 20 (2) amended— (i) by the deletion of paragraph (i); (ii) by the substitution for paragraph (k) of the following paragraph: "(k) in pursuance of a licence issued to the occupier of the land or premises under section [9 (4) of the Bantu (Urban Areas) Consolidation Act, 1945 (Act 25 of 1945)] 42 of the Black Community Development Act, 1981;" (iii) by the deletion of paragraph (1); (iv) by the substitution for paragraph (p) of the following paragraph: "(p) In pursuance of written permission to reside on the land or on land on which the premises are situated granted in terms of section [34 of the Development Trust and Land Act, 1936] 43 of the Black Community Development Act, 1981;" 4. Section 23 (6) (c) amended by the substitution for subparagraph (ii) of the following subparagraph: "(ii) any [Bantu residential area] township referred to in section 1 of the [Bantu (Urban Areas) Consolidation Act, 1945 (Act 25 of 1945)] Black Community Development Act, 1981. The repeal of section 4. The repeal of sections 2, 3 and 4 (1). The repeal of section 28. The repeal of sections 3 to 15 inclusive. The repeal of section 6. The repeal of section 10. The repeal of sections 8 and 15 (1). The repeal of sections 2, 3 and 4. The repeal of sections 7, 8 and 11. The repeal of section 1. The repeal of sections 3, 4, 5, 6 and 9. The repeal of sections 2, 3, 4, 5 and 11. The repeal of the whole. The repeal of sections 1 and 16. The repeal of sections 6, 7 (1) and 8.
Act 63 of 1966....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of section 4.
Act 56 of 1968....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of sections 2, 3 and 4 (1).
Act 101 of 1969....	General Laws Amendment Act.....	The repeal of section 28.
Act 19 of 1970....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of sections 3 to 15 inclusive.
Act 30 of 1972....	Second Black Laws Amendment Act.....	The repeal of section 6.
Act 7 of 1973....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of section 10.
Act 70 of 1974....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of sections 8 and 15 (1).
Act 9 of 1975....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of sections 2, 3 and 4.
Act 4 of 1976....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of sections 7, 8 and 11.
Act 115 of 1977....	Second Black Laws Amendment Act.....	The repeal of section 1.
Act 119 of 1977....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of sections 3, 4, 5, 6 and 9.
Act 12 of 1978....	Black Laws Amendment Act.....	The repeal of sections 2, 3, 4, 5 and 11.
Act 97 of 1978....	Blacks (Urban Areas) Amendment Act.....	The repeal of the whole.
Act 102 of 1978....	Second Black Laws Amendment Act.....	The repeal of sections 1 and 16.
Act 16 of 1979....	Laws on Plural Relations and Development Amendment Act	The repeal of sections 6, 7 (1) and 8.
Act 98 of 1979....	Laws on Plural Relations and Development Second Amendment Act	The repeal of sections 4 to 9 inclusive.
Act 3 of 1980....	Laws on Co-operation and Development Amendment Act	The repeal of section 3.

BYLAE

No. en jaar van wet	Kort titel	Omvang van herroeping of wysiging
Wet 18 van 1936...	Ontwikkelingstrust en Grond Wet.....	1. Die herroeping van artikels 25, 26, 26bis, 27, 27bis, 28, 28bis, 29, 31, 31bis, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 38bis, 38ter, 38quat, 38quin en 38sex; 2. Die herroeping van artikel 41 (3) en 42. 3. Artikel 48 (1) word gewysig deur paragrawe (q)bis, (u), (v), (w)bis, (w)ter, (w)quat en (w)quin te skrap; 4. Artikel 49 word gewysig deur die woordomsrywings van "Swart werknerner", "plakkerdiensbode" en "plakker" te skrap. Die herroeping van artikels 1 tot en met 32, 38 en 39. Artikel 10.
Wet 46 van 1937...	Wet tot Wysiging van die Wette op Swartes	Die herroeping van die geheel.
Wet 17 van 1939...	Wet tot Wysiging van die Ontwikkelingstrust en Grond Wet	Die herroeping van die geheel.
Wet 25 van 1945...	Swartes (Stadsgebiede) Konsolidasiewet....	Die herroeping van artikels 1 tot en met 7.
Wet 42 van 1946...	Swartes (Stadsgebiede) Wysigingswet.....	Die herroeping van artikels 27 tot en met 38.
Wet 45 van 1947...	Wet tot Wysiging van die Wette op Swartes	1. Artikel 1 word gewysig deur die woordomskrywing van Stads-gebiedewet te skrap;
Wet 54 van 1952...	Wet tot Wysiging van die Swart Wette.....	2. Artikel 10 (1) word gewysig deur die uitdrukking "lokasie, Swart dorp of Swart tehuis wat kragtens artikel twee van die Stadsgebiedwet ingestel is" te vervang deur die uitdrukking "dorp in die Wet op Swart Gemeenskapsontwikkeling, 1981, bedoel".
Wet 67 van 1952...	Swartes (Afskaffing van Passe en Koördinerings van Dokumente) Wet	Die herroeping van artikels 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 en 12.
Wet 18 van 1954...	Wysigingswet op die Ontwikkelingstrust en Grond	Die herroeping van die geheel.
Wet 16 van 1955...	Swartes (Stadsgebiede) Wysigingswet.....	Die herroeping van die geheel.
Wet 69 van 1956...	Wysigingswet op Swartes (Stadsgebiede)....	Die herroeping van artikels 8 en 9.
Wet 73 van 1956...	Wysigingswet op Ontwikkelingstrust en Grond	
Wet 36 van 1957...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikels 23 tot en met 51.
Wet 79 van 1957...	Verdere Wysigingswet op Swart Wetgewing	Die herroeping van artikels 8 en 9.
Wet 41 van 1958...	Wysigingswet op Ontwikkelingstrust en Grond	Herroeping van artikel 4.

No. en jaar van Wet	Kort titel	Omvang van herroeping of wysiging
Wet 76 van 1963...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikels 6 tot en met 11.
Wet 42 van 1964...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikels 18 tot en met 25, 27 tot en met 31, 39 tot en met 76.
Wet 67 van 1964...	Wet op Swart Arbeid.....	Die herroeping van die geheel.
Wet 36 van 1966...	Wet op Groepsgebiede.....	1. Artikel 1 word gewysig deur paragraaf (a) (v) van die woord-bepaling van "Minister" te skrap;
		2. Artikel 13 (2) word gewysig deur die uitdrukking "Bantoes (Stadsgebiede) Konsolidasiewet, 1945 (Wet 25 van 1945)" deur die uitdrukking "Wet op Swart Gemeenskapsontwikkeling, 1981" te vervang;
		3. Artikel 20 (2) word gewysig—
		(i) deur paragraaf (i) te skrap;
		(ii) deur paragraaf (k) deur die volgende paragraaf te vervang:
		“(k) ingevolge 'n lisensie wat kragtens artikel [9 (4)] 42 van [die Bantoes (Stadsgebiede) Konsolidasiewet, 1945 (Wet 25 van 1945)] die Wet op Swart Gemeenskapsontwikkeling, 1981, aan die okkuperder van die grond of perseel uitgereik is;”;
		(iii) deur paragraaf (l) te skrap;
		(iv) deur paragraaf (p) deur die volgende paragraaf te vervang:
		“(p) uit hoofde van skriftelike vergunning ingevolge artikel [34] 43 van die [Ontwikkelingstrust en Grond Wet, 1936] Wet op Swart Gemeenskapsontwikkeling, 1981, verleen om op die grond of op grond waarop die perseel geleë is, te woon.”;
		4. Artikel 23 (6) (c) word gewysig deur paragraaf (ii) deur die volgende paragraaf te vervang:
		“(ii) 'n [Bantoe woongebied in artikel 1 van die Bantoes (Stadsgebiede) Konsolidasiewet, 1945 (Wet 25 van 1945)] Dorp in die Wet op Swart Gemeenskapsontwikkeling, 1981, bedoel; of”.
Wet 63 van 1966...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikel 4.
Wet 56 van 1968...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikels 2, 3 en 4 (1).
Wet 101 van 1969...	Algemene Regswysigingswet.....	Die herroeping van artikel 28.
Wet 19 van 1970...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikels 3 tot en met 15.
Wet 30 van 1972...	Tweede Wysigingswet op Swart Wetgewing..	Die herroeping van artikel 6.
Wet 7 van 1973...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikel 10.
Wet 70 van 1974...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikels 8 en 15 (1).
Wet 9 van 1975...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikels 2, 3 en 4.
Wet 4 van 1976...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikels 7, 8 en 11.
Wet 115 van 1977...	Tweede Wysigingswet op Swart Wetgewing..	Die herroeping van artikel 1.
Wet 119 van 1977...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikels 3, 4, 5, 6 en 9.
Wet 12 van 1978...	Wysigingswet op Swart Wetgewing.....	Die herroeping van artikels 2, 3, 4, 5 en 11.
Wet 97 van 1978...	Swartes (Stadsgebiede) Wysigingswet.....	Die herroeping van die geheel.
Wet 102 van 1978...	Tweede Wysigingswet op Swart Wetgewing..	Die herroeping van artikels 1 en 16.
Wet 16 van 1979...	Wysigingswet op Wetgewing op Plurale Betrekkinge en Ontwikkeling	Die herroeping van artikels 6, 7 (1) en 8.
Wet 98 van 1979...	Tweede Wysigingswet op Wetgewing op Plurale Betrekkinge en Ontwikkeling	Die herroeping van artikels 4 tot en met 9.
Wet 3 van 1980...	Wysigingswet op Wetgewing op Samewerking en Ontwikkeling	Die herroeping van artikel 3.

(31 October 1980)/(31 Oktober 1980)

Buy National Savings Certificates

Koop Nasionale Spaarsertifikate

CONTENTS

<i>No.</i>	<i>Page No.</i>	<i>Gazette No.</i>
Co-operation and Development, Department of		
<i>General Notice</i>		
776 Laws of Co-operation and Development amendment bill.....	1	7282

INHOUD

<i>No.</i>	<i>Bladsy No.</i>	<i>Staats- koerant No.</i>
Samewerking en Ontwikkeling, Departement van		
<i>Algemene Kennisgewing</i>		
776 Wysigingswetsontwerp op Wetgewing op Samewerking en Ontwikkeling.....	1	7282